GGD BRANDWEER
Veiligheidsregio Kennemerland

Ontwerp JAARVERSLAG **2016**

VASTGESTELD DB 30 MAART 2017

MSKERK / HEEMSTEDE / UITGEEST / VELSEN / ZANDVOORT / BEVERWIJK / BLOEMENDAAL / HAARLEM / HAARLEMMERMEER / HAARLEMMERL
MSTEDE / UITGEEST / VELSEN / ZANDVOORT / BEVERWIJK / BLOEMENDAAL / HAARLEM / HAARLEMMERMEER / HAARLEMMERLIEDE & SPAARNV
EEST / VELSEN / ZANDVOORT / BEVERWIJK / BLOEMENDAAL / HAARLEM / HAARLEMMERMEER / HAARLEMMERLIEDE & SPAARNWOUDE / HEEM

Kerngegevens

Naam: Veiligheidsregio Kennemerland

Bezoekadres: Zijlweg 200
2015 CK Haarlem

Postadres: Postbus 5514
2000 GM Haarlem

Telefoon: 023-5159500
Website: www.vrk.nl

Dagelijks bestuur: Dhr. drs. Th.L.N. Weterings, burgemeester Haarlemmermeer (voorzitter)
Dhr. J. Wienen, burgemeester gemeente Haarlem (vanaf 21 september 2016)
Dhr. F.C. Dales, burgemeester gemeente Velsen (vanaf 19 april 2016)
Dhr. C.M. Beentjes, wethouder volksgezondheid gemeente Heemskerk
Vacature (met ingang van 1 maart 2017 is mevrouw mr. C.D.M. Kuiper-Kuijpers, wethouder Volksgezondheid gemeente Heemstede in deze vacature benoemd)

Directie: De heer ing. A.F.M. Schippers MPA, directeur Veiligheidsregio
De heer A. van de Velden, directeur Publieke Gezondheid

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4

2. Algemeen beeld 5

3. Programmaverantwoording 8
- 3.1 Programma Publieke Gezondheid 8
- 3.2 Programma Regionale Brandweerzorg 17
- 3.3 Programma Ambulancezorg 24
- 3.4 Programma GHOR 26
- 3.5 Programma Multidisciplinaire samenwerking 28
- 3.6 Veiligheidshuis 32
- 3.7 Programma Financiële middelen 34
- 3.8 BDUR 36

4. Paragrafen 39
- 4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
- 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 42
- 4.3 Verbonden partijen 42
- 4.4 Financiering 43
- 4.5 Bedrijfsvoering 45

5. Jaarrekening 48
- 5.1 Grondslagen 48
- 5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 49
- 5.3 Balans en toelichting 56

6. Controleverklaring onafhankelijke accountant 65

7. Bijlagen 69
- Bijlage 1: Gemeentelijke bijdragen 2016 69
- Bijlage 2: Overzicht salariskosten en formatie 2016 70
- Bijlage 3: Staat van vaste activa 2016 71
- Bijlage 4: Restantkredieten 2016 72
- Bijlage 5: Overzicht reserves en voorzieningen 2016 75
- Bijlage 6: Langlopende leningen 2016 76
- Bijlage 7: Verantwoording in het kader van SISA 77

1. Voorwoord

Kennemerland is een van de weinige regio's in Nederland waarin meldkamer, GGD, ambulancedienst en brandweer organisatorisch onder één dak zijn gebracht. Als 2016 iets heeft duidelijk gemaakt, dan is het wel de winst hiervan voor onze burgers. Neem het onderwerp terrorisme, dat door de gebeurtenissen in Brussel erg genoeg nog actueler geworden is. We weten maar al te goed hoe kwetsbaar we zijn als een van de mainports van Europa. De VRK doet er alles aan om op mogelijke aanslagen - en vooral de bestrijding van de gevolgen daarvan – voorbereid te zijn. Het belang van soepele afstemming tussen de blauwe, rode en witte kolom is hierbij evident, net als van samenwerking met andere regionale en landelijke partners zoals de GGZ, justitie, het Havenbedrijf, ProRail, Schiphol, Rijkswaterstaat en de nutsbedrijven, om er enkele te noemen. Door de schaal en het enorme netwerk waarbinnen wij opereren zijn wij bij uitstek in staat de verbindingen te leggen waar deze tumultueuze tijd om vraagt.

De sociale component is in alle contacten sterk. Kijk bijvoorbeeld naar het Veiligheidshuis, waarin partners uit de strafrecht- en de zorgketen samenwerken aan maatwerk om overlastgevende veelplegers weer op de rails te krijgen. Kijk naar het in 2016 opgetuigde vroegsignaleringsoverleg van GGD, politie, GGZ en verslavingszorg om mensen met verward gedrag eerder op te sporen en in zorg te krijgen. Kijk naar de rol die de GGD met de aanstelling van speciale gezondheidsbevorderaars zoekt in het begeleiden van statushouders – outreachend en cultuursensitief - naar volwaardig burgerschap. En de na 2016 uitgebreide inzet van de jeugdarts in het MBO, die uitval helpt voorkomen door meer aandacht voor psychosomatische problemen. Het is altijd de mix die het doet, het maatwerk op de brede overlap van medische en maatschappelijke zorg. Zo is ook terug te zien in de eerste regionale nota volksgezondheid die onze tien gemeenten in eendracht voor de periode 2017-2020 hebben vastgesteld. Een van de speerpunten hierin is het terugdringen van gezondheidsverschillen door inkomensverschillen.

Ook brandweer en ambulance zijn in 2016 gestaag doorgegaan met innoveren en professionaliseren. Zo kwam er een arbeidshygiënecontainer voor het veilig verwisselen van beroete kleding na een inzet. Er verrees een moderne ademluchtwerkplaats voor het reinigen en vullen van toestellen die inmiddels nationale belangstelling geniet. Diverse multidisciplinaire oefeningen werden voorbereid en opgezet, zoals in de nieuwe Velsertunnel. Complexe scenario's werden uitgewerkt, bijvoorbeeld voor vervanging van de oude Sluis in IJmuiden, extra spannend vanwege mogelijk nog aanwezige bommen uit de Tweede Wereldoorlog. Een constante inzet op bestrijding, oefenen en verbeteren zit in het dna van de VRK.

Kwaliteit vereist stabiliteit van de organisatie. Meer nog dan vroeger probeert de VRK daarom in te zetten op het fit zijn en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, onder andere door een uitdagend werkklimaat en het aanbieden van cursussen en coaching. Uit het geringe personeelsverloop zou je kunnen concluderen dat dit wordt gewaardeerd. Het is ook mooi dat kennis en ervaring op die manier behouden blijft. Een keerzijde is echter dat de organisatie wat vergrijst, een punt dat het afgelopen jaar sterk naar voren is gekomen. De VRK zal zich daarom in gaan spannen meer jonge mensen aan zich te binden. Daarnaast zou de organisatie graag wat meer diversiteit onder dak willen brengen en ruimte geven aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Een uitdagende taak voor de komende jaren.

Overigens wil ik nog zeggen dat in ons eigen bestuur in tegenstelling tot in de organisatie juist opmerkelijk veel wisselingen zijn geweest in 2016. In Haarlem verwelkomden wij Jos Wienen voor Bernt Schneiders als burgemeester en in Velsen Frank Dales voor de vertrekkende Franc Weerwind. Daarnaast hebben we door veranderingen in het college van Haarlemmerliede en Spaarnwoude in 2016 twee keer afscheid moeten nemen van een portefeuillehouder Financiën in het Dagelijks Bestuur.
Bij het vertrek van Bernt Schneiders, wil ik graag nog even stil staan. Schneiders heeft veel betekend voor de regionale samenwerking. Hij heeft de VRK dwars door veel bestuurlijke scepsis en organisatorische tegenslag heen geloodst tot wat deze nu is: een stabiele en betrouwbare organisatie, met een mooie staat van dienst. Na Schneiders' vertrek ben ik voorzitter geworden van het bestuur van onze veiligheidsregio. Een positie die ik, gesteund door medebestuurders en medewerkers van de VRK, met trots vervul.

Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken over de in 2016 door de organisatie en haar medewerkers behaalde resultaten en de daarvoor geleverde inspanningen. Deze hebben er voor gezorgd dat het jaar met een positief saldo kan worden afgesloten. Ook is de organisatie een nieuwe weg ingeslagen met het opstellen van publieksjaarverslagen voor de GGD en de brandweer en een sociaal jaarverslag.
Daarmee wordt op een transparante wijze tegemoet gekomen aan de behoefte van de gemeenteraden om meer inzicht te krijgen in de prestaties van de VRK.

Theo Weterings,
voorzitter van het bestuur van de VRK

2. Algemeen beeld

Financieel resultaat

De VRK heeft 2016 afgesloten met een positief exploitatie resultaat van € 777.849. De programmabegroting 2016 voorzag na begrotingswijzigingen in een overschot van € 227.000.
Na verwerking van het verplicht treffen van een reservering voor de invoering van het individueel keuze budget (IKB) is het resultaat na bestemming € 680.151 negatief. Het bestuur heeft al bij de 1e bestuursrapportage 2016 besloten de Algemene reserve hiervoor aan te spreken tot een bedrag van € 1.295.000. Rekening houdend met dit besluit resteert een positief jaarresultaat te bestemmen van € 614.849.

Overzicht resultaten per programma

Resultatenrekening	**Rekening 2015**			**Begroting 2016**			**Rekening 2016**		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Resultaten per programma:									
Programma Openbare Gezondheidszorg	18.049	8.712	-9.337	18.151	8.571	-9.580	18.022	8.665	-9.357
Programma Brandweerzorg	41.488	2.186	-39.302	42.596	1.661	-40.935	41.704	1.398	-40.306
Programma Multidisciplinaire Samenwerking	4.747	106	-4.641	5.251	-	-5.251	4.725	-	-4.725
Programma Ambulancezorg	8.400	1.687	-6.713	7.875	1.183	-6.692	7.848	1.219	-6.629
Programma GHOR	1.989	14	-1.975	2.080	-	-2.080	1.913	49	-1.864
Programma Veiligheidshuis	510	510	-	508	381	-127	525	366	-159
Financiële middelen	3.359	535	-2.824	993	374	-619	2.762	449	-2.313
Totaal programma's	**78.542**	**13.750**	**-64.792**	**77.454**	**12.170**	**-65.284**	**77.499**	**12.146**	**-65.353**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	12.565	12.565	-	12.589	12.589	-	12.636	12.636
Bestuursafspraken	-	33.257	33.257	-	33.304	33.304	-	33.304	33.304
Inwonerbijdrage	-	12.669	12.669	-	12.452	12.452	-	12.451	12.451
Onttrekking voorziening	-	272	272	-	94	94	-	94	94
Overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorgverzekeraars	-	6.600	6.600	-	6.686	6.686	-	6.643	6.643
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**65.363**	**65.363**	**-**	**65.125**	**65.125**	**-**	**65.128**	**65.128**
Resultaat	**78.542**	**79.113**	**571**	**77.454**	**77.295**	**-159**	**77.499**	**77.274**	**-225**
Onttrekking reserve vernieuwing preventiecontroles		12	12		25	25		11	11
Onttrekking efficiencyverbetering VRK		363	363					599	599
Tarieven GGD			-		115	115		115	115
Veiligheidshuis			-					32	32
Reservering Individueel Keuzebudget (IKB)							1.458		-1.458
Budgetoverheveling het nieuwe werken					246	246		246	246
Resultaat voor bestemming	**78.542**	**79.488**	**946**	**77.454**	**77.681**	**227**	**78.957**	**78.277**	**-680**
Besluit 1e berap aanspreken algemene reserve tbv IKB								1.295	1.295
Resultaat te bestemmen							**78.957**	**79.572**	**615**

Opbouw van het resultaat (bedragen x € 1.000):

• Exploitatieresultaat	€ - 225
• Onttrekkingen aan (bestemmings)reserves	€ 1.003
• Resultaat	€ 778
• Treffen reservering vakantiegeld t.b.v. IKB	€ - 1.458
• Resultaat voor bestemming	€ - 680
• Aanspreken algemene reserve t.b.v. IKB	€ 1.295
Resultaat te bestemmen	**€ 615**

Opbouw van het begrotingssaldo:

De programmabegroting 2016 voorzag een overschot van	€ 872
Begrotingswijzigingen 1e Bestuursrapportage:	
• Actualisering kapitaallasten en renteresultaat	€ 325
• Nominale ontwikkelingen	€ - 767
• Meerkosten premie ZVW vrijwilligers	€ - 134
• Wegvallen subsidie Speciaal Onderwijs	€ - 73
Begrotingssaldo na begrotingswijzigingen:	**€ 227**

Bij de 2e bestuursrapportage 2016 werd uitgegaan van een verwacht resultaat van € 337.000. Een nadere specificatie van de verschillen is weergegeven in paragraaf 5.2. De daar in beeld gebrachte afwijkingen zijn vooral incidenteel van aard. De structurele effecten zijn of al voorzien van maatregelen of houden elkaar per saldo in evenwicht.

Toelichting financiële positie en financiële ontwikkelingen

Bij de behandeling van de programmabegroting 2017 is door verschillende gemeenten verzocht om een herziening van het reservebeleid. Uit de bestuurlijke gedachtewisselingen die hieruit volgden, bleek dat de tien regiogemeenten verschillend denken over de noodzaak van een weerstandspositie bij de VRK. Een aantal gemeenten stelt zich op het standpunt dat de gemeenten de (belangrijkste) weerstand vormen. Andere gemeenten hebben er de voorkeur voor dat de VRK er voldoende vermogen op na houdt om risico's zelf te kunnen ondervangen.

De verschillende invalshoeken hebben erin geresulteerd dat in januari 2017 het Algemeen Bestuur heeft besloten het reservebeleid te herijken. Ultimo consequentie van dit besluit is dat naar de toekomst toe een reserve wordt aangehouden ter grootte van € 1,8 miljoen, horende bij het huidige risicoprofiel van 3.3 mln. De hoogte ligt ongeveer in het midden van de verschillende gemeentelijke opvattingen.

Per ultimo 2016 bedragen de reserves een bedrag van € 2.936 mln. exclusief de onttrekking ten behoeve van het IKB en het rekeningresultaat 2016. Onderdeel van de reservepositie is de bestemmingsreserve van het Veiligheidshuis ad € 222.000. Deze reserve vormt geen onderdeel van de weerstandspositie van de VRK. Met de vaststelling van het Jaarverslag 2016 wordt ook aangeven wat terugvloeit naar de gemeenten.

In paragraaf 4 wordt ingegaan op de risico's, zoals die ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 waren onderkend.

Voortgang efficiencyvoorstellen en maatregelen voor een toekomstbestendige VRK

In de programmabegroting 2016 en hierop geënte meerjarenraming zijn efficiencymaatregelen verwerkt. Over de jaren 2016 tot en met 2018 diende de uitvoeringskosten met € 2,9 miljoen naar beneden bijgesteld te worden door het treffen van efficiencymaatregelen. Vanuit dit voordeel is structureel € 0,5 miljoen ingezet om enkele autonome ontwikkelingen financieel op te kunnen vangen. Daarnaast is circa € 1 miljoen beschikbaar gehouden voor maatregelen om de toekomstbestendigheid van de VRK te garanderen.

De maatregelen voor 2016 betroffen:

Algemeen	150
GGD	100
Brandweer	200
Multidisciplinaire samenwerking	150
Overhead	75
Efficiencybesparingen	**675**
Compensatie JGZ 0-4	92
Ontbreken nominale compensatie versterkings-gelden BDUR	100
Autonome ontwikkelingen	**192**
Brandweerofficieren (5fte)	239
Opleiden brandweerofficieren	70
Digitalisering en informatiemanagement	15
Toekomstbestendige organisatie	**324**

Voor 2016 bedroeg de efficiencytaakstelling € 675.000. Deze doelstelling is gerealiseerd.

Voor de toekomstbestendigheid van de organisatie, was in 2016 € 324.000 beschikbaar. Deze middelen zijn grotendeels ingezet voor het uitbreiden van de formatie van brandweerofficieren, waardoor de crisisorganisatie van de brandweer op sterkte komt. Invulling van deze functies is pas later in het jaar gerealiseerd, waardoor niet alle middelen zijn besteed.

Investeringen

Het totale investeringsvolume volgens de in bijlage 4 opgenomen staat van kredieten en investeringen bedroeg voor 2016 € 6,4 miljoen. Normaliter is er bij het opmaken van een jaarrekening € 2 á 2,5 miljoen aan activa in ontwikkeling en/of aanbouw. Dit jaar wordt voor een bedrag van € 1,9 miljoen aan restantkredieten doorgeschoven naar 2017. Daarnaast valt voor € 0,4 miljoen vrij doordat sommige investeringen voor een lager bedrag konden plaatsvinden.

Enkele investeringen hebben geresulteerd in kleine overschrijdingen, deze worden echter gecompenseerd door voordelige resultaten op andere investeringsuitgaven.
De grootste posten, die doorgeschoven worden naar 2017, zijn:

- Diversen huisvesting en meubilair (€ 128.800)
- Voorbereidingskrediet herinrichting terrein Zijlweg (€ 56.327)
- Inrichting en audiovisuele apparatuur BT ruimte (€ 84.000).
- ICT (€ 106.334)
- MICK hard- en software (€ 150.000)
- Aanschaf in het kader van Arbeidshygiëne (€ 301.967)
- Aanschaf Mobiele Data Terminals (€ 419.527)
- Inbouw hydraulisch redgereedschap (€ 211.500)
- Duikapparatuur (€ 286.100)
- Haakarmbak ademlucht incl. inventaris (€ 124.600)

De achterliggende oorzaken van doorschuiven worden toegelicht in bijlage 4.

3. Programmaverantwoording

3.1 Programma Publieke Gezondheid

De GGD voert taken uit op het terrein van Publieke Gezondheid, zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, epidemiologie en jeugdgezondheidszorg. Dit programma omvat twee onderdelen:

1. Preventie, Advies en Crisis (PA&C)
2. Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Programmadoelstellingen

1. Preventie, Advies & Crisis

Preventie, Advies & Crisis (PA&C) gaat over infectieziektebestrijding, tuberculosebestrijding, SOA/Aids-bestrijding, technische hygiënezorg, medische milieukunde, gezondheidsbevordering, gezondheidsbeleid en epidemiologie, reizigersadvisering, forensische geneeskunde, cursussen en openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), en heeft tot doel de gezondheid van alle inwoners van Kennemerland te bewaken, te beschermen en te bevorderen.

Bestuurlijke context en ontwikkelingen

Gemeenten en GGD staan – nu de transitie in het sociale domein zijn beslag heeft gekregen – voor de uitdagende opgave publieke gezondheid te verbinden aan het sociale domein. Aangezien gemeenten op eigen wijze invulling geven aan de transformatie van het sociaal domein, waarin de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), passend onderwijs en de participatiewet samenkomen, vraagt dit ook van de GGD een hierop afgestemde werkwijze. In 2016 is ingezet op de transitiedoelen om bij te dragen aan de eigen kracht van burgers en mede daardoor (gezondheids)problemen te voorkomen.

Wat wilden we bereiken in 2016?

- Infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, SOA/Aids-bestrijding en reizigersadvisering met als doel het voorkomen van epidemieën.
- Het bevorderen van hygiënezorg onder andere door inspecties van kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, gastouderbureaus, schepen, grootkeukens en door advisering bij evenementen.
- Medische Milieukunde: het voorkomen of beperken van gevaar, ziekte en hinder als gevolg van een verontreinigd leefmilieu.
- Epidemiologie: het verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners en zo een bijdrage leveren aan de bescherming en bevordering van de volksgezondheid.
- Gezondheidsbevordering: het bevorderen en behouden van de gezondheid van de gehele bevolking in de regio en specifiek van risicogroepen zoals jongeren, volwassenen met een lage sociaaleconomische status en ouderen.
- Gezondheidsbeleid en beleidsadvisering: het adviseren van gemeenten over lokaal gezondheidsbeleid en stimuleren dat gezondheidsaspecten worden meegewogen in bestuurlijke beslissingen op lokaal en regionaal niveau.
- OGGZ, Hygiënisch Woningtoezicht en Forensische geneeskunde: bijdragen aan versterking en ondersteuning van kwetsbare groepen in de samenleving.
- Cursussen: het stimuleren van de gezondheid en zelfredzaamheid van inwoners met cursussen EHBO(-kind), bedrijfshulpverlening en reanimatie/AED.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Zero suïcide

In 2016 heeft de regio Kennemerland de proeftuinstatus verworven voor het Suïcidepreventie Actienetwerk (Supranet). Een vanuit het ministerie van VWS ondersteund preventieprogramma dat wordt uitgevoerd door de stichting 113 Online. Met de vereniging voor Betere Zorg (VBZ) en GGZ inGeest is een alliantie gesloten om – ook in Kennemerland – het stijgende aantal suïcides een halt toe te roepen. De aanpak in Kennemerland bouwt voort op bewezen effectieve programma's uit het buitenland, waarbij familie en naasten, GGD'en, wijk- of buurtteams, huisartsen, scholen, politie, (sport) verenigingen en ggz-instellingen samenwerken, maar ook de vervoers- en sociaaleconomische sector wordt ingezet voor het verminderen van zelfdoding en pogingen daartoe.

Toezicht Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

In 2016 heeft de GGD in de vorm van een pilot vorm en inhoud gegeven aan de taak toezicht te houden op naleving van de Wmo voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer en Zandvoort. Er is een toezicht kader ontwikkeld en zowel bij gemeenten als de GGD zijn medewerkers geschoold. Was in 2016 het toezicht nog signaal gestuurd, in 2017 zal het toezicht naar een meer proactieve, risico gestuurde vorm worden doorontwikkeld.

Omgevingswet

In 2019 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking, waarmee de overheid regels voor ruimtelijke ontwikkeling wil vereenvoudigen en samenvoegen, zodat het makkelijker wordt om bouwprojecten te starten. De nieuwe wet gaat uit van meer verantwoordelijkheid bij burgers. De overheid is een van de partijen in het speelveld, zij heeft niet meer automatisch de regierol. Voor de GGD, maar ook voor de GHOR en de brandweer, verandert er het nodige. Zijn er nu normen waaraan de diverse aspecten in ruimtelijke plannen worden getoetst, in de toekomst wordt het openbaar bestuur alleen integraal geadviseerd en is het aan het bestuur een keuze te maken.
Deze ontwikkeling raakt alle onderdelen binnen de VRK. Dat is de reden dat een kernteam Omgevingswet is ingesteld. Dit team verkent de effecten van integrale advisering op veiligheid en gezondheid bij ruimtelijke vraagstukken. Ook is samenwerkingsoverleg gestart met de Omgevingsdiensten in het werkgebied van de VRK.

Door deze proactieve benadering wordt bereikt dat de samenhang tussen milieu, fysieke veiligheid, gezondheid en ruimtelijk beleid wordt bewaakt en verbeterd. Daarnaast wordt in diverse landelijke trajecten ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet geparticipeerd.

Vroegsignaleringsoverleg Verwarde Personen (VSO)

Personen die verward gedrag vertonen, hebben geleid tot onrust in de samenleving. Gebleken is dat veel burgers die zorg nodig hebben, dit niet krijgen, ofwel omdat het zorgaanbod wordt gemeden, dan wel dat het zorgaanbod niet de belanghebbenden bereikt. Mensen met verward gedrag zijn soms overlast gevend. In die gevallen wordt vaak de politie ingeschakeld. Als de overlast niet ter plekke kan worden opgelost, neemt de politie de persoon met verward gedrag mee, soms naar een observatielocatie, maar ook naar een politiepost. Aangezien de zorgstructuur hapert, wordt de politie (onnodig) belast. Reden om – gelijk de buurregio's in Noordwest 3 – te kiezen voor een geïntegreerde aanpak, waarbij mensen die door verward gedrag overlast of een veiligheidsprobleem veroorzaken, zo snel mogelijk worden toe geleid naar zorg. Daartoe is een overleg ingesteld, waarin GGZ inGeest, GGZ Parnassia, Brijder verslavingszorg en de vier basisteams Haarlem, Haarlemmermeer, Kennemerkust en IJmond van de politie, en de GGD als coördinerende partij Participeren (Vroegsignaleringsoverleg). De aanpak – snel signaleren en inzetten van hulp, korte lijnen, direct contact - heeft in 2016 merkbaar vruchten afgeworpen in het herstellen van zorgrelaties en het voorkomen van escalaties, waardoor de politie is ontlast.

Uitbraak scabiës

Naar aanleiding van een melding over een uitbraak van scabiës (schurft) in een verzorgingshuis in Bloemendaal heeft de GGD bijstand verleend in de aanpak. Het betrof een zeer besmettelijke variant van de ziekte. Om de uitbraak onder controle te houden en herintroductie te voorkomen zijn meerdere inloopspreekuren georganiseerd om medicatie (ivermectine tabletten) en was- en luchtvoorschriften te verstrekken aan iedereen, die het verzorgingshuis in de besmettelijke periode had bezocht. Medio december werden ongeveer 1500 personen (medewerkers, bewoners en bezoekers) preventief behandeld.

Antibacteriële resistentie (ABR)

Antibacteriële resistentie vormt een groot risico voor de volksgezondheid. Vanuit het Rijk is via de organisaties van Regionale Overleggen Acute Zorg (ROAZ) een aanpak in voorbereiding. In het bijzonder wordt ingezet op het vormen van zorgnetwerken, waarbinnen plannen voor infectiepreventie worden ontwikkeld. Aangezien infectieziektepreventie en –bestrijding hand in hand gaan, ligt een rol van de GGD Kennemerland voor de hand.
Op basis van "het Landelijke plan van aanpak antibioticaresistentie regionale zorgnetwerken", is een regionaal ontwikkelplan opgesteld, waarin de speerpunten voor de zorgnetwerken, coördinatie, uniformiteit en afstemming ten behoeve van preventie en bestrijding van ABR binnen de regio, verder worden uitgewerkt. GGD Kennemerland heeft, vooruitlopend op de landelijke en regionale ontwikkelingen, een pilot uitgezet om te komen tot gerichte acties op het gebied van preventie. Hiervoor is intern capaciteit vrijgemaakt.

Regionale nota volksgezondheid

In 2016 is de regionale nota gezondheidsbeleid (2017-2020) vastgesteld. De nota bevat de gemeenschappelijke ambities van de tien gemeenten in Kennemerland. Samengevat wordt ingezet op:

1. "Mind the gap": het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen door het verbeteren van de gezondheid en leefstijl van lager opgeleiden.
2. "Bewegen voor iedereen": het stimuleren van bewegen onder mensen met gezondheidsproblemen.
3. "NIX18": het terugdringen van roken en alcoholgebruik onder jongeren (18-).
4. "Uit de dip": het verminderen van risico's op emotionele problemen en depressie onder jongeren en ouderen.

De nota biedt gemeenten een goede basis voor de lokale uitvoeringsprogramma's, die aansluiten op het specifieke profiel van de betreffende gemeente.

Inzet ten behoeve van statushouders en asielzoekers

Nadat in 2015 de instroom van vluchtelingen hoger lag dan in voorgaande jaren, lag de opgave voor om in de regio1350 vluchtelingen te huisvesten. Als randvoorwaarden daarbij geldt dat deze groep snel opgenomen wordt in de samenleving en voor hen een toekomstperspectief bestaat. Dat zijn de belangrijkste determinanten én versnellers voor een goede gezondheid. GGD Kennemerland heeft als belangrijke taak om gezondheidsbarrières te voorkomen, zodat het proces richting participatie niet stagneert. Zo hebben er op de diverse locaties waar asielzoekers en statushouders zijn gehuisvest informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten plaatsgevonden op het gebied van voeding, seksuele gezondheid, hygiëne en alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast is in 2016 geïnvesteerd om het netwerk te smeden, dat nodig is om deze kwetsbare groep te ondersteunen en begeleiden om zelfredzaam te zijn en te kunnen participeren in deze samenleving. Deze extra inspanning heeft binnen de meegegeven kaders kunnen plaatsvinden.

Infectieziektebestrijding

Infectieziekte-bestrijding	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Afhandeling meldings-plichtige ziekten*	112	110	99

** exclusief kinkhoestmeldingen*

Tuberculose-bestrijding	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Thoraxfoto's (locatie Spaarnepoort)	892	900	995
Geregistreerde advie-zen verpleegkundigen	508	400	396

Seksuele Gezondheid	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
SOA-consulten	4.244	3.576	3.796

Reizigersadvisering

Reizigersadvisering	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Consulten reiziger-sadvisering	12.611	12.000	12.097

Technische Hygiënezorg (THZ)

In 2017 zullen de kwaliteitseisen voor de kinderopvang en peuterspeelzalen wijzigen. Met oog hierop is in 2016 scholing aangeboden aan de medewerkers.

THZ – Inspectie kinderopvang	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Inspecties kinderopvang en peuterspeelzalen	523	552	536
Nieuwe meldingen, vooronderzoek, nader onderzoek en incidenteel onderzoek	95	145	139
Inspecties gastouders*	253	350	343

**inclusief nieuwe meldingen, nader- en incidenteel onderzoek gastouders*

THZ – Overige inspectietaken	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Inspecties instellings-keukens (incl. adviezen)	134	90	66
Inspecties tatoeage- & piercingstudio's	46	35	34
Inspecties evenementen	26	ntb	36
Inspecties Ship Sanitation	135	130	213
Inspecties pensions, prostitutiebedrijven en penitentiaire inrichtingen	4	5	2

Medische Milieukunde (MMK)

De informatiefunctie van de GGD op het gebied van Medische Milieukunde is door burgers en gemeenten goed benut, getuige een grote verscheidenheid aan vragen over bijvoorbeeld schimmels, vocht en gebrekkige ventilatie in huizen, asbest, bodemverontreiniging, luchtkwaliteit rond wegen en Industrie, geluidhinder, hout, rook en granulaatkorrels.

Het RIVM heeft de concentraties ultrafijnstof rond de luchthaven Schiphol onderzocht. De uitkomsten waren aanleiding om de steekproef van de gezondheidsmonitor op te hogen, in het vertrouwende relatie tussen hinder en beleving beter te kunnen analyseren.

Er zijn diverse adviezen uitgebracht over bestemmingsplannen. In nauwe samenwerking met de Omgevingsdienst IJmond is advies uitgebracht aan het platform milieu & gezondheid in de IJmond en zijn informatieavonden verzorgd. Bovendien is een adviesgroep voor de gezondheidsmonitor IJmond 2016 gestart. De GGD heeft zich in 2016 onder andere ingezet voor het beperken van gehoorschade bij jongeren en het voorkomen van koolmonoxidevergiftiging.

Medische Milieukunde	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Nieuwe dossiers	181	200	192

Epidemiologie

Een van de basistaken van de GGD – als kenniscentrum voor publieke gezondheid – is het uitvoeren van onderzoek ter monitoring van de gezondheid in de regio. Door inzicht in de publieke gezondheid te koppelen aan de praktijk, bijvoorbeeld bij het opzetten van effectieve preventieprojecten, draagt epidemiologie bij aan de vitaliteit van inwoners.
In 2016 heeft het onderdeel epidemiologie – naast onderzoeken naar digitale media en eenzaamheid – een belangrijke taak gehad in de totstandkoming van de proeftuin Zero Suïcide. Daarnaast is het grote Emovo onderzoek gepresenteerd, op basis waarvan vervolgafspraken met gemeenten zijn gemaakt.
In 2016 is ook gestart met het opzetten van een publiekspanel. Dit panel wordt langs digitale weg bevraagd over diverse gezondheidsaspecten. De opbrengst kan direct worden benut voor actuele zaken.

Epidemiologie	Begroting 2016	Resultaat 2016
Gezondheidsmonitors (lopend)	2	2
Aantal rapportages (extern en intern)	13	35
Presentaties (extern)	10	18

Advisering publieke gezondheid*	Resultaat 2016
Preventieadvisering o.a. gemeenten, Gezonde school en lokaal netwerk	19
Presentaties	5
Themabijeenkomsten en voorlichtingen	4

** voorheen Gezondheidsbevordering en Gezondheidsbeleid en -advisering*

OGGZ / Brede Centrale Toegang (BCT)

De Brede Centrale Toegang (BCT) geeft advies, informatie en hulp aan dak- en thuislozen en andere sociaal kwetsbare mensen. Het aantal meldingen in 2016 was conform verwachting. De piek van meldingen in 2015 onder andere door een toename van (economisch) daklozen is afgevlakt.
Wel blijkt in 2016 bij alle taken (Loket BCT, Meldpunt Zorg & Overlast, Zorgcoördinatie en Hygiënische woningtoezicht) dat de complexiteit en zwaarte van de casussen toeneemt, waardoor de duur, aard en intensiteit van de begeleiding vanuit de GGD stijgt.

Brede Centrale Toegang	Resultaat 2015	Schatting 2016	Resultaat 2016
Aanmeldingen			
Nieuwe meldingen via loket BCT	854	780	781
Nieuwe meldingen Vangnet & Advies via Meldpunt Zorg & Overlast	516	500	492
Aantal cliënten			
Aantal cliënten in begeleiding bij zorgcoördinatie	803	800	807

Hygiënisch woningtoezicht (HWT)

Hygiënisch woningtoezicht	Resultaat 2015	Schatting 2016	Resultaat 2016
Aanmeldingen			
Nieuwe meldingen Hygiënische woonproblemen	116	110	100
Aantal cliënten			
Aantal cliënten in begeleiding bij Hygiënisch Woningtoezicht	173	170	160

Forensische Geneeskunde

Net als in voorgaande jaren heeft de regio Kennemerland ook in 2016 de landelijke trend gevolgd met een toename van het aantal lijkschouwingen, ook naar aanleiding van euthanasie.

Forensische Geneeskunde	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Aantal verrichtingen	2.196	pm	2.352

Cursussen

Cursusbureau	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Aantal cursussen (BHV, EHBO, EHBO bij kinderen)	64	65	68
AED en herhaling AED	18	12	14
Cursussen en workshop JGZ	16	18	14
Cursussen en opleiding VRK	39	45	48
Cursussen levens-reddend handelen brandweer	108	80	83

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Wat wilden we bereiken in 2016?

De Jeugdgezondheidszorg is er voor kinderen en jeugdigen van 0 tot 18 jaar. GGD Kennemerland heeft actief en systematisch jeugdgezondheidszorg aangeboden aan alle kinderen van 4 tot 18 in regio Kennemerland en aan kinderen van 0 tot 18 in de gemeente Haarlemmermeer. Deze doelgroepen krijgen een compleet pakket aan diensten, van het volgen van de ontwikkeling tot het geven van informatie, voorlichting en advies. Kinderen worden medisch onderzocht, krijgen vaccinaties en zorg op maat of worden verwezen. Daarnaast signaleert de JGZ vroegtijdig mogelijke gezondheidsproblemen, zoals groeistoornissen, overgewicht, motoriek- en taal/spraakstoornissen, problemen met het gehoor en het gezichtsvermogen en ook psychosociale problemen zoals angst, depressie, agressie en contactstoornissen.

Met deze diensten beoogt JGZ:

- het in beeld hebben van de groei en gezonde ontwikkeling van alle kinderen
- een tijdige onderkenning van gezondheids-, opvoedings- en psychosociale problemen en risico's
- een gerichte opsporing van stoornissen of problemen in de ontwikkeling en opvoedingssituatie
- een tijdige start met een aanpak van problemen of tijdige toeleiding naar jeugdhulp
- bij te dragen aan een sluitende ketenaanpak door zorgcoördinatie
- een positieve beïnvloeding van gezondheid
- inzicht in de gezondheidstoestand van jeugdigen

Wat hebben we bereikt in 2016?

GGD Kennemerland heeft actief en systematisch jeugdgezondheidszorg aangeboden aan alle kinderen van 4 tot 18 in regio Kennemerland en aan kinderen van 0 tot 18 in de gemeente Haarlemmermeer. De drie belangrijkste taken voor GGD Kennemerland hierin zijn preventie, vroeg signalering en ondersteuning. In contacten met ouders, kinderen, peuterspeelzaalleid(st)ers en leerkrachten signaleerden de artsen en verpleegkundigen problemen in de ontwikkeling, in de opvoeding en in de omgeving van het kind en er werd actie ondernomen als dat nodig was. Ook kwetsbare ouders werden gezien en er werden mogelijkheden tot interventie geboden. Artsen en verpleegkundigen hebben ouders en leerkrachten ondersteund bij hun alledaagse zorg en in bijzondere omstandigheden, met het oogmerk zorgen weg te nemen en de situatie te 'normaliseren' of hulp te organiseren.

Herbezinning contactschema 0-4 en 4-12

In 2012/2013 is het uitvoeringsplan 'herbezinning werkwijze 0-4' gestart. Hierbij is binnen het landelijk professioneel kader van het basistakenpakket JGZ geprobeerd tegemoet te komen aan de wensen uit klantonderzoeken. Dit heeft onder andere geleid tot een vernieuwd contactschema. Het nieuwe contactschema is in september 2015 geïmplementeerd, en in 2016 is volledig volgens dit schema gewerkt. In het voorjaar van 2016 is het uitvoeringsplan 'herbezinning contactmomenten 4-12 jaar' (basisonderwijs) gestart, met als doel te onderzoeken of de uitvoering van de wettelijke contactmomenten (op basis van het Landelijk Professioneel kader) in het basisonderwijs aansluit bij de wensen en behoeften van kinderen en ouders.

Vluchtelingen / asielzoekers

Vanwege de toename van vluchtelingen is in 2016 aandacht besteed moeten worden aan de zorg van kinderen van vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. Deze geprioriteerde zorg heeft geresulteerd in een enigszins vertraagde doorlooptijd van reguliere werkzaamheden. Zo zijn in 2016 bijvoorbeeld niet alle scholen bezocht en hebben telefonische spreekuren voor de 0 tot 4-jarigen minder frequent plaatsgevonden. De extra inspanning kon tijdelijk worden opgebracht, maar heeft duidelijk gemaakt dat de GGD hier niet langdurig op berekend is.

Inzet jeugdgezondheidszorg voor MBO-studenten van 18-23 jaar

MBO-studenten, die 18 jaar en ouder zijn, vallen qua leeftijd buiten het Basispakket JGZ. Toch kent deze doelgroep belangrijke risico's, zoals dat van vroegtijdig schoolverlaten. Na een succesvol experiment is in 2016 besloten om de jeugdarts een rol te geven in de sociaal-medische begeleiding van MBO-studenten. De kosten kunnen binnen de reguliere begroting worden opgevangen. Hiermee wordt vanuit de publieke gezondheidszorg een structurele bijdrage geleverd aan het realiseren van een goede startkwalificatie voor deze jongeren.

Bereik 0-4 jaar gemeente Haarlemmermeer

Volgens het Landelijk Professioneel Kader (Basistakenpakket JGZ) kregen ouders van 0-4 jarigen 15 consulten aangeboden.

Bereik 0-4 jarigen Haarlemmermeer per leeftijdsgroep

Bereik 0-4 jarigen per leeftijdsgroep	Uitgenodigd 2016	Bereik 2016	% 2016
0-1-jarigen	1.214	1.192	0.98
3-jarigen	1.421	1.300	0.92
Totaal	**2.635**	**2.492**	**0.95**

Bereik kinderen 4-19 regio Kennemerland (incl. Haarlemmermeer)

Schoolgaande kinderen worden gezien als ze 5 jaar zijn en vervolgens met 10-11 jaar en 13-14 jaar. In het schooljaar 2015-2016 zijn 22.008 kinderen onderzocht tijdens de contactmomenten (zie tabel 2). In het speciaal onderwijs zijn bij 1.295 kinderen entree- en herhalingsonderzoeken afgenomen. Daarnaast vonden 8.372 consulten op indicatie plaats.

Bereik 4-19 jarigen per leeftijdsgroep in absolute aantallen per schooljaar 2015-2016

Bereik 4-19 jarigen per leeftijdsgroep	2014-2015*	2015-2016*
groep 2: 5-jarigen	5.715	6.023
groep 7: 10-11-jarigen	6.037	5.948
klas 2 VO: 13-14-jarigen	6.224	5.717
2e contactmoment VO		**4.320**
Totaal	**17.976**	**22.008**

** contactmomenten: screening 5-jarigen of PGO 5-jarigen, screening groep 7 of PGO groep 7, screening havo-vwo en PGO vmbo*

Rijksvaccinatieprogramma

Het doel van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is het voorkomen van ziekte en sterfte, door middel van vaccinaties. GGD 'en en thuiszorgorganisaties voeren het RVP uit in opdracht van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het RVP is bestemd voor alle jongeren van 0-19 jaar, die in Nederland verblijven. Dit betekent dat ook kinderen van asielzoekers, kinderen die illegaal verblijven in Nederland en kinderen die officieel woonachtig zijn in het buitenland, maar voor langere tijd in Nederland verblijven, in aanmerking komen voor het RVP.

De GGD JGZ Kennemerland vaccineert 4-19 jarigen woonachtig in Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Velsen, Uitgeest, Zandvoort en een deel van Haarlemmerliede/Spaarnwoude en alle 0-19 jarigen woonachtig in Haarlemmermeer en een deel van Haarlemmerliede/Spaarnwoude.
Het RIVM rapporteert jaarlijks over de vaccinatiegraad zuigelingen in de Nederlandse gemeenten.

Tabel 1: overzicht vaccinatiegraad zuigelingen geboren in 2013

Plaats	DKTP %	Hib %	Pnemo-coccen	BMR	Menigo-coccen C	Hep B
Landelijk	94,2	94,4	93,8	94,8	94,6	93,8
Provincie Noord-Holland	93,6	94,6	93,4	94,8	94,5	93,0
Haarlemmermeer	94,9	95,3	95,5	96,0	96,0	94,2
Haarlemmerliede Spaarnwoude (*)	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6

** GGD Kennemerland vaccineert in enkele kernen van Haarlemmerliede/Spaarnwoude*

Het streven is een vaccinatiegraad van > 95% .Voor de zuigelingen geboren in 2013 en woonachtig in Haarlemmermeer, Haarlemmerliede en Spaarnwoude wordt dit percentage gehaald en ligt het zelfs boven het landelijke en provinciale gemiddelde, terwijl in 2015 nog een vaccinatiegraad lager dan 95% gerapporteerd was.

Overzicht vaccinatiegraad kleuters en schoolkinderen

Plaats	DKTP % kleuters basis immuun jaarcohort 2010	DTP % schoolkinderen Volledig jaarcohort 2005 leeftijd 10 jr/11 jr	BMR % schoolkinderen Volledig jaarcohort 2005 leeftijd 10 jr/11 jr	HPV % meisjes Volledig jaarcohort 2001
Landelijk	93,7	92,0/93,5	92,0/93,3	61,0
Provincie Noord Holland	93,5	90,9/92,7	90/92,6	56,1
Beverwijk	94,4	92,3/94,2	92,8/94,4	61,3
Bloemendaal	91,0	91,5/92,2	92,2/92,5	66,7
Haarlem	92,2	91,1/93,1	89,8/91,5	62,9
Haarlemmerliede Spaarnwoude	88,0	94,7/96,5	94,7/94,7	48,4
Haarlemmermeer	96,1	91,9/93,8	91,8/93,6	55,7
Heemskerk	95,0	91/93,7	90,7/94,5	59,0
Heemstede	95,1	91,9/94,9	92,5/94,3	64,9
Uitgeest	95,2	96,2/96,8	96,2/96,8	70,2
Velsen	94,5	90,8/93,8	91,5/94,4	58,8
Zandvoort	90,3	87,3/87,9	87,3/87,9	45,3
Totaal regio Kennemerland verslagjaar 2016	**94,0**	**91,5/93,6**	**91,3/93,2**	**59,6**
Totaal regio Kennemerland verslagjaar 2015	94,5	92,5	92,3	62,3

DKTP kleuters

De vaccinatiegraad van DKTP bij kleuters geboren in 2010 en woonachtig in Haarlemmermeer komt met 96,1% boven zowel het landelijke als het provinciale gemiddelde. In Haarlemmerliede en Spaarnwoude is de vaccinatiegraad van kleuters uit 2010 daarentegen onder de norm. Dit gold ook voor de vaccinatiegraad van kleuters uit 2009. Het kindertal in deze gemeente is laag. Als gekeken wordt naar de absolute getallen gaat het om 6 van de 50 kinderen, die niet volledig gevaccineerd zijn.

DTP en BMR 9-jarigen

Het RIVM heeft de vaccinatiegraad voor schoolgaande kinderen weergegeven in twee groepen: kinderen die met 10 jaar en kinderen die met 11 jaar volledig zijn gevaccineerd. De gemiddelde vaccinatiegraad voor de 11-jarigen woonachtig in de regio Kennemerland ligt boven het gemiddelde in de provincie en is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.
Wel is de gemiddelde vaccinatiegraad in 2016 wat lager vergeleken met de resultaten uit verslagjaar 2015 (cijfers alleen voor de 10-jarigen).
Door de cijfers van de 10-jarigen te vergelijken met de cijfers van 11-jarigen wordt duidelijk dat niet alle ouders direct gehoor geven aan de oproep, die ze krijgen als hun kind 9 jaar is. Het RIVM stuurt ouders een herinnering als blijkt dat het kind met 10 jaar niet volledig gevaccineerd is. GGD Kennemerland vaccineert deze kinderen alsnog tijdens een speciaal spreekuur (vaccineren op maat) of tijdens een grote campagne.
Opvallend is de vaccinatiegraad in Zandvoort. Deze is veel lager dan in de andere gemeenten van de regio en komt onder de 90% uit. In het jaarverslag van 2015 is beschreven dat in bepaalde gemeenten zoals Haarlem, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort de vaccinatiegraad door de jaren heen wisselend is. Een mogelijke verklaring, is dat ouders kritisch tegenover het RVP staan.
Op dit moment kan hiervoor geen specifiekere verklaring gegeven worden. GGD Kennemerland gaat n.a.v. deze lagere vaccinatiegraad in gemeente Zandvoort een nadere analyse uitvoeren. Op basis van deze analyse worden verbetervoorstellen geformuleerd teneinde de vaccinatiegraad te verhogen.

HPV

Landelijk gezien is de vaccinatiegraad HPV (tegen baarmoederhalskanker) van meisjes geboren in 2001 met 61% stabiel gebleven. In regio Kennemerland is de vaccinatiegraad echter gedaald tot net onder de 60%. De vaccinatiegraad in Zandvoort is het laagst met 45% en het hoogst in Uitgeest met 70%.

RVP en kritische ouders

Het vaccineren van jonge kinderen heeft ervoor gezorgd dat bepaalde ziekten, zoals pokken en polio, zijn uitgeroeid of haast niet meer voorkomen. Ook andere ziekten zoals difterie en tetanus zijn nagenoeg uit ons land verdwenen. Toch groeit, in weerwil van dit succes, het aantal ouders dat kritisch tegenover het RVP staat. Dit merkt de GGD Kennemerland steeds meer.
Zo heeft de gemeente Haarlemmermeer altijd een heel hoge vaccinatiegraad onder zuigelingen gehad, maar wordt , hoewel het nog steeds goed is, een geleidelijke afname gezien. Tijdens het eerste contact met ouders op het consultatiebureau krijgen jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen meer kritische vragen over het nut van het RVP. Sommige ouders geven aan het vaccinatieprogramma later te willen starten (eerste vaccinatie is als zuigeling 2 maanden oud is) of willen bepaalde vaccinaties helemaal niet.
De medewerkers van de GGD informeren ouders zo goed mogelijk over het RVP en vaccineren op maat. Dit maatwerk kent wel grenzen. De opdracht vanuit het RIVM is helder: organisaties mogen niet, op verzoek van ouders, kinderen met andere vaccinaties dan vaccinaties aangeleverd door RIVM vaccineren.
Recentelijk hebben de media veel aandacht gegeven aan deze kritische houding van ouders ten aanzien van het RVP. Het RIVM heeft toegezegd geld vrij te maken voor betere informatie aan ouders over het nut van vaccinatie. Ook zal naar verwachting in april 2017 een e-learning beschikbaar zijn de medewerkers.

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Wettelijke taken PAC									
Infectieziekte bestrijding Alg	1.083	14	-1.069	805	28	-777	832	67	-765
Tuberculosebestrijding	451	78	-373	507	53	-454	504	75	-429
Technische hygiënezorg	1.152	794	-358	1.225	861	-364	1.208	795	-413
Psychosociale hulp bij ongevallen en rampen (PSHOR)	57	-	-57	61	-	-61	60	-	-60
Gezondheidsbeleid & Beleidsadvisering	317	-	-317	269	-	-269	270	-	-270
Epidemiologie	695	-	-695	742	-	-742	790	-	-790
Gezondh.Bevordering&Preventie	486	-	-486	549	-	-549	549	-	-549
Medische Milieukunde	428	-	-428	437	-	-437	433	-	-433
OGZ te bestemmen	38	33	-5	-5	-	5	-78		78
OGZ subsidies algemeen	-	-	-	122		-122	122		-122
Toekomstbestendige GGD	99	-	-99	102	-	-102	96	-	-96
Seksuele gezondheid	1.001	772	-229	1.091	802	-289	1.099	870	-229
Totaal Wettelijke taken PAC	**5.807**	**1.691**	**-4.116**	**5.905**	**1.744**	**-4.161**	**5.885**	**1.807**	**-4.078**
(Crisisorganisatie) ondersteunende taken PAC									
Reizigersadvisering	959	961	2	959	943	-16	918	918	-
Toezicht WMO	-	-	-	-	-	-	14	14	-
Forensische geneeskunde	455	553	99	463	530	67	542	602	60
Cursussen GGD	182	122	-60	212	183	-29	185	172	-13
Totaal Markttaken PAC	**1.596**	**1.636**	**40**	**1.634**	**1.656**	**22**	**1.659**	**1.706**	**46**
Subsidietaken PAC									
Zorgcoordinatie OGGz	40	40	-	38	38	-1	38	38	-1
Hygienisch Woningtoezicht (V&A)	201	201	-	194	191	-3	194	191	-3
O.T.O-I.Z.B.	22	22	-	57	57	-	44	45	-
O.T.O.-PSH	5	7	2	-	-	-	17	17	-
Projecten gezondheidsbevordering	115	109	-6	145	143	-2	123	121	-2
Brede Centrale Toegang Kennemerland	1.244	1.244	-	1.240	1.221	-18	1.220	1.220	-
Totaal Subsidietaken PAC	**1.627**	**1.623**	**-4**	**1.674**	**1.649**	**-24**	**1.637**	**1.632**	**-6**
Totaal producten PAC	9.030	4.950	-4.079	9.211	5.164	-4.047	9.077	5.154	-3.923
Totaal projecten PAC	5	7	3	-	-	-	17	17	-
Totaal PAC	**9.030**	**4.950**	**-4.079**	**9.213**	**5.049**	**-4.163**	**9.181**	**5.145**	**-4.038**
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)									
Wettelijke taken JGZ									
Basispakket uniform 4-18	5.229	181	-5.049	5.165	150	-5.015	5.155	165	-4.990
Jeugdarts MBO 2016	-	-	-	93	20	-73	26	13	-13
Totaal wettelijke taken JGZ	**5.229**	**181**	**-5.049**	**5.258**	**170**	**-5.089**	**5.181**	**178**	**-5.003**

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Subsidietaken JGZ									
Basistakenpakket uniform 0-4	2.585	2.396	-189	2.649	2.325	-324	2.634	2.322	-312
Basistakenpakket maatwerk 0-18	483	488	5	388	382	-6	379	373	-6
DDJGZ	580	559	-22	519	522	2	521	524	3
Plusproducten JGZ	202	198	-4	126	124	-2	126	124	-2
Totaal subsidietaken JGZ	**3.850**	**3.641**	**-209**	**3.682**	**3.353**	**-329**	**3.659**	**3.343**	**-316**
Totaal producten JGZ	9.079	3.821	-5.258	8.940	3.522	-5.418	8.841	3.521	-5.320
Totaal Jeugdgezondheidszorg	**9.079**	**3.821**	**-5.258**	**8.940**	**3.522**	**-5.418**	**8.841**	**3.521**	**-5.320**
Totaal Publieke gezondheid	**18.109**	**8.772**	**-9.337**	**18.153**	**8.571**	**-9.581**	**18.022**	**8.666**	**-9.358**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	161	161	-	155	155	-	155	155
Inwonerbijdrage	-	9.001	9.001	-	8.999	8.999	-	8.999	8.999
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**9.162**	**9.162**	**-**	**9.154**	**9.154**	**-**	**9.154**	**9.154**
Totaal	**18.059**	**17.884**	**-175**	**18.153**	**17.725**	**-427**	**18.022**	**17.820**	**-204**
Ontrekking bestemmingsreserves:									
Tarieven GGD			-		115	115		115	115
Resultaat publieke Gezondheid	**18.059**	**17.884**	**-175**	**18.153**	**17.840**	**-312**	**18.022**	**17.935**	**-89**

Het Programma Publieke gezondheid sluit ten opzichte van de begroting af met een positief verschil van € 223.000. De belangrijkste componenten van dit verschil zijn:

- Het aantal leerlingen dat in het kader van de pilot Jeugdarts MBO door een jeugdarts is gezien was geringer dan tevoren in de business case aangenomen. Hierdoor waren de kosten lager en ontstond een incidenteel voordeel van € 60.000. Het lagere aantal contacten is niet ten kosten gegaan van het beoogde resultaat. (1)*
- Diverse kleine resultaten op diverse producten € 80.000 (2)
- Een lagere omzet voor Technisch hygiënezorg door ziekteverzuim en niet tijdig kunnen invullen van vacatures zorgden voor een negatief effect van € 49.000. (3)
- Onvoorziene extra (materiële) kosten voor de gezondheidsmonitor 2016 resulteerden in een incidenteel nadeel van € 48.000.(4)
- Voordelig resultaat Brede Centrale Toegang van € 18.000 (5)
- Een nabetaling van 2014 voor subsidie inzake SOA. Deze niet-begrote opbrengsten gaven een incidenteel voordeel van € 62.000.(6)
- Overige resultaten ad € 52.000 (7)

** De nummering verwijst naar de tabel jaarresultaten op blz. 47*

3.2 Programma Regionale Brandweerzorg

Programmadoelstellingen

Brandweer Kennemerland geeft uitvoering aan de wettelijke taken zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio's: het voorkomen van brand, het beperken en bestrijden van brand en het beperken van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, zoals waterongevallen.

Wat wilden we bereiken in 2016?

- Uitvoering geven aan de in 2015 landelijk bestuurlijk vastgestelde strategische doelen.
- De samenwerking met Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Noord-
- Holland-Noord is verder uitgebouwd en met Hollands-Midden geïntensiveerd.
- Brandveilig Leven is ingebed in de organisatie. Preventie, Planvorming & Procedures en Repressie werken als keten nauw samen.
- De nieuwe controlesystematiek is uitgerold.
- Met de Regionale Uitvoeringsdiensten wordt zaakgericht samengewerkt.
- Een aanvang nemen met de uitvoering van werkzaamheden volgens afspraken met de omgevingsdiensten.
- Brandweer Kennemerland is een flexibele organisatie, die kan inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.
- De meeste posten zijn zelfsturend, wat de basis is voor een betere lokale verankering van de brandweer.
- De posten hebben een positie in de sociale netwerken in hun omgeving.

Wat hebben we bereikt in 2016?

RemBrand

De landelijke strategische doelen van de brandweer zijn geactualiseerd in het rapport RemBrand. In dit rapport staat de vraag centraal: hoe bereiken we minder branden, minder schade en minder slachtoffers? RemBrand bestaat uit zeven projecten, die in 2016 grotendeels landelijk zijn uitgewerkt en voorbereid. Belangrijke thema's voor Kennemerland zijn gebiedsgerichte opkomsttijden, brandrisicoprofiel en het thema risicogerichtheid.

De nieuwe landelijke richtlijnen voor opkomsttijden en brandrisicoprofiel worden in de zomer van 2017 verwacht. In 2015 is een landelijke 'Visie op risicogerichtheid' opgesteld. In deze visie zijn onder andere een integrale en meervoudige benadering van risico's belicht, differentiatie in verschillende soorten risico's en acceptatie van risico's in de samenleving. De nieuwe toezicht methodiek (NTM), die meer ruimte geeft voor prioritering in toezicht, is een voorbeeld van een andere invulling aan risicogerichtheid binnen de VRK.

Van drie naar twee sectoren

In 2016 heeft brandweer Kennemerland de keuze gemaakt te komen tot een organisatorische verandering. Er komen twee sectoren, de sector Risicobeheersing (de huidige sector P&P) en de sector Incidentbestrijding (de huidige sectoren P&N en Repressie). Daarmee is het aantal sectoren terug gebracht van drie naar twee. De achterliggende gedachte is dat de sectoren elkaar door samenvoeging van werkzaamheden nog meer kunnen versterken en ook de zelfsturende posten op deze manier nog beter kunnen worden gefaciliteerd.
In 2016 zijn diverse bijeenkomsten geweest om over de toekomst na te denken en hoe deze vorm te geven. Deze organisatieverandering wordt in 2017 uitgewerkt en zal vermoedelijk in 2018 zijn afgerond.

Sociale netwerken

Elke brandweerpost geeft op eigen wijze invulling aan maatschappelijke betrokkenheid en het intensiveren van contacten met burgers, bijvoorbeeld door voorlichting, open dagen, deelname aan sociale evenementen in de gemeente of via social media. De verschillende posten assisteren jaarlijks voor de veiligheid bij kerstboomverbrandingen, collecteren voor de brandwondenstichting en assisteren bij jeugdkampen/happenings, feestweken en plaatselijke Sinterklaasintochten.

Acties 24-uursdienst

De 24-uursdienst heeft in 2016 enkele maanden collectief actie gevoerd om de onderhandelingen tussen de vakbonden en de werkgevers over een aanpassing van de FLO-overgangsrecht onder druk te zetten. Het ging hierbij onder andere over reparatie van het AOW-gat, levensloop en fiscale effecten. Bij de acties is ervoor gezorgd dat de veiligheid van de burgers in Kennemerland in het geding gekomen is. Wel hebben de acties gezorgd voor vertraging op de voortgang van nieuwe ontwikkelingen bij de brandweer en zijn investeringen in materieel uitgesteld. Naar verwachting wordt de uitwerking van het onderhandelingsakkoord voor de zomer 2017 vastgesteld.

Onderzoek naar de onderhoudstoestand van brandweerposten

In 2016 is er onderzoek verricht naar de onderhoudstoestand en de structurele kosten van beheer en onderhoud van de brandweerposten, op basis van de NEN2767 norm. Dit met het doel om alle brandweerposten op een gelijkwaardig kwaliteitsniveau te brengen en gebruikersbeheer en het onderhoud bij de VRK onder te kunnen brengen, inclusief de coördinatie van het planmatig onderhoud. Vooruitlopend op nadere afspraken over onderhoud is bestuurlijk besloten tot noodzakelijke investeringen in inbraakbeveiliging en brandmelding om de landelijk afgesproken continue beschikbaarheid van C2000 communicatieapparatuur te kunnen garanderen en over bouwkundige aanpassingen aan brandweerposten in verband met nieuwe inzichten over arbeidshygiëne. Dit betreft voornamelijk puntafzuiging van uitlaatgassen.

Zelfstandige posten

Alle brandweerkazernes zijn in 2016 'verzelfstandigd'. Dit wil zeggen dat ploegchefs meer bevoegdheden (en verantwoordelijkheden) hebben gekregen, waardoor zij effectiever sturing kunnen geven aan de post. Bij het verder vormgeven van deze zelfsturing in 2016 zijn de wensen en behoeftes van de medewerkers leidend geweest. Ondersteunende afdelingen blijven nauw betrokken om het zelfstandig functioneren te faciliteren.
In 2016 is het jaarlijks onderhoud van het wagenpark in projectvorm gestart op een van de 24 uurposten. Dit werd tot dan toe door een garage gedaan. De bevindingen waren positief en daarom is besloten om de werkwijze structureel voort te zetten en te onderzoeken op welke brandweerposten dit eveneens toepasbaar is.
Het oefenen van de basisbrandweerzorg wordt dichter bij de brandweerposten georganiseerd. Het model hiervoor is in 2016 opgezet en wordt in 2017 beproefd.

Programma Duiken

In 2016 is gestart met de inrichting van het programma Duiken, dat beoogt de drie posten, waar een duikspecialisme is ondergebracht, op gelijkwaardig niveau te brengen. Dit wordt bereikt door:

- materieel, werkwijze en procedures te harmoniseren
- mensen en middelen uitwisselbaar te maken
- de borging van het specialisme in de organisatie te realiseren

Specifieke aandacht is hierbij uitgegaan naar uniforme afspraken over duikgeoefendheid.

Terrorismegevolgbestrijding (TGB)

In 2016 heeft Brandweer Kennemerland, op basis van ervaringen in het buitenland, vastgesteld hoe kan worden opgetreden na een aanslag. De medewerkers zijn hierop zo goed mogelijk voorbereid door bijscholing voor alle repressieve medewerkers. Daarin is aandacht voor bewustzijn en praktisch levensreddend handelen. Een deel van de brandweerkazernes heeft in 2016 de bijscholing gevolgd, de overige brandweerkazernes volgen in de 1e helft van 2017. Alle tankautospuiten worden uitgerust met onder andere bloedstelpende middelen om zoveel mogelijk levens te kunnen redden. De binnen dit project opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld met de Brandweeracademie en Brandweer Nederland ten behoeve van een landelijke bijscholingsmodule. De brandweer sluit hierbij aan op de door de Ambulancediensten en GHOR uitgezette lijn en denkwijze

Bluswatervoorziening

In 2016 is op basis van de knelpuntenanalyse uit 2015 een oplossing uitgewerkt voor de soms gebrekkige beschikbaarheid van bluswater tijdens repressieve inzetten. Door de inzet van watertankwagens en groot-watertransporten kunnen vrijwel alle knelpunten worden opgelost, waardoor duurdere infrastructurele ingrepen van de gemeenten zelf niet meer nodig zijn. Deze werkwijze maakt de brandweer onafhankelijk van de brandkranen als primaire bluswatervoorziening.
De oplossing is uitgewerkt en op basis hiervan zijn de gemeenten in gesprek met de drinkwaterleidingbedrijven over de consequenties van het beëindigen van het gebruik van brandkranen.

Dekkingsplan

In 2016 heeft een basale actualisering plaatsgevonden van het Dekkingsplan 2013. De basale actualisering houdt in dat de objectenlijst en het normenkader vanuit het dekkingsplan 2013 zijn gebruikt. Deze gegevens zijn gecombineerd met actuele informatie over kazernes, posten en wegen, waarin onder andere de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden doorgerekend zijn. De verbetering hierin is opmerkelijk. De gebieden waarin de norm wordt gehaald is gestegen van een berekend percentage van 69% in 2013 tot 88% nu. Deze verbetering is het gevolg van de snellere verwerking van meldingen op de meldkamer en het sneller uitrukken vanaf de vrijwillige posten.
Dit geactualiseerde dekkingsplan is in februari 2017 door het AB vastgesteld.

Brandveilig Leven

Brandveilig Leven heeft een vaste plek in de organisatie gekregen, met activiteiten om de fysieke en sociale (brand)veiligheid van vooral kwetsbare en minder mobiele mensen in hun eigen omgeving te verbeteren. In 2016 gaven 25 ambassadeurs uitvoering aan de afspraken, die per gemeente zijn gemaakt over de invulling van Brandveilig leven in de domeinen wonen, zorg en onderwijs. Zo hebben de ambassadeurs ruim 2200 inspecties uitgevoerd bij zelfstandig wonende senioren en hen geadviseerd over brandveiligheid, is voorlichting gegeven aan bewoners van seniorencomplexen en aan thuiszorgmedewerkers en zijn systeemtesten uitgevoerd bij zorg- en kinderopvanggebouwen.
Op 59 basisscholen is lesgegeven over het programma veiligheid bewustzijn & zelfredzaamheid bij brand. Er zijn hier door de ambassadeurs 243 gastlessen verzorgd voor groep 4 en groep 7/8.

Nieuwe toezichtmethodiek (NTM)

De nieuwe werkwijze voor het uitvoeren van brandpreventiecontroles, waarbij ondernemers en beheerders van gebouwen zelf voor de controle worden ingeschakeld, is vanaf september gestart in vier gemeenten: Zandvoort, Heemstede, Bloemendaal en Haarlem. De ondernemers in deze gemeenten hebben een digitale vragenlijst toegestuurd gekregen om de controle uit te voeren. In 2017 zal een evaluatie over de behaalde resultaten worden opgesteld.
Vanaf januari 2017 gaan ook gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede & Spaarnwoude over op de nieuwe toezichtmethodiek. In de andere gemeenten loopt het besluitvormingstraject nog.

Omgevingsdiensten

Met de Omgevingsdiensten IJmond en Noordzeekanaalgebied is verkend of er een mogelijke overlap is in de dienstverlening van de brandweer en de Omgevingsdiensten en hoe daarbij (beter) kan worden samengewerkt. De rapportage hierover volgt in 2017.

Samenwerking Noordwest 4

Sinds 2011 werkt Brandweer Kennemerland samen in het samenwerkingsverband Noordwest 4 met de regio's Zaanstreek-Waterland, Noord-Holland Noord en Amsterdam-Amstelland.

Deze samenwerking wordt elk jaar verder uitgebouwd, met als doel het brandweeroptreden blijvend te professionaliseren.
De voorbereidingen om ook voor de operationele basisbrandweerzorg (met de tankautospuit) regio-overstijgend te gaan werken zijn in 2016 gestart. In 2016 is gewerkt aan het verder uniformeren van relevante procedures en inzetvoorstellen. Dit ter voorbereiding op de verdere invoering van operationele grenzen en de komst van de Meldkamer Noord-Holland.

Ook zijn in 2016 de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een gezamenlijk opleidingsinstituut, overeenkomstig landelijke afspraken. Het is de bedoeling dat de op te richten opleidingsorganisatie de opleidingen zal gaan verzorgen voor al het brandweerpersoneel van de vier regio's.

Omschrijving van de prestaties en kengetallen.

	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Aantal posten	19	19	19
Aantal beroepsbrandweerlieden (fte)	169.8	175	177
Aantal vrijwilligers	417	395	397
Leiding, staf repressie, ondersteuning en Preparatie & Nazorg (fte)	97.6	100	100
Afdeling Pro-actie/Preventie (fte)	45.1	42	40.1

Advies en vergunning*	Resultaat 2015	Begroting 2016**	Resultaat 2016
Bijdragen risicoprofiel / risicokaart	10	10	10
Advies Bevi/BRZO/EV**	34		
Advies BRZO		7 (9)	12
Advies BEVI		28 (27)	33
Advies Milieu		35 (33)	29
Advies overig Externe Veiligheid		19 (11)	5
Advies Evenementen		9 (11)	6
Ontheffing route gevaarlijke stoffen	47	12 (12)	8
Advies Vuurwerkbesluit***	24		
Advies Vuurwerkbesluit Afsteken		22 (21)	11
Advies Vuurwerkbesluit Opslag		15 (22)	12
Advies ruimtelijke ontwikkeling Bestemmingsplannen	1	23 (13)	28
Advies ruimtelijke ontwikkeling fysieke projecten	55	64 (59)	68
Advies bouwvergunning	709	905	778
Controle tijdens bouw	40	140	63
Advies gebruiksvergunning	70	117	83
Advies melding	219	200 (122)	221
Advies APV/BBV vergunning (evenementen), incl. meldingen	346	320	488
Advies specifieke projecten	0	8	5
Project Brandveilig Leven	1	20	20
Deelname Keurmerk Veilig Ondernemen	21	21 (23)	22
Afhandelen signalen en klachten brandveiligheid	103	96 (25)	19
Algemene regionale voorlichting	20	20	20
Controles Regulier / enkelvoudig	2655	2469 (2531)	2522
Controles Intensief / meervoudig	743	723 (711)	867
Controles APV/BBV	159	228 (78)	188
Themacontroles	2	2 (3)	26
Controle industriële veiligheid (BRZO)	8	8	22

* *Tijdens de gesprekken met de gemeenten over de activiteitenplannen worden de afspraken jaarlijks geactualiseerd. De getallen tussen de () geven de geactualiseerde cijfers voor 2016 aan.*

** *Vanaf 2016 worden deze adviezen opgesplitst in Advies BRZO, Advies BEVI en Advies Milieu.*

*** *Vanaf 2016 wordt deze opgesplitst in Advies Vuurwerkbesluit Afsteken en Advies Vuurwerkbesluit Opslag.*

Het volume is gebaseerd op de huidige afspraken met de gemeenten. Deze afspraken zijn voor 2016 in samenspraak met de gemeenten geactualiseerd op basis van ervaringsgegevens. De cijfers voor adviezen zijn gebaseerd op prognoses. Afwijkingen worden veroorzaakt door minder vraag vanuit de gemeenten.

Aantal alarmeringen 2016	Alarm	Brand	Dienst-verlening	Leefmilieu	Ongeval	Verkeer	Overige*
Beverwijk	179	99	81	58	56		31
Bloemendaal	58	56	42	30	20	1	21
Haarlem	536	389	449	203	78	7	113
Haarlemmerliede	6	41	25	10	26		6
Haarlemmermeer	630	361	323	126	342	10	127
Heemskerk	97	97	95	34	18	1	41
Heemstede	71	40	49	21	20	1	29
Uitgeest	13	32	19	1	23	1	9
Velsen	237	203	223	95	94	3	68
Zandvoort	111	37	64	38	18	1	16
Schiphol	628	61	63	41	91	26	8
Tata Steel	1	71	6	1	9		111
Buiten regio	100	74	45	13	51	2	16
Totaal	**2.667**	**1.561**	**1.484**	**671**	**846**	**53**	**596**

** De categorie 'overige' is een bundeling van drie meldingscategorieën: gezondheid en veiligheid & openbare orde*

De opzet van bovenstaande tabel sluit aan bij de landelijke meldingsclassificaties (LMC). Hierdoor is interregionale vergelijking mogelijk en wordt aangesloten op de praktijk in Nederland.
Van het totale aantal van 1561 alarmeringen voor brand, zijn er 448 alarmeringen geweest voor gebouwbrand en 558 voor een buitenbrand. De resterende categorie alarmeringen voor brand (totaal 555), bestaat uit meldingen voor wegvervoer (243), nablussen & nacontrole & brandgerucht (246), bijgebouw (31) en overige (35 - natuur, scheepvaart, spoorvervoer en onbekend).

De categorie Alarm omvat meldingen afkomstig van een openbaar meldsysteem (OMS). Hiervan waren 109 meldingen afkomstig van een particuliere alarmcentrale. Alle overige meldingen zijn afkomstig van een OMS dat direct is aangesloten op de meldkamer Brandweer. Zeker meer dan 90% betreffen loze meldingen. Brandweer Nederland is op landelijk niveau actief de loze meldingen terug te dringen. Ook Brandweer Kennemerland heeft ingezet op het terugdringen van loze meldingen.

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Alarmering brandweer	2.198	344	-1.854	2.002	154	-1.848	1.977	164	-1.813
Basis Brandweerzorg	30.796	1.225	-29.571	32.233	1.299	-30.934	31.515	933	-30.583
Grootschalig optreden	1.532	-	-1.532	1.557	-	-1.557	1.538	-	-1.538
Risicobeheersing	4.335	160	-4.175	4.511	149	-4.337	4.361	159	-4.202
Publiek private samenwerking	1.538	34	-1.504	1.587	60	-1.527	1.587	60	-1.527
Kwaliteitszorg Brandweer	83	-	-83	83	-	-83	83	-	-83
Brandonderzoek	107	-	-107	107	-	-107	108	-	-108
Totaal producten brandweerzorg	**40.589**	**1.763**	**-38.826**	**42.080**	**1.662**	**-40.393**	**41.169**	**1.316**	**-39.854**
Totaal projecten brandweerzorg	890	413	-477	518	-	-518	535	82	-453
Totaal Brandweerzorg	**41.479**	**2.176**	**-39.303**	**42.598**	**1.662**	**-40.911**	**41.704**	**1.398**	**-40.307**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	4.326	4.326	-	4.334	4.334	-	4.334	4.334
Bestuursafspraken	-	33.257	33.257	-	33.304	33.304	-	33.304	33.304
Inwonerbijdrage	-	2.559	2.559	-	2.562	2.562	-	2.562	2.562
Onttrekking voorziening	-	143	143	-	94	94	-	94	94
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**40.285**	**40.285**	**-**	**40.294**	**40.294**	**-**	**40.294**	**40.294**
Totaal	**41.479**	**42.461**	**982**	**42.598**	**41.956**	**-617**	**41.704**	**41.692**	**-13**
Onttrekking bestemmingsreserves:									
reserve vernieuwing preventiecontroles		12	12		25	25		11	11
Resultaat Brandweerzorg	**41.479**	**42.473**	**994**	**42.598**	**41.981**	**-617**	**41.704**	**41.703**	**-1**

Het programma Brandweer laat in 2016 een positief resultaat zien van € 616.000 ten opzichte van de begroting. Dit bedrag bestaat uit € 35.000 voordelig saldo op de meldkamer brandweer en € 581.000 voordeel op de regionale brandweer. In het voordeel op de regionale brandweer is de onderuitputting kapitaallasten (voordeel ad € 636.000) verwerkt. Onderstaand worden de overige verschillende componenten toegelicht.

Financieel resultaat koude taken Basis Brandweerzorg (8)

Op de koude taken binnen de Basis Brandweerzorg is een incidenteel nadeel behaald van € 190.000. Dit betreft een samengesteld resultaat bestaande uit een voordeel van € 110.000 door vacatureruimte en nadelen van € 100.000 op uitgaven aan techniek en materiaal (hogere onderhoudskosten door uitstel van vervangingen en aanvullende materialen), € 160.000 op vakbekwaamheid (aanvullende inzet op ademlucht en HSL oefeningen) en € 30.000 extra inzet van vrijwilligers op de combiposten (9) om de minimale uitrukbezetting tijdens kantoortijden te kunnen garanderen.

Financieel resultaat warme taken Basis Brandweerzorg (10))

Binnen de repressie is sprake van een incidenteel nadeel van € 151.000. Dit heeft meerdere oorzaken. Vooruitlopend op een forse uitstroom van oudere medewerkers zijn al nieuwe manschappen aangenomen om in de toekomst de uitvoering van de repressieve taken te kunnen garanderen, wat heeft geleid tot tijdelijk hogere loonkosten. Daarnaast was de raming voor keuringen en arbeidskundige onderzoeken niet op peil. Er is ook een geïnvesteerd in terrorisme gevolg bestrijding. Dit laatste onderdeel zal in 2017 verder worden uitgerold.

Afbouwregeling piketten vrijwilligers(11)

De afgesproken eenduidige toepassing van de piketregeling van vrijwilligers leidt er toe, dat vanaf 1 januari 2017 vrijwilligers bij een alarmering nog slechts bij uitzondering instromen op basis van piket. Het uitgangspunt is vrije instroom.

Dat leidt tot inkomensderving bij een deel van de vrijwilligers. Om de betrokken vrijwilligers aan de nieuwe situatie te laten wennen is in goede samenspraak met de Ondernemingsraad een afbouwregeling getroffen. De hiermee samenhangende incidentele kosten bedroegen € 137.000.

Intensiveringsbudget Hoofdofficier van Dienst (HOvD) (12)

In het kader van een toekomstbestendige commandovoering is in de begroting 2016 uitgegaan van de werving van drie HOvD's om ervoor te zorgen dat de brandweer de piketfuncties van officieren goed kan blijven invullen en zo de paraatheid van de organisatie kan blijven garanderen. Omdat invulling van deze functies pas later in het jaar is gerealiseerd valt een groot deel van dit budget ter grootte van € 206.000 vrij.

Financieel resultaat Risicobeheersing Brandweer (13)

Op dit product is incidenteel een voordeel behaald van € 147.000 doordat vacatures binnen de sector Pro-actie/preventie nog niet zijn ingevuld. Dit is enerzijds een gevolg van vertraging vanwege gesprekken met de OR over een kleine reorganisatie van de afdeling. Anderzijds is ook gekozen voor enig uitstel van de invulling, omdat het management rekening wil kunnen houden met personele effecten als mogelijk gevolg van de invoering van een nieuwe toezichtmethodiek. Hiermee is zorgvuldigheid betracht zowel rond medezeggenschap als naar het personeel.

3.3 Programma Ambulancezorg

Programmadoelstellingen

Ambulancezorg is de zorg, die wordt verleend om een zieke of gewonde binnen het kader van zijn aandoening of letsel hulp te verlenen of waar nodig adequaat te vervoeren met inachtneming van datgene wat op grond van algemeen beschikbare medische en verpleegkundige kennis beschikbaar is.
Het hoofddoel van de ambulancezorg is het behalen van individuele gezondheidswinst op basis van de zorgbehoefte van de patiënt. Dit betekent dat de ambulancezorg gericht is op het voorkomen van de mortaliteit van patiënten (sterftecijfer), op het gunstig beïnvloeden van de morbiditeit van patiënten (ziektecijfer) en vervolgens op het vervoeren of verwijzen van patiënten naar zorginstellingen waar een vervolgbehandeling kan plaatsvinden.

Wat wilden we bereiken in 2016?

GGD Kennemerland wil een professionele organisatie voor ambulancezorg zijn, die zichtbaar en bereikbaar aanwezig is in de regio met het doel:

- verantwoorde ambulancezorg te leveren volgens de landelijke standaard
- een duidelijke en betrouwbare partner te zijn in de Regionale Ambulancevoorziening Kennemerland (RAV) en de totale zorgketen
- kostendekkend te zijn

Prestatie-indicatoren daarvoor zijn:

- continueren van de HKZ certificering
- rittijdsoverschrijdingen bij spoedvervoer regionaal lager dan 4,5%
- uitvoeren van ambulancezorg volgens de rekenstaat van de Nederlandse Zorgautoriteit

Wat hebben we bereikt in 2016?

Toekomstige inrichting Ambulancezorg

Bij het vaststellen van de Tijdelijke Wet Ambulancezorg (2013), hebben het ministerie van VWS, koepelorganisatie Ambulancezorg Nederland en de zorgverzekeraars zich verplicht voorstellen te doen omtrent inrichting van de Ambulancezorg onder de Wet Ambulancezorg (WAZ). Het was de bedoeling dat de WAZ zou ingaan per 1 januari 2018, maar in 2016 heeft de minister van VWS besloten dit met twee jaar uit te stellen. Het argument hiervoor was het terrein van de acute zorg niet te willen verstoren, ook omdat de huidige ambulancezorg goed functioneert (zelfs binnen de dynamiek van specialisatie van ziekenhuizen) en de ontwikkeling van de landelijke meldkamerorganisatie (LMO).

In 2016 is er door genoemde partijen over het thema nader overleg gevoerd. Het breed gedragen standpunt is dat de Ambulancesector een publieke belang dient en daarom niet concurrerend zou moeten opereren. Ambulancezorg is door de minister van VWS genoemd als cruciale zorg. Deze zorg leent zich niet voor marktwerking. Bovendien is er geen maatschappelijk draagvlak voor marktwerking binnen de Ambulancezorg, noch bij de Tweede Kamer, noch binnen het ministerie van VWS, noch binnen de sector.
Naar verwachting ontstaat in 2017 duidelijkheid hoe de ambulancezorg na 2020 georganiseerd zal zijn.

De landelijke meldkamerorganisatie (LMO)

In de komende jaren wordt een landelijke meldkamerorganisatie (LMO) gerealiseerd. Hierop wordt nader ingegaan bij het programma Multidisciplinaire samenwerking.
De nieuwe meldkamer zal wat betreft ambulancevervoer voorzien in multidisciplinaire intake waarna monodisciplinaire uitvraag en uitgifte van ambulancevervoer zal plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van de RAV-besturen van de regio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.

Percentage rittijdsoverschrijding

Het percentage rittijdsoverschrijding is gedefinieerd als het percentage van de spoedritten waarbij het meer dan 15 minuten duurt van het aannemen van de telefoon op de meldkamer tot de aankomst van de ambulance bij de patiënt.
De RAV Kennemerland is één van de best presterende regio's op dit gebied. Voor 2016 is het percentage rittijdsoverschrijding (RTO) van de RAV Kennemerland nog niet definitief vastgesteld, maar dit lijkt rond de 5% uit te komen. In 2015 was dit 4,5%, tegenover een landelijk gemiddelde van 6,6% (bron Ambulances In-zicht, RIVM, 2015). De lichte verslechtering van RTO in 2016 ten opzichte van 2015 wordt grotendeels verklaard worden door de sluiting van de Velsertunnel vanaf april 2016.

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Alarmering ambulance	2.014	395	-1.619	1.709	31	-1.678	1.680	2	-1.678
Ambulance Zorg	5.928	834	-5.094	5.787	772	-5.015	5.731	780	-4.950
RAV	458	458	-	379	379	-	436	436	-
Totaal producten Ambulancezorg	**8.400**	**1.687**	**-6.713**	**7.875**	**1.183**	**-6.692**	**7.848**	**1.219**	**-6.629**
Totaal projecten Ambulancezorg	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Ambulancezorg	**8.400**	**1.687**	**-6.713**	**7.875**	**1.183**	**-6.692**	**7.848**	**1.219**	**-6.629**
Dekkingsbronnen:									
Onttrekking voorziening	-	129	129	-	-	-	-	-	-
Overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorgverzekeraars	-	6.600	6.600	-	6.686	6.686	-	6.643	6.643
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**6.729**	**6.729**	**-**	**6.686**	**6.686**	**-**	**6.643**	**6.643**
Resultaat Ambulancezorg	**8.400**	**8.416**	**16**	**7.875**	**7.868**	**-6**	**7.848**	**7.861**	**14**

Het voordelig resultaat ten opzichte van de begroting bedraagt € 20.200 en betreft volledig Ambulancezorg.

Ambulancezorg (15)

Met ingang van de cao-AZ 2011 hebben ambulancemedewerkers jaarlijks recht op het zogenaamde Persoonlijk Levensfase Budget (PLB). Jaarlijks wordt dit opgebouwd in uren. In het jaarrekeningsaldo 2016 is een financiële storting in een voorziening opgenomen van € 101.000, zijnde 50% van de t/m 2016 opgespaarde uren. In 2017 wordt erop gekoerst de voorziening op het gewenste peil van 100% te brengen.

Meldkamer Ambulance (MKA)

Het saldo van de MKA is nihil. Ook hier heeft een incidentele extra storting in een voorziening van € 34.000, zijnde 50% van de t/m 2016 opgespaarde uren, plaatsgevonden in verband met opbouw van PLB-uren. In 2017 wordt erop gekoerst ook deze voorziening op het gewenste peil van 100% te brengen.

3.4 Programma GHOR

Programmadoelstellingen

De GHOR heeft als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers in de Veiligheidsregio als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen. Deze doelstelling volgt uit wettelijke taken die de GHOR heeft op dit gebied. De GHOR is verantwoordelijk voor:

- coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening
- advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied

Er wordt van uitgegaan dat deze geneeskundige hulpverlening pas goed kan functioneren als de dagelijkse zorg in de gehele keten goed geregeld is. Bij rampen en crises (de 'warme' fase) draagt de GHOR zorg voor leiding en coördinatie van de geneeskundige keten en het informatiemanagement. Daarvoor heeft de GHOR sleutelfunctionarissen paraat.
De GHOR richt zich op de verbinding van partijen in de 'witte kolom' zoals ziekenhuizen, meldkamers, ambulances, huisartsen, zorginstellingen, politie, brandweer en anderen. Bij crises, zoals grote uitbraken van infectieziekten en milieu-incidenten, wordt vanuit de GGD de advisering over gevaarlijke stoffen en infectieziekten verzorgd, of psychosociale zorg georganiseerd tijdens en na incidenten en rampen.

Wat wilden we bereiken in 2016?

- Blijvend verbeteren van de kwaliteit van de GHOR-taken door deelname aan het GGD-kwaliteitssysteem.
- Actualiseren van (deel)procesplannen.
- Implementatie van het model Grootschalige Geneeskundige bijstand (GGB).
- Informatiemanagement met behulp van de applicatie GHOR4All.
- Oefenen en beschikbaar houden van sleutelfunctionarissen GHOR voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijding.

Wat hebben we bereikt in 2016?

- Handboeken, plannen en procedures zijn opgenomen in het kwaliteitssysteem van de GGD. Alle medewerkers zijn geschoold in en betrokken bij het actualiseren hiervan.
- Het actualiseren van (deel)procesplannen is vertraagd door andere prioriteiten, zoals de actualisatie Crisis bestrijdingsplan (CBP)-Schiphol en het opstellen van het Crisisplan Publieke Gezondheid.
- Samen met de Regionale Ambulancevoorziening Kennemerland (RAV) is het model Grootschalig geneeskundige bijstand (GGB) geïmplementeerd. Hiervoor zijn 21 scholingsmiddagen georganiseerd en uitgevoerd.
- Een overgroot deel van de ketenpartners is aangesloten op GHOR4ALL en houdt de eigen informatie up-to-date.
- Met alle crisisfunctionarissen van de GHOR zijn voortgangsgesprekken gehouden. Mede op basis hiervan is het OTO-aanbod vastgesteld. De crisisfunctionarissen hebben meer dan voldoende aan OTO-activiteiten deelgenomen. De 24/7 beschikbaarheid was te allen tijde gegarandeerd.
- Er is veel energie gestoken in de voorbereidingen op de gevolgen van dreiging of een aanslag, de zogenaamde Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB) Deze heeft zowel in mono- als multidisciplinair verband plaatsgevonden. De voorbereiding heeft een operationele component, waar het gaat om materialen en middelen, een tactische component, denk aan inzetafspraken en informatie delen, en een strategische component, als het gaat om een richtlijn voor geneeskundig handelen na een aanslag. Een aantal keer heeft advisering plaatsgevonden voor landelijke gremia, zoals de Bestuurlijke adviescommissie Brandweer (BAC) GHOR en de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid (DPG) betreffende GHOR-zaken.

Overzicht prestaties en kengetallen

Risicobeheersing	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Evenementen met (verhoogde) aandacht	68	98	90
Adviezen *	39	50	90
Adviezen t.a.v. externe veiligheid	1	2	3

** In voorgaande jaren werd afgerekend per advies. Nu dit is losgelaten is het aantal adviesaanvragen toegenomen*

Activiteiten Opleiden, trainen en oefenen	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Monodisciplinair	40	60	89
Multidisciplinair	35	45	50

Crisisbeheersing	Resultaat 2015	Begroting 2016	Resultaat 2016
Aantal vakbekwame crisisfunctionarissen (piket)	48	40	39
Aantal vakbekwame crisisfunctionarissen (vrije instroom) *	174	107	89
Voertuigen voor piket	9	9	8
Monodisciplinaire evaluaties vanaf GRIP 2	10	n.v.t.	6
Monodisciplinaire evaluaties op verzoek	4	n.v.t.	1

** Als gevolg van de invoering per 2016 van Grootschalige geneeskundige bijstand (GGB) zijn minder crisisfunctionarissen nodig.*

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Operationele activiteiten	554	7	-546	626	-	-626	517	39	-478
Interregionale activiteiten	224	-	-224	228	-	-228	230	-	-230
Opleiden, oefenen, trainen (OTO)	623	7	-616	648	-	-648	587	11	-577
Evenementen	164	-	-164	156	-	-156	156	-	-156
Planvorming	424	-	-424	423	-	-423	423	-	-423
Crisisbeheersing	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal producten GHOR	**1.989**	**14**	**-1.975**	**2.080**	**-**	**-2.080**	**1.913**	**49**	**-1.864**
Totaal projecten GHOR	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal GHOR	**1.989**	**14**	**-1.975**	**2.080**	**-**	**-2.080**	**1.913**	**49**	**-1.864**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	1.679	1.679	-	1.689	1.689	-	1.689	1.689
Inwonerbijdrage	-	349	349	-	369	369	-	369	369
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**2.028**	**2.028**	**-**	**2.058**	**2.058**	**-**	**2.058**	**2.058**
Resultaat GHOR	**1.989**	**2.043**	**54**	**2.080**	**2.058**	**-22**	**1.913**	**2.107**	**194**

Het programma GHOR sluit 2016 af met een positief resultaat ten opzichte van de begroting van € 216.000. Dit is het gevolg van een positief resultaat van € 146.000 op operationele activiteiten en € 67.000 op Opleiden, trainen en oefenen (OTO) GHOR.

Operationele activiteiten (16)

Het positieve resultaat op operationele activiteiten wordt verklaard door schadeafhandeling van auto's van GHOR (voor de schade ontstaan in 2015 keerde de verzekering uit in 2016), en het bewust omgaan met invulling van vacatures.

Opleiden, trainen, oefenen (OTO) (17)

Het positieve resultaat op OTO GHOR wordt veroorzaakt door lagere kosten ten gevolge van verschuiving van prioriteiten. Gedurende het jaar werd duidelijk dat ten behoeve van OTO GGB (Grootschalige Geneeskundige Bijstand) een forse personele inspanning geleverd moest worden voor opleidingen voor de RAV (deze ureninzet door de GHOR en de materiele kosten voor deze oefeningen zijn betaald door de RAV).
Dit was er de oorzaak van dat geen capaciteit restte voor het organiseren van andere oefeningen.
De begrote externe kosten zijn hierdoor niet uitgegeven.
Tevens was voorzien in omvangrijke OTO kosten voor Officier van dienst (OvD-G), maar niet alle (landelijke) opleidingen waren beschikbaar in 2016. Deze vinden plaats in 2017.

3.5 Programma Multidisciplinaire samenwerking

Veiligheidsbureau

Programmadoelstellingen

De Veiligheidsregio Kennemerland ontwikkelt zich ook in 2016, samen met de ketenpartners, verder als een netwerkorganisatie die bijdraagt aan een veilig en gezond werk- en leefklimaat in de regio Kennemerland. Het Veiligheidsbureau Kennemerland stimuleert en bevordert een integrale aanpak op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Goede samenwerking en verbinding met de ketenpartners en andere belanghebbenden in de regio leidt tot kwaliteitsverbetering en synergievoordeel in de diverse schakels van de veiligheidsketen.

Wat wilden we bereiken in 2016?

- Voldoen aan de Wet veiligheidsregio's, aan het Besluit veiligheidsregio's en aan de normen gesteld in het toetsingskader van de Inspectie Veiligheid en Justitie.
- Focus op de interregionale samenwerking.
- Goede samenwerkingsafspraken met partners.
- Een professionele, goed opgeleide en getrainde crisisorganisatie.

Wat hebben we bereikt in 2016?

Risicobeheersing

De VRK is aangesloten op het landelijk platform Regionaal Risicoprofiel (RRP), dat actuele risicoprofielen van regio's bijhoudt op een risicokaart. In 2017 zullen de risico's van Kennemerland opnieuw in kaart worden gebracht in het nieuwe risicoprofiel. Voor de onderwerpen zelfredzaamheid en risicocommunicatie is het VBK (Veiligheidsbureau Kennemerland) aangesloten op de landelijke netwerken. De VRK zal zorgen voor een doorvertaling naar de (crisis) partners binnen Kennemerland. Afspraken over risicocommunicatie zullen samen met de gemeenten in 2017 verder worden geconcretiseerd.

Evenementen

De regionale evenementenkalender 2016 is uitgevoerd. Van de 363 evenementen op de regionale kalender zijn slechts 11 evenementen gecanceld, om uiteenlopende redenen, waaronder ingetrokken aanvragen. De piek voor de evenementen lag, zoals gebruikelijk, in de zomerperiode, waarbij de trend dat bezoekers tijdens meerdaagse evenementen overnachten op festivalcampings zich voortzet.

Planvorming

- Het Crisisbestrijdingsplan Schiphol is geactualiseerd en is in werking getreden op 1 april 2016.
- Het Rampenbestrijdingsplan Tata Steel-site (RBP Tata Steel) is beoefend in 2016. Na de systeemoefening in februari 2017 met als onderwerp Tata Steel, actualiseert de VRK het Rampenbestrijdingsplan.

Opleiden, trainen en oefenen

Het jaarplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO) 2016 is conform de afspraken uitgevoerd en de onderwijsactiviteiten zijn naar tevredenheid bezocht. In aanvulling op de geplande onderwijs-activiteiten zijn extra dilemmatrainingen gehouden voor colleges van burgemeesters en wethouders. De voorbereiding voor een platform e-learning is gestart, waarbij wordt aangesloten op de brandweer en het landelijke platform van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

Systeemoefening 2016

De Veiligheidsregio Kennemerland heeft op grond van artikel 2.5.1. Besluit veiligheidsregio's op 10 november 2016 een geplande systeemoefening georganiseerd. Door een GRIP 2 incident op Schiphol is de systeemoefening beëindigd. Vervolgens heeft de inspectie het betreffende GRIP 2 incident gebruikt als toets voor de mate waarin de VRK voldoet aan de eisen. Het evaluatieverslag, naast die van twee 'opkomstoefeningen' eerder in het jaar, laat zien dat de Veiligheidsregio bovengemiddeld heeft gescoord.

Staat van de Rampenbestrijding 2016

De Staat van de Rampenbestrijding 2016 is eind 2016 gepubliceerd. De Inspectie constateert dat de Veiligheidsregio Kennemerland de samenwerking met gemeenten, de kwaliteitszorg en het evalueren van incidenten in de basis op orde heeft. De samenhang tussen de plannen en inzicht in de vakbekwaamheid van de multidisciplinaire functionarissen zijn voor verbetering vatbaar. De samenwerking met netwerkpartners en de interregionale samenwerking is op niveau. De operationele prestaties zijn over het algemeen in de basis op orde. De meer kwalitatieve aspecten van de taakuitvoering zijn overwegend op orde maar deels voor verbetering vatbaar.

Netwerk Vitale Veiligheid

Het Netwerk Vitale Veiligheid Noord-Holland (sinds 2014 opgericht voor de beleidsmatige afstemming tussen de drie noordwestelijke veiligheidsregio's, de politie en de partners uit de vitale infrastructuur) is in 2016 verder uitgebreid en bestaat nu uit de drie noordwestelijke veiligheidsregio's, politie en KMar, de convenantpartners voor de sectoren drinkwater, energie, waterbeheer en ICT/telecom, Pro-Rail, de omgevingsdienst Noordzeekanaal en luchthaven Schiphol. Het netwerk is opgenomen in de Strategische Agenda als voorbeeld van het landelijke project Continuïteit van de samenleving dat het gezamenlijk optreden van overheid en vitale partners bij een incident in de vitale infrastructuur zoals aan de drinkwatervoorziening wil versterken.

Terrorismegevolgbestrijding

Aanslagen in omliggende landen en dreiging op Schiphol in de zomer 2016 zijn aanleiding geweest om prioriteit te geven aan de uitwerking van afspraken rondom terrorismegevolgbestrijding voor de gehele regio. Hoe treden we als partners in de Veiligheidsregio op bij een aanslag? De afspraken rondom dit scenario zijn geborgd in de planvorming en binnen de reguliere organisatie. Zij zullen geregeld aan de actualiteit getoetst worden.

GRIP-incidenten

In 2016 zijn er in totaal 13 incidenten met GRIP-opschaling geweest. Bij de incidenten is 7x opgeschaald naar GRIP 1 en 6x naar GRIP 2.

Herstel en evalueren

In 2016 is een vernieuwde evaluatiesystematiek van kracht geworden voor incidenten en oefeningen. Het multidisciplinair evaluatieplatform (MEP) draagt er zorg voor dat evalueren een gezamenlijk proces is van alle disciplines, waarin ook de leer- en verbeterpunten worden geborgd.

Meld- Informatie- en Coördinatiecentrum Kennemerland (MICK)

Wat wilden we bereiken in 2016?

- Borging van de 24x7 operatie
- Investeren in verdere kwaliteitsverbetering
- Bijdragen aan ontwikkeling en voorbereiden van de overdracht aan de Landelijke Meldkamerorganisatie

Wat hebben we bereikt in 2016?

Activiteiten die verband houden met de ontwikkeling van de dienst regionaal operationeel centrum (DROC) van de politie en de nieuwe landelijke meldkamerorganisatie (LMO) lopen als een rode draad door de operatie van het MICK. In het kader van de ontwikkeling naar de LMO heeft het MICK bijgedragen aan de verschillende plannen, die gericht zijn op 'samenwonen' en samenwerken.
Ondanks de aandacht, die hiervoor gevraagd wordt heeft het MICK in 2016 borg gestaan voor de continuïteit van de 24-uurs operatie, en daarmee ook voor de directe inzet van hulpverlening aan burgers na 112-meldingen. Daarnaast zijn, waar dit enigszins mogelijk was, kwaliteitsverbeteringen doorgevoerd. Zo is het sinds juli 2016 mogelijk om via het geïntegreerde meldkamersysteem informatie uit te wisselen met de meldkamer van de Koninklijke Marechaussee op Schiphol. De realisatie van een soortgelijke aansluiting met het regiecentrum van de N.V. luchthaven is nog niet afgerond, maar zal in de eerste helft van 2017 zijn gerealiseerd.
Het MICK heeft in multidisciplinair verband de plannen, die te maken hebben met terrorisme, bijgesteld en aangescherpt. Hierop is vervolgens in 2016 een oefentraject gestart, dat in 2017 door zal lopen.

Vorming Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO)

Vanaf eind 2013 wordt gewerkt aan de vorming van een landelijke meldkamerorganisatie (LMO), die tien meldkamers omvat verspreid over heel Nederland en tot doel heeft om de dienst- en hulpverlening aan de burger nog verder te verbeteren. Het streven was om het beheer over de meldkamer per 1 januari 2016 (met de wijziging van de Politiewet) over te dragen van de veiligheidsregio's naar de Nationale Politie. Gaandeweg het traject bleek echter dat deze planning door verschillende factoren niet haalbaar was.

Na een uitgebreide heroriëntatie (gateway review) op het te doorlopen traject en de planning is door partijen vastgesteld dat een overgang van de meldkamer naar de politie pas per 2020 (incl. wetwijziging) realiseerbaar was. Tot die tijd blijven de besturen van de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor het in stand houden van de huidige meldkamers, met de aantekening dat betrokken meldkamers wel inzetten op samenvoegen, samenwonen en samenwerken.
Voor Noord-Holland betekent dit dat Kennemerland samen met de besturen van de twee veiligheidsregio's Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland verantwoordelijk blijft voor de instelling van de huidige meldkamers en de instelling van de nieuwe meldkamer Noord-Holland, die in het huidige MICK-gebouw in Haarlem zal worden gevestigd. De aandacht gaat nu uit naar samenvoeging van de bestaande meldkamers, inclusief die van politie en Koninklijke Marechaussee, medio 2018. Daarvoor verbouwt de VRK de huidige meldkamer in Haarlem . Begin 2017 heeft bestuurlijke besluitvorming over de verbouwing plaatsgevonden.

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Risicobeheersing	243	62	-181	268	-	-268	221	-	-221
Incidentbeheersing	1.264	-	-1.264	1.402	-	-1.402	1.386	-	-1.386
Herstel	125	-	-125	142	-	-142	142	-	-142
Opschaling Meldkamer	782	-	-782	773	-	-773	803	-	-803
Systeemoefening	43	14	-29	59	-	-59	60	-	-60
Zelfredzaamheid	-	-	-	51	-	-51	51	-	-51
Strategische agenda	16	-	-16	50	-	-50	36	-	-36
Multidiciplinaire Informatievoorziening (M.I.V.)	300	-	-300	327	-	-327	258	-	-258
Kwalitieitsverbetering MICK	265	-	-265	263	-	-263	220	-	-220
Versterking commandovoering Politie	11	-	-11	126	-	-126	-	-	-
Bureau bevolkingszorg	597	-	-597	725	-	-725	669	-	-669
Auditteam	317	-	-317	329	-	-329	318	-	-318
Netcentrisch werken	311	-	-311	315	-	-315	316	-	-316
Doorontwikkeling netcentrischwerken	-	30	30	-	-	-	-	-	-
Opleiden en oefenen politie (M.O.O.P.)	146	-	-146	138	-	-138	-	-	-
RCC Schiphol (voorheen Commandoruimte Triport-2)	163	-	-163	156	-	-156	111	-	-111
Totaal producten Multidisciplinaire Samenwerking	**4.582**	**106**	**-4.476**	**5.125**	**-**	**-5.125**	**4.591**	**-**	**-4.591**
Totaal projecten Multidisciplinaire Samenwerking	164	-	-164	126	-	-126	134	-	-134
Totaal Multidisciplinaire Samenwerking	**4.747**	**106**	**-4.641**	**5.251**	**-**	**-5.251**	**4.725**	**-**	**-4.725**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	4.819	4.819	-	4.830	4.830	-	4.830	4.830
Inwonerbijdrage	-	511	511	-	397	397	-	397	397
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**5.330**	**5.330**	**-**	**5.227**	**5.227**	**-**	**5.227**	**5.227**
Resultaat Multidisciplinaire Samenwerking	**4.747**	**5.436**	**689**	**5.251**	**5.227**	**-24**	**4.725**	**5.227**	**502**

Toelichting op de cijfers

Het resultaat op het programma Multidisciplinaire samenwerking bedraagt ten opzichte van de begroting € 526.000. Het is als volgt opgebouwd:

Veiligheidsbureau	€ 113.000
MICK	€ - 30.000
Projecten	€ 443.000
	€ 526.000

De volgende verklaringen worden hieronder meegegeven.

Veiligheidsbureau (18,19)

Het Veiligheidsbureau laat een positief resultaat zien van € 113.000. Het resultaat is opgebouwd uit een positief bedrijfsvoeringresultaat van € 67.000 en een positief financieel resultaat op het regionaal crisiscentrum (RCC) Schiphol van € 46.000. Het resultaat uit bedrijfsvoering is vrijwel geheel het gevolg van vacatureruimte . Het RCC Schiphol komt in de beheerfase waarmee dit resultaat dan ook grotendeels als structureel mag worden beschouwd.
De overige producten/projecten laten kleine resultaten zien, die hier niet verder worden toegelicht.

Projecten Multidisciplinaire Samenwerking

Versterkingsgelden Politie (20)

De politie heeft in 2016 , door de komst van de Nationale Politie, niet die personele bijdrage geleverd waarop was begroot. In de loop van 2017 zal de politie aangeven op welke wijze deze invulling wel kan plaatsvinden.

Bevolkingszorg (21)

Het resultaat Bevolkingszorg is over het boekjaar 2016 uitgekomen op € 56.000 positief.
Door actuele ontwikkelingen, zoals terroristische dreigingen en de grootschalige oefening Final Strike, is de samenwerking met (regionale en landelijke) crisis- en ketenpartners geïntensiveerd, maar is er tegelijkertijd onvoldoende capaciteit geweest om het geplande programma op het gebied van Opleiden en Oefenen in te vullen.
Medio 2016 heeft het onderdeel bevolkingszorg zijn intrek genomen op de locatie Zijlweg. Het bijbehorend budget voor de huurlasten van € 35.000 valt vanaf 2017 vrij.

3.6 Veiligheidshuis

Programmadoelstellingen

Het Veiligheidshuis is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitiële organisaties en zorgpartners samenwerken aan de behandeling van complexe casuïstiek, waarbij afstemming tussen de justitiële keten, de veiligheidsketen en de zorgketen nodig is. Dat is de reden hiervoor een apart programma in richten.

De focus van het Veiligheidshuis ligt op de persoonsgerichte aanpak van de meest complexe casuïstiek in de regio met daarin proactief aandacht voor High Impact Crime, jeugdige veelplegers, radicalisering en extremisme, geprioriteerde jeugdgroepen en ex-gedetineerden. Dit laatste krijgt vorm in het regionaal coördinatiepunt Nazorg ex-gedetineerden, dat een apart onderdeel is van het Veiligheidshuis.

Bestuurlijke context en ontwikkelingen

Het Veiligheidshuis Kennemerland is een instrument dat flexibel kan worden ingezet daar waar samenwerking tussen het veiligheidsdomein, het zorgdomein en het sociale domein nodig is voor een zo effectief mogelijke persoonsgerichte aanpak. In dit kader is het Veiligheidshuis in 2016 gestart met een pilot Integraal Informatie Overleg voor de aanpak van radicalisering en extremisme (Cter). Ook heeft het Veiligheidshuis een aantal maanden actief deelgenomen aan een leeratelier van de justitiële partners waarin geëxperimenteerd is met het betrekken van (informatie over) de context van een verdachte in de vervolgbeslissing van justitie. Het Veiligheidshuis heeft daarin een verbindende rol tussen lokaal domein, zorg en justitie.

Wat wilden we bereiken?

Het Veiligheidshuis Kennemerland wil een bijdrage leveren aan de vermindering van criminaliteit en overlast in de regio. Het Veiligheidshuis richt zich op het verminderen van recidive door het creëren van kansen voor het individu, de gecombineerde inzet van justitiële interventies, bestuurlijke interventies en zorginterventies, het maken van persoonsgerichte afspraken en daarmee een snelle en effectieve aanpak van complexe zaken.

Het resultaat van de samenwerking is een integrale probleemanalyse met concrete afspraken over en afstemming van de verschillende interventies van de verschillende partners, inzet van partners en eventuele vervolgstappen en monitoring. Daarnaast heeft het Veiligheidshuis een adviserende functie: de samenwerkende partners adviseren bestuurders en sleutelpartners over (de aanpak van) lokale problematiek.

Wat hebben we bereikt?

De overdracht van de regie op de Veiligheidshuizen naar de gemeenten in 2013, de introductie van het Landelijk Kader Veiligheidshuizen, de start van de nieuwe werkwijze ZSM (snelle afhandeling) vanuit justitiële partners en de transities in het sociale domein die in 2014 in gang zijn gezet. De afgelopen jaren is door het Veiligheidshuis Kennemerland vooral ingezet op (door)ontwikkeling van de werkwijze en op het verbeteren van de randvoorwaarden. Met de verdergaande focus op complexe problematiek is de oorspronkelijke indeling in doelgroepen van het Veiligheidshuis losgelaten en is een flexibele manier van werken ontwikkeld die kan worden ingezet door gemeenten en justitiële partners als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid.

In dat licht zijn in 2016 binnen de kerntaak van het Veiligheidshuis – het behandelen van complexe casuïstiek waarbij meerdere domeinen betrokken zijn – nieuwe thema's opgepakt, zoals de pilot Integraal Informatie Overleg Contra Terrorisme en Radicalisering en het leeratelier Contextgericht werken op ZSM. Ook heeft het Veiligheidshuis het afgelopen jaar een rol gehad in de ontwikkeling van het regionale plan van aanpak voor personen met verward gedrag.

Concreet zijn er in 2016 in het Veiligheidshuis Kennemerland 111 aanmeldingen behandeld bij de weegploeg Jeugd, 121 aanmeldingen bij de weegploeg Volwassenen en 84 aanmeldingen bij het HIC-monitoroverleg. Daaruit zijn 116 reguliere Individueel Casus Overleggen voortgekomen. Er zijn 21 signalen Cter (Contra-terrorisme, extremisme en radicalisering) besproken in de pilot Integraal Informatie Overleg (i2o) en los daarvan hebben er 22 casus overleggen Cter plaatsgevonden. Al met al een stijging van ruim 13% in aanmeldingen en ruim 30% in casus overleggen ten opzichte van 2015. Daarnaast is er voor circa 600 gedetineerden uit de negen deelnemende gemeenten aan het regionale coördinatiepunt Nazorg ex-gedetineerden een screening uitgevoerd en – indien nodig – nazorg uitgezet.

Financiële verantwoording

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Veiligheidshuis basis	349	349	-	345	219	-126	357	200	-157
Nazorg ex-gedetineerden	108	108	-	110	108	-2	120	118	-2
DJI 2014 begeleiding ex gedetineerden	53	53	-	54	54	-	49	49	-
Totaal producten Veiligheidshuis	**510**	**510**	**-**	**508**	**381**	**-127**	**526**	**367**	**-159**
Totaal Veiligheidshuis	**510**	**510**	**-**	**508**	**381**	**-127**	**526**	**367**	**-159**
Dekkingsbronnen:									
Inwonerbijdrage	-	-	-	-	120	120	-	120	120
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**-**	**-**	**-**	**120**	**120**	**-**	**120**	**120**
Resultaat Veiligheidshuis	**510**	**510**	**-**	**508**	**501**	**-7**	**526**	**487**	**-39**
Bestemmingsreserve								32	32
Resultaat na bestemming Veiligheidshuis	**510**	**510**	**-**	**508**	**501**	**-7**	**526**	**519**	**-7**

Het programma Veiligheidshuis laat in de jaarrekening een neutraal resultaat zien.
Financiële resultaten op dit programma worden verrekend met de bestemmingsreserve Veiligheidshuis. In 2016 heeft er een onttrekking aan de reserve plaatsgevonden van o.a. € 22.108 voor de inzet van extra capaciteit ten behoeve van bestaande taken (er zijn in 2016 ongeveer 30% meer casussen behandeld) en ten behoeve van nieuwe taken, zoals de pilot Integraal Informatie Overleg radicalisering. Deze extra werkzaamheden rechtvaardigen een naar verwachting structureel een extra inzet.

3.7 Programma Financiële middelen

Het programma Financiële middelen bevat middelen. die niet gerelateerd zijn aan specifieke programma's en middelen die nog geen concrete bestemming hebben. De betreft vooral de zogenoemde BDUR-gelden (middelen van het Rijk). Verder zijn het financieringsresultaat en de resultaten van de ondersteunende functie in dit programma opgenomen.

	Rekening 2015			Begroting 2016			Rekening 2016		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Saldi Kostenplaatsen	1.663	-	-1.663	368	-	-368	1.251	-11	-1.262
Financieringsresultaat	-	535	535	-	374	374	-	460	460
Aandeel A'dam-Amstelland in interreg. versterkingsgelden	1.250	-	-1.250	1.250	-	-1.250	1.250	-	-1.250
Onvoorzien	-	-	-	124	-	-124	60	-	-60
Nader te specificeren taakstellingen menukaart	246	-	-246	-	-	-	-	-	-
Onderuitputting kapitaallasten	-	-	-	-949	-	949	-	-	-
BDUR WVR brandweertaken een wettelijke taak van de Veiligheidsregio	200	-	-200	200	-	-200	200	-	-200
Totaal producten Financiële middelen	**3.359**	**535**	**-2.824**	**993**	**374**	**-619**	**2.761**	**449**	**-2.312**
Totaal projecten Financiële middelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Financiële middelen	**3.359**	**535**	**-2.824**	**993**	**374**	**-619**	**2.761**	**449**	**-2.312**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	1.580	1.580	-	1.581	1.581	-	1.628	1.628
Inwonerbijdrage	-	249	249	-	6	6	-	5	5
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**1.829**	**1.829**	**-**	**1.587**	**1.587**	**-**	**1.633**	**1.633**
Resultaat voor bestemming Financiële middelen	**3.359**	**2.364**	**-995**	**993**	**1.961**	**968**	**2.761**	**2.082**	**-679**
Onttrekking efficiencyverbetering VRK		363	363					599	599
Budgetoverheveling het nieuwe werken	-	-	-	-	246	246	-	246	246
Reservering Individueel Keuzebudget							1.458		-1.458
Resultaat na bestemming Financiële middelen	**3.359**	**2.727**	**-632**	**993**	**2.207**	**1.214**	**4.219**	**2.927**	**-1.292**

Saldo kostenplaatsen

Op saldo kostenplaatsen is het nadelig resultaat van de ondersteunende diensten en specifieke bedrijfsvoering aspecten verwerkt. De toelichting op deze resultaten is opgenomen in hoofdstuk 4.5 Bedrijfsvoering.

Individueel Keuzebudget

Op 1 januari 2017 is het Individueel Keuzebudget ingevoerd op basis van de cao Gemeenten. Hiervoor was het nodig in 2016 op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een kortlopende schuld op te nemen. De dotatie ad € 1.458 miljoen is verantwoord onder het programma Financiële middelen. Bij de vaststelling van de 1e bestuursrapportage 2016 is besloten hiervoor de algemene reserve aan te spreken.

Renteresultaat (23)

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal aan betaalde rente en het totaal van de renteontvangsten plus de doorberekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2016 bedraagt € 459.521 en laat een voordeel zien van € 85.521 ten opzichte van het geraamde resultaat.

Dit voordeel is ontstaan doordat er in 2016 geen langlopende lening is aangetrokken. maar er meer gefinancierd is met kort geld. waardoor minder rente betaald is.

Onvoorzien(24)

De extra kosten voor het instellen van een werkbudget voor het Instituut Fysieke Veiligheid van € 30.000 en de kosten van een juridisch geschil met een energieleverancier zijn gedekt uit het budget Onvoorzien. Een bedrag van € 64.000 is dit boekjaar niet aangewend.

Extra ontvangst BDUR (25)

In verband met loonbijstelling is eind 2016 een extra uitkering BDUR uitbetaald van € 46.643. Deze bijdrage heeft een meerjarige doorwerking.

3.8 BDUR

De VRK ontvangt de standaard BDUR-financiering voor veiligheids-regio's. Daarnaast ontvangt de VRK. € 5 miljoen aan extra BDUR-middelen. de zogenaamde regionale versterkingsgelden. Ten slotte stelt het Rijk € 2.5 miljoen aan BDUR-middelen beschikbaar voor interregionale versterking van de regio's Kennemerland en Amsterdam-Amstelland.

De BDUR-middelen zijn bij de verschillende programma's verantwoord. De middelen zijn over het algemeen ingezet voor structurele versterking van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De BDUR-middelen zijn toereikend voor de directe kosten van vastgestelde versterkingsprojecten. Wanneer de indirecte kosten van versterkingsprojecten (indirecte kosten van personeel en materieel) worden meegerekend. blijkt dat er meer kosten worden gemaakt dan het rijk bekostigt.

Veel investeringen in kwaliteit van de crisisbeheersing zijn rechtstreeks opgebracht uit de versterkingsgelden. en ook zo budgettair vertaald. Maar er zijn ook kwalitatieve verbeteringen. zoals het verbeteren van de samenwerking met partners. die moeilijk(er) kwantificeerbaar zijn. en ook niet altijd rechtstreeks terug te voeren op inzet van extra middelen. Gezien de vele risicofactoren in de regio. waaronder Schiphol. is een blijvende investering van de BDUR gelden in de kwaliteit van alle facetten van hulpverlening. rampenbestrijding en crisisbeheersing noodzakelijk. Bij de laatste landelijke herijking van de BDUR is dat uitgangspunt door het Rijk in ieder geval gehonoreerd. Helaas heeft dit nog niet geleid tot jaarlijkse indexering van de versterkingsgelden waardoor het beschikbare budget op interregionale versterkingsprojecten geleidelijk afneemt.

Overzicht ontvangen BDUR middelen 2016

BDUR	BDUR circulaire	BDUR ontvangen	BDUR middelen verantwoord in programma's	BDUR middelen verantwoord in financiële Middelen
Basis BDUR 2016	5.089.433	5.136.075	4.997.760	138.315
Regionale versterking	5.000.000	5.000.000	4.885.000	115.000
Interregionale versterking KL	1.250.000	1.250.000	1.125.560	124.440
Interregionale versterking AA	1.250.000	1.250.000		1.250.000
	12.589.433	**12.636.075**	**11.008.320**	**1.627.755**

Overzicht gerealiseerde BDUR middelen 2016

	Ontvangen	Realisatie in programma's	Realisatie in financiële middelen	Indirecte uren	Totaal BDUR besteed in 2016
Basis BDUR	5.136.075	4.997.760	138.315		5.136.075
Regionale BDUR	5.000.000	4.672.241	124.000	1.082.441	5.878.682
Interregionale BDUR	2.500.000	1.068.700	1.374.000	379.454	2.822.154
	12.636.075	**10.738.701**	**1.636.315**	**1.461.895**	**13.836.911**

Regionale versterking

Overzicht inzet BDUR middelen Regionaal Versterkingsplan Kennemerland 2016

Verantwoord onder:	Begroting	Realisatie	Onderwerp
Gemeentelijke processen	62.000	62.000	Crisiscommunicatie
	728.000	669.035	Bevolkingszorg
Financiële middelen	124.000	124.000	Bestuurlijke advisering
Regionale Brandweerzorg	550.500	550.500	Regionalisering Brandweer
	83.100	83.100	Kwaliteitszorg brandweer
	633.000	633.000	Versterking commandostructuur
Multi (niet VBK)	326.610	258.213	Multidisciplinaire informatievoorziening
	328.625	317.625	Auditteam
Politie	126.400	0	Multi opleiden en oefenen politie
	138.250	0	Versterking commandostructuur
Regionale Brandweerzorg	206.000	206.000	Pro-actie en Preventie
	26.000	26.000	Meetploegen eerste uur
	155.000	155.000	MDT's beheer
GHOR	206.000	206.000	Regie acute zorgketen
	77.000	77.000	Kwaliteitsverbetering PSGHOR
	44.000	44.000	Versterking commandostructuur
AGZ	155.000	155.000	Quarantaine functie
Veiligheidbureau	314.723	316.354	Netcentrisch werken
	156.441	110.624	Inrichting triport-2, incl 2e COH
MICK	508.674	538.000	Meldkamer opschaling
	263.326	264.791	Kwaliteitsverbetering Mick
Totaal	**5.212.649**	**4.796.241**	
Dekking regionale middelen	-5.000.000	-5.000.000	
Aanpassing nominaal	2.351	2.351	
Dekking nominaal uit interregionale middelen	-215.000	-215.000	
Totaal	**0**	**416.408**	

De BDUR middelen voor regionale versterking zijn verwerkt in de verschillende programma's. De rol van het MICK bij incidenten op en rondom Schiphol en de Tata Steel-site. waarbij meerdere meldkamers betrokken zijn. is versterkt. Kennemerland loopt daarnaast inmiddels voorop bij het integreren van kaartmateriaal bij Netcentrisch werken. Een goed geëquipeerde brandweer is mede mogelijk door gebruikmaking van de BDUR-gelden.

De verantwoording over de inzet van middelen bij de politie en voor bevolkingszorg is terug te vinden in het programma 'Multidisciplinaire samenwerking'.

Interregionale versterkingsgelden

Het gaat hier om samenwerking met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. De beschikbare middelen bedragen € 2.500.000. voor iedere regio € 1.250.000. Onderstaande tabel toont de projecten voor Kennemerland.

Interregionale projecten		
Onderwerp	**Begroting**	**Realisatie**
Amsterdam Amstelland	1.250.000	1.250.000
Zelfredzaamheid	50.743	50.743
Versterking expertise risicobeheersing	125.511	125.511
Interregionale samenwerking brandonderzoek	27.273	6.273
Bijstandsbureau	89.112	89.190
Interregionale Brandweercompagnie	11.088	10.883
Informatiemanagement	123.319	127.342
Veiligheidspaspoort	110.893	103.517
AYMA	49.902	12.575
Interregionale samenwerking vakbekwaamheid	14.017	21.485
Interregionale samenwerking incidentbestrijding	14.017	4.083
Interregionale samenwerking VRK	78.099	78.099
GHOR	224.000	224.000
Dekking bezuiniging reguliere BDUR	124.000	124.000
Dekking loon- en prijsindexering regionale BDUR	215.000	215.000
Totaal	**2.506.974**	**2.442.700**
Nominaal	-6.974	
Dekking BDUR	-2.500.000	-2.500.000
Totaal	**0**	**57.300**

In bovenstaande projecten is de samenwerking met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland goed verlopen. Hierdoor ontstaat een betere kwaliteit en grotere slagkracht. Op de verschillende projecten zijn geen bijzondere afwijkingen te melden.

Het ministerie heeft in de jaren 2012-2016 bezuinigd op de reguliere BDUR-middelen. Daarnaast worden de versterkingsgelden niet verhoogd om loon- en prijsontwikkelingen te compenseren. Om de effecten hiervan op te kunnen vangen zijn in het budget voor interregionale versterkingsgelden middelen vrijgemaakt.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicoprofiel

Hieronder een schouw van de belangrijkste risico's en risicodragers, het zogenaamde risicoprofiel. In de begroting van 2016 zijn de onderstaande risico's ten behoeve van het risicoprofiel beoordeeld.

Fluctuerende vraag, ontvlechtingen, teruglopende inkomsten en bezuinigingen

In de programmabegroting 2016 werd als risico benoemd dat als gevolg van een terugtredende en kleinere overheid de middelen en soms ook de taken van de VRK af kunnen nemen. Daarnaast wordt de VRK geconfronteerd met landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de huidige organisatie, zoals daar zijn de ontwikkeling van de LMO, de veranderingen in het sociaal domein en de komst van de omgevingsdiensten. Hierbij kan een mis match ontstaan in wat de VRK moet doen en wat de VRK gezien de middelen kan doen. In 2016 is invulling gegeven aan de efficiencyoperatie die al bij de begroting 2015 was gestart. De opgave voor 2016 van € 0,675 miljoen is gerealiseerd. Er hebben zich in 2016 geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die hebben geleid tot aanpassing van de organisatie op een veranderde vraag.

Herijking BDuR en gemeentefonds

In 2015 is landelijk de BDUR herijkt. Voor de VRK resulteerde dat uiteindelijk niet in verslechtering van de reguliere BDUR en, hetgeen van groot belang is voor de regio, ook niet in vermindering of verlies van de zogenoemde versterkingsgelden.

Onvoldoende waarborg van continuïteit

Voor de optimale bedrijfsvoering in zowel warme als koude situaties is continuïteit van personeel, ICT, elektriciteit, en materieel van groot belang. Uitval hiervan kan grote gevolgen hebben voor de (crisis) organisatie. In 2014 is daarom het continuïteitsplan VRK vastgesteld en de beheersmaatregelen worden uitgevoerd.

Grootschalige incidenten en weersinvloeden

Bij grootschalige incidenten kan veel geld gemoeid zijn. De financiële positie van de VRK is daar niet tegen bestand. Daarnaast geeft de rijksregeling voor vergoedingen van kosten van zulke incidenten weinig zicht op de te verwachten mate van compensatie. Anders dan grootschalige incidenten kunnen ook weersinvloeden hun impact hebben. Hierbij valt te denken aan forse stormen (waardoor meer dienstverlening door de brandweer) of flinke gladheid (waardoor meer inzet door AZ en brandweer). In 2016 hebben zich geen grootschalige incidenten voorgedaan waarbij de crisisorganisatie voor langere tijd is ingezet.

Onevenwichtig samengesteld personeelsbestand

Het personeelsbestand van de VRK is geen afspiegeling van het verzorgingsgebied Kennemerland, terwijl dit wel de ambitie is.

De organisatie kenmerkt zich (deels) door het ontbreken van de geëigende verhouding man/vrouw. Ook medewerkers met een migratieachtergrond kent de VRK maar in geringe mate.
Het personeelsbestand is verder relatief oud, met een laag mobiliteitspercentage, hetgeen in de toekomst zal zorgen voor een grote uitstroom van medewerkers die met pensioen gaan. Door het strategisch personeelsbeleid verder uit te werken zal meer interne mobiliteit bewerkstelligd worden. In 2016 is uitwerking gegeven aan het Generatiepact VRK, dat vanaf 2017 van toepassing is.
Deze regeling heeft als doel om de instroom van jongeren te bevorderen, maar biedt daarnaast de mogelijkheid voor oudere medewerkers om met financiële compensatie minder te gaan werken waardoor zij duurzaam inzetbaar blijven voor de organisatie.

Een ander aandachtspunt betreft de invulling van de crisisfuncties. Aangezien dit de 'corebusiness' van de VRK is, dienen deze functies voldoende gevuld te zijn. Medewerkers worden hiertoe op verschillende manieren gestimuleerd.

Niet voldoen aan (Europese) wet- en regelgeving

Als (overheids)organisatie moet de VRK voldoen aan diverse, veranderende wet- en regelgeving (inclusief kwaliteitsmanagement) en voldoen aan financiële rechtmatigheidseisen. Het niet voldoen aan eisen en wetten kan leiden tot imagoschade en financiële schade. Hiertoe werden ook in 2016 periodiek rechtmatigheidsaudits uitgevoerd en actie- en verbeterpunten die hieruit komen zijn geborgd in de bedrijfsvoering.

Onvoldoende informatievoorziening

Het uitwisselen van bestanden, het delen van informatie met ketenpartners en het koppelen van financiële en personele gegevens blijft een punt van aandacht. De urgentie hiervan wordt in een omgeving waarbij informatiedeling zeer relevant is, steeds groter. Prioriteit zal worden gegeven aan het op orde brengen van interne informatiedeling en het koppelen van financiële en personele gegevens. Voor de informatievoorziening binnen de crisisbestrijdingsorganisatie zijn door middel van goede afstemming met de ketenpartners gezamenlijke belangen onderkend teneinde zorg te dragen voor een betere informatiedeling.

Sub optimalisatie

Het risico van sub optimalisatie kan ontstaan als verantwoordelijkheden in taken en doelen slechts per sector gevoeld worden, waarbij er tevens sprake is van onvoldoende informatie-uitwisseling tussen de diverse sectoren.
In 2016 zijn geen specifieke acties op dit risico uitgevoerd. Wel is er een reguliere investering in eenheid van leiding om sub optimalisatie tegen te gaan. Concreet voorbeeld hierbij zijn de halfjaarlijkse managementdagen.

Het tegengaan van sub optimalisatie wordt bevorderd door collectief leiderschap, waarbij gezamenlijke besluiten worden genomen en één lijn wordt gehanteerd. Het elkaar aan kunnen spreken op en waar nodig escaleren wanneer informatie-uitwisseling onvoldoende is, wordt verondersteld als de norm.

Onvoldoende oriëntatie op (maatschappelijke) ontwikkelingen

Allerlei veranderingen zijn van invloed op de inzet van personeel. Deze veranderingen kunnen vakinhoudelijk van aard zijn (bijv. variabele voertuigbemanning), maatschappelijk (bijv. social media, burgerinitiatieven als Stichting Landelijk SOS Alarm Hulpdienst) of wettelijk (bijv. veranderingen in normtijden, CAO). Op veel van deze ontwikkelingen heeft de VRK zelf geen invloed. Onduidelijkheid over de gevolgen van deze veranderingen kan enerzijds onrust veroorzaken bij de medewerkers. Anderzijds kan de organisatie bij te late borging van de veranderingen onvoldoende toegerust zijn voor haar taken. Een genomen maatregel hierbij is het zo goed mogelijk op de hoogte houden van medewerkers van de VRK van landelijke initiatieven en ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op hun werk en hun arbeidsvoorwaarden. Ook is een goede communicatie met de burgers van belang; wat kunnen zij van de VRK verwachten en hoe ziet de VRK de rol van burgers.

Borgen kennis en leerpunten uit evaluaties

De VRK heeft het proces van evalueren verbeterd. Interne evaluaties worden afgenomen in een 'leerarena'. De uitkomsten uit deze leerarena en die uit externe evaluaties worden behandeld in een multidisciplinair platform. Hierin worden evaluaties behandeld en uitgewerkt in verbeterpunten.
De voortgang van deze verbeterpunten wordt opgenomen in het kwaliteitssysteem VRK. Bij interne evaluaties wordt vervolgens weer bekeken of de verbeterpunten hun uitwerking hebben gehad

WW-verplichtingen

Als gevolg van de wetgeving rond ontslag en verplichtingen van werkgevers na de ontslagdatum, bestaat het risico dat medewerkers, die op eigen verzoek uit dienst zijn gegaan, in een later stadium toch hun recht op een WW-uitkering uitoefenen. Dan zal het UWV de uitgekeerde bedragen op de VRK verhalen. In 2016 heeft dit risico zich niet voorgedaan.

Werkkostenregeling (WKR)

De programmabegroting 2016 noemde de invoering van een werkkostenregeling als risico. 2016 was het tweede jaar dat de WKR van toepassing was voor de VRK. Het geheel aan belastingvrij uitbetaalde vergoedingen en verstrekkingen is binnen de fiscaal toegestane ruimte gebleven. Inmiddels zijn er op het vlak van deze regeling voor de organisatie geen noemenswaardige risico's meer aan te wijzen.

FLO (functioneel leeftijdsontslag)

In verband met het afschaffen van de levensloopregeling en in verband met het opschuiven van de AOW-gerechtigde leeftijd, is de bestaande FLO-grondslag niet meer toereikend. Er is in de loop van 2016 een principeakkoord bereikt, dat wordt uitgewerkt in een nieuwe regeling. De kosten gemoeid met het 2e loopbaanbeleid worden verdeeld over de drie gemeenten van waaruit beroepspersoneel van de brandweer is overgenomen, en de VRK voor die medewerkers repressie die na 1 juli 2008 in dienst zijn gekomen.

Momenteel heeft de VRK bijna 20 repressieve medewerkers in dienst waarvoor een 2e loopbaan in de toekomst voor rekening komt van de VRK zelf. Het aandeel voor de VRK zal in de loop van de tijd groeien. Er ontstaan kosten vanaf 2023. Te zijner tijd zullen die kosten in de meerjarenbegroting moeten worden verankerd.

Verzekeringen

Er was op het moment van het vaststellen van de begroting 2016 onvolledig inzicht in de wijze waarop de VRK verzekerd is en de mate waarin er daardoor risico's bestaan, dan wel sprake is van oververzekering. In 2016 zijn de bestaande verzekeringen met de adviserende verzekeringsmakelaar doorgenomen en waar nodig verduidelijkt en/of aangepast. In 2017 zullen bij prolongatie dan wel aanbesteding van enkele verzekeringen de voorwaarden en dekkingen worden vergeleken met de onder te brengen risico's.
Daarnaast zal er een vergelijk plaatsvinden met de verzekeringsportefeuille van vergelijkbare Veiligheidsregio's. Voorts zal in 2017 een hertaxatie plaatsvinden van de objecten en bijbehorende inboedels die recentelijk zijn aangepast (Zijlweg, brandweerpost Heemstede, brandweerpost Floris van Adrichemlaan Haarlem).

Subsidie Brede Centrale Toegang (BCT)

In de programmabegroting 2016 werd het risico benoemd van aanmerkelijke ontvlechtingskosten door het wegvallen van de Brede Centrale Toegang (BCT). De gemeente Haarlem heeft de subsidie in 2016 gecontinueerd, waardoor dit risico in 2016 zich niet heeft voorgedaan.

Conclusie

In de begroting 2016 werd uitgegaan van een benodigd weerstandsvermogen van 5% van de begroting.

Voor de komende jaren heeft het risicoprofiel zich positief ontwikkeld. Zoals hierboven ook beschreven betreft dit met name:

- De efficiencyoperatie 2015 – 2018 is voorzien van een haalbaar geacht implementatieplan
- De herijking van de BDuR levert voor de VRK geen nadelen op
- De subsidie op de Brede Centrale Toegang (BCT) is voor de korte termijn gecontinueerd.

In januari 2017 heeft het bestuur besloten het reservebeleid te herijken. Dit heeft geresulteerd in een besluit dat naar de toekomst toe een reserve wordt aangehouden ter grootte van € 1.8 miljoen, horende bij het huidige risicoprofiel van 3.3 mln.

Kengetallen

Artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording kent een nieuwe verplichting om in deze paragraaf kengetallen op te nemen, conform onderstaande tabel. De kengetallen dienen tot doel om gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie van een overheidsorganisatie. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de VRK en derhalve buiten de tabel gelaten.

	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	**Verslag 2015**	**Begroting 2016**	**Verslag 2016**
netto schuldquote	35.36%	nvt	39.06%
solvabiliteit	11.87%	nvt	6.47%
structurele exploitati-eruimte	5.19%	nvt	0.59%

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 39% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is het percentage eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Het eigen vermogen vormt een buffer tegen het optreden van risico's.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat om zaken die daarna regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VRK zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de hulpverleningsvoertuigen, beschermende kleding, de meldkamer met inrichting (MICK) en het Regionaal Crisiscentrum (RCC).
In 2013 zijn vijf brandweerposten in het belang van de betreffende gemeenten overgenomen, waarbij het beheer bij de gemeenten is gebleven. Daarbij blijven de gemeenten verantwoordelijk voor de kwaliteit en de kosten van deze brandweerposten.
In 2014 is de combinatie hoofdkantoor/brandweerpost Haarlem-West van gedeeld eigendom met de gemeente Haarlem overgegaan naar volledig eigendom. Voorts wordt de brandweerpost Haarlem-Oost van de gemeente gehuurd en in eigen beheer geëxploiteerd. Voor het Meerjarig Onderhoudsprogramma (MJOP) van deze brandweerposten die integraal in de begroting van de VRK zijn opgenomen wordt gebruik gemaakt van de NEN 2767 norm.
De overige brandweerposten zijn in eigendom en beheer van de deelnemende gemeenten en worden aan de VRK ter beschikking gesteld. Daarbij zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de kwaliteit en kosten van deze brandweerposten.

Hulpverleningsvoertuigen worden met name onderhouden op basis van de kilometerstand, en uiteraard wanneer zich gebreken voordoen. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar. In verband met nieuwe inzichten in de noodzakelijke bescherming van de repressieve medewerkers is de hoeveelheid beschermende kleding vergroot.

De meldkamer met inrichting wordt onderhouden op basis van een onderhoudsplan. De inrichting van de meldkamer is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Hetzelfde geldt voor het Regionaal Crisiscentrum. In verband met de samenvoeging van de Noord Hollandse meldkamers in het kader van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) zal de inrichting van de meldkamer worden aangepast en de meerjareninvesteringsplanning en de onderhoudsplanning worden herzien.

4.3 Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan die partijen waarin de VRK bestuurlijk en of financieel deelneemt en waardoor zij in de realisatie van haar doelstellingen financieel risico's loopt.
De VRK neemt, met ingang van 2012, deel in de Coöperatieve vereniging Regionale Ambulancevoorziening (RAV). Deze vereniging is opgericht met de ambulancevervoerders Witte Kruis en Ambulance Amsterdam-Kennemerland en dient met ingang van 2013 als aanspreekpunt voor budgettering en verantwoording naar het ministerie van VWS en de zorgverzekeraars.
De VRK heeft ook een belangrijk samenwerkingsverband met de Regiopolitie Kennemerland bij de meldkamer (MICK). De regiopolitie draagt 53% van de algemene kosten van de meldkamer. Deze samenwerking valt niet onder de strikte definitie van verbonden partij, maar wordt vanwege het belang hier toch aangestipt.

4.4 Financiering

Wet financiering decentrale overheden (fido)

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).
Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.
Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de VRK is dit een bedrag van € 591.615

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
Verslagjaar 2016				
Drempelbedrag	**591.615**			
	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**193**	**203**	**197**	**196**
Ruimte onder het drempelbedrag	399	389	395	396
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar 2016				
Begrotingstotaal verslagjaar	78.882			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	78.882			
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Drempelbedrag	**591.615**			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	17.542	18.473	18.118	18.039
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	193	203	197	196

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting.

Gerealiseerd saldo kortlopende schulden:

Bedragen x € 1.000	Realisatie
1e kwartaal	-450
2e kwartaal	-682
3e kwartaal	-1.788
4e kwartaal	-3220
Kasgeldlimiet 8,2% van begrotingstotaal 76 mln.	**6.195**

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximale bedrag aan aflossing en herfinanciering bedroeg daardoor in 2016 € 15 miljoen. In 2016 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken.

Financiering

Om inzicht te krijgen in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn wordt een liquiditeitsplanning gemaakt. Op basis van deze planning was de verwachting dat er voor € 3 miljoen aan langlopende leningen zou moeten worden aangetrokken. In 2016 is er geen nieuwe lening aangetrokken.

Bedragen x € 1.000	Realisatie
Stand leningenportefeuille per 1 januari 2016	23.138
Nieuwe leningen / herfinanciering	0
Reguliere aflossingen	-2.531
Extra aflossingen	0
Stand per 31 december 2016	**20.607**

Het gemiddeld rente percentage van de leningenportefeuille 2016 bedraagt 3,7%

Renteomslag

De rentelasten worden toegerekend aan de producten met het renteomslag-percentage. Dit percentage is voor 2016 vastgesteld op:

- 3,75% voor alle materiële vaste activa
- 2,6% voor de overgenomen kazernes

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de betaalde rente en het totaal van de rente ontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2016 bedraagt € 459.521 Dit is een voordeel van € 85.521 ten opzichte van het geraamde resultaat.
Dit voordeel is ontstaan doordat er in 2016 geen langlopende lening is aangetrokken maar er meer gefinancierd is met kort geld. Hierdoor is er minder rente betaald.

4.5 Bedrijfsvoering

Directie en Holdingstaf

Privacy

De VRK legt in een aantal gevallen persoonsgegevens vast en houdt deze bij. Sinds 2011 is de Wet bescherming persoonsgegevens van kracht, die waarborgt dat de privacy van persoonsgegevens wordt beschermd.. Om te voldoen aan de wettelijke eisen is begin 2016 de nota Privacybeleid VRK en de Algemene Privacyregeling VRK vastgesteld. Inmiddels is een aanvang gemaakt met de implementatie van het beleid waarvan het opstellen van een privacyregister en de melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens belangrijke onderdelen vormen. Voor de komende jaren zal de focus ook worden gericht op informatieveiligheid, waarbij voldaan moet worden een Europese regelgeving en normen.

Nieuwe opzet programmabegroting

Reflectie vanuit de gemeenteraad van Heemstede en overige ingekomen signalen vanuit andere raden, alsmede de wijziging van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn aanleiding geweest een nieuwe presentatievorm van de programmabegroting 2017 te ontwikkelen. In de 'begroting nieuwe stijl' zijn bestuurlijk doelen geformuleerd waaraan activiteiten verbonden zijn. Hiermee wordt de informatiewaarde van de VRK-begroting voor de gemeenten vergroot en daarmee de meerwaarde van de VRK duidelijk gemaakt.

Het upgraden van de programmabegroting 2017 is door de gemeenten positief ontvangen. Bezien zal worden wat de begroting nieuwe stijl voor het jaarverslag 2017 gaat betekenen.

Aanpassing arbeidsvoorwaarden

Naar aanleiding van actualisatie van de gemeente-CAO, veranderende (fiscale) wetgeving en de wens om de arbeidsvoorwaarden beter aan te laten sluiten op de behoeften van het personeel is, in samenspraak met de medewerkers gewerkt aan een voorstel tot aanpassing van de secundaire arbeidsvoorwaarden. Doel is om regelingen beter te laten aansluiten bij de behoeften van het personeel en op ontwikkelingen, zoals Het Nieuwe Werken en het levensfasebewust personeels-beleid. Deze 'modernisering' van de arbeidsvoorwaarden leidt naar verwachting tot circa € 250.000 structureel hogere uitgaven, die door reallocatie van middelen binnen de begroting worden gedekt.

De aangepaste arbeidsvoorwaarden hebben geen betrekking op medewerkers, die vallen onder de CAO Ambulancezorg (m.u.v. de mogelijkheid tot bruto/netto uitruil) en de brandweervrijwilligers.

Kwaliteitsbeleid

Invoering Koers op kwaliteit

In 2016 is een tussenevaluatie uitgevoerd naar de invoering van Koers op Kwaliteit, het VRK-brede kwaliteitsbeleid en –systeem. Op basis van deze evaluatie is geconstateerd dat de VRK een eind op weg is, maar dat een aantal afdelingen nog de nodige inspanning moet leveren om invulling te geven aan 'Koers op kwaliteit 2014-2018'.

Certificering in 2018

De VRK heeft de ambitie om in 2018 het kwaliteitsbeleid te borgen op basis van de ISO-9001 kwaliteitsnormen. Door alle onderdelen in de VRK te laten voldoen aan dezelfde kwaliteitsnormen, wordt een uitgangspunt gecreëerd voor systematisch leren en ontwikkelen in de organisatie.

Focus op toetsen en verbeteren: nieuwe kaders voor interne audits 2015-2018

Het in 2015 vastgestelde nieuwe auditbeleid "Focus op toetsen en verbeteren 2015-2018" heeft verder vorm gekregen in 2016. De nadruk in dit nieuwe auditbeleid ligt op het 'waarderend auditen', waarbij meer aandacht is voor het leren van successen en in te zetten op ontwikkeling. Tevens zijn een aantal lead auditoren opgeleid tot trainer, zodat de aanpak en het gedachtegoed breed in de organisatie landt.

Transitie van HKZ naar nieuwe ISO 9001 norm

In oktober 2016 zijn de GGD, Meldkamer Ambulancezorg en het Veiligheidsbureau met succes van de HKZ kwaliteitsnormen overgestapt naar de ISO 9001 2015 normen. De reden voor deze overgang is om enerzijds de administratieve last bij de professionals te verminderen. Daarnaast streeft de VRK naar één kwaliteitsnorm, zijnde ISO 9001 2015. De Ambulancezorg blijft voldoen aan de HKZ normen, omdat dit een vereiste is voor de vergunning.

Facilitair Bedrijf

Het nadelig resultaat op de verschillende onderdelen Bedrijfsvoering ter grootte van € 302.000 wordt hieronder toegelicht.

	Begroting 2016			**Rekening 2016**		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Facilitair Bedrijf incl. huisvesting	15.774	15.774	-	16.174	15.794	-380
Directie en Holdingstaf	2.151	2.151	-	2.090	2.168	78
Totaal ondersteunende afdelingen	**17.924**	**17.924**	**-**	**18.264**	**17.962**	**-302**

Facilitair Bedrijf, personeelskosten (26)

Binnen het Facilitair Bedrijf (FB) is een aantal vacatures niet ingevuld. Het FB is in verandering waarbij ook de inrichting en aansturing tegen het licht wordt gehouden. Daarbij worden – waar mogelijk – boventallige medewerkers van elders in de organisatie ingezet, wordt soms tijdelijk gebruik gemaakt van ingehuurd personeel en wordt gezocht naar de juiste balans tussen vast personeel en ingehuurde specialisten. Doel is verbetering van de dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten.
Het jaar is afgesloten met een voordeel van € 239.000 op het geheel van de personele kosten en de externe inhuur.

Kosten printen en kopiëren (27)

Door een aantal maatregelen die sinds eind 2015 is genomen, daalt het printergebruik gestaag. Gerichte communicatie over de kosten leidt bij medewerkers tot bewuster gebruik van de printer. Van het oorspronkelijke tekort van € 50.000 ten opzichte van de begroting resteert in 2016 nog een nadeel van € 15.000. In de eerste maanden van 2017 worden modernere typen multifunctionele printers in gebruik genomen en zullen aanvullende maatregelen worden uitgewerkt om het gebruik nog verder terug te dringen en het milieu zo min mogelijk te belasten.

Kosten dataverkeer (27)

Medewerkers werken in het kader van Het Nieuwe Werken steeds meer plaats- en tijdsonafhankelijk. Dit leidt tot een stijging van het mobiele dataverkeer. Hierdoor zijn de kosten dataverkeer € 155.000 hoger dan begroot. De stijging van deze kosten is te duiden als een autonome ontwikkeling. De veronderstelling daarbij is dat naar de toekomst toe ofwel efficiënter wordt gewerkt of meer kwaliteit in de informatievoorziening kan worden geboden.
In ieder geval draagt het bij aan het realiseren van de eerder ingeboekte doelstelling om de huisvestingskosten naar beneden bij te stellen. De bovengenoemde meerkosten worden incidenteel gedekt uit de beschikbare middelen voor Digitalisering en Informatiemanagement ad. € 227.000 (30). Structurele effecten worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2018.

Meerkosten software (27)

De VRK gebruikt Microsoft licenties. In de overgang naar een aanbesteding voor deze licenties moest tijdelijk gebruik worden gemaakt van ongunstigere licentievoorwaarden, hetgeen een incidenteel nadeel van € 100.000 heeft opgeleverd. Voorts zijn sinds 2015 door uitbreiding van het aantal gebruikers en de aard van het gebruik de kosten van standaardsoftware structureel met € 72.000 gestegen. Daarenboven zijn door intensiever gebruik van het financiële systeem de licentiekosten structureel met € 20.000 verhoogd. Structurele effecten worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2018.

Het Nieuwe Werken (HNW) (28)

De overgang van het traditionele kantoorconcept naar een HNW flexkantoor heeft aan de Zijlweg goed gestalte gekregen. Voor een optimaal functioneren van de VRK als werkgever die tijd- en plaats onafhankelijk werken mogelijk maakt, is het van belang dat ook de decentrale vestigingen in flex werkplekken voorzien. Daarvoor dient ook op deze 'satellietlocaties' verstelbaar meubilair aanwezig te zijn. Na oplevering van het flex kantoor Zijlweg is geïnventariseerd op welke decentrale vestigingen welk flex meubilair noodzakelijk is. De installatie van deze flex werkplekken is voor het 1e kwartaal 2017 geprogrammeerd. In 2016 resteert een incidenteel budget HNW van € 241.000. Voorgesteld wordt dit budget door budgetoverheveling voor 2017 beschikbaar te stellen zodat het resterende programma kan worden uitgevoerd en de satellietlocaties bij Het Nieuwe Werken kunnen worden betrokken.

Overige budgetten Facilitair Bedrijf (29)

De overige exploitatie van het Facilitair Bedrijf sluit € 90.000 negatief Dit negatief resultaat wordt met name veroorzaakt door hogere kosten in verband met werving en selectietrajecten € 40.000 en € 50.000 voor met name extern juridische en fiscale advisering.

Huisvesting Zijlweg/Spaarnepoort (30)

In de 2e bestuursrapportage is melding gedaan van meerkosten verbouwing Zijlweg tot een bedrag van € 282.000. De uiteindelijke meerkosten bedragen € 395.000. Dit bedrag is ten laste van het resultaat gebracht. Bij de 2e bestuursrapportage werd nog rekening gehouden met een onttrekking uit de voorziening onderhoud van € 134.000 maar deze onttrekking was niet geautoriseerd.

Daar tegenover staat dat hiermee de voorziening onderhoud Zijlweg voor de komende jaren op niveau blijft en er bij deze rekening, gelet op het geactualiseerde MJOP, niet extra gedoteerd hoeft te worden. Gecorrigeerd met bovengenoemde bedrag bedraagt het uiteindelijke resultaat op de huisvesting Zijlweg/Spaarnepoort € 106.000 voordelig, dat in lijn ligt met het geprognosticeerde voordelige resultaat van € 134.000. Het verschil wordt met name veroorzaakt door belastingnaheffing 2015 (incidenteel).

Dotatie voorziening onderhoud kazerne Haarlem-oost (31)

De onderhoudsvoorzieningen Zijlweg, kazerne Oost zijn gebaseerd op recente onderzoeksrapporten van bureau KWK. Op basis van de uitkomsten is het noodzakelijk gebleken een extra dotatie van € 130.000 aan de voorziening kazerne Oost te doen. De structurele effecten worden verwerkt in de programmabegroting 2018.

Huisvesting overige locaties (32)

Het incidentele resultaat op de exploitatie van de overige huisvestingslocaties is € 77.000 positief. Hierin is een positieve incidentele teruggave OZB Meidoornweg 2014 en 2015 verwerkt ad € 34.000 (zie 2e bestuursrapportage). Daarnaast is sprake van voordeel op de huren tot een bedrag van € 15.000. De overige budgetten laten een voordeel zien van € 26.000.

Huisvesting brandweerkazernes (33)

De kosten van de overgenomen kazernes welke voor rekening van de VRK in 2016 zijn gekomen bedragen uiteindelijk € 168.000. De belangrijkste kostenposten hierbinnen zijn schoonmaakkosten € 72.000, verzekering en belastingen € 33.500 en onderhoud € 11.500.
Voor de inventarisatie van de onderhoudstoestand van alle

brandweerposten is een adviesbureau ingehuurd hetgeen een incidentele niet begrote last van € 31.000 heeft veroorzaakt.

Huisvesting MICK-gebouw (34)

De huisvestingskosten van het niet-meldkamerdeel laten een nadeel zien van € 110.000. In dit bedrag is de onderstaand toegelichte inhaalafschrijving verwerkt tot een bedrag van € 121.000 waardoor een overschrijding kapitaallasten van € 76 .000 (nadeel) ontstaat. Daarnaast is geconstateerd dat er sprake is van hogere overige exploitatiekosten dan begroot, met name energie- en schoonmaak, tot een bedrag van € 34.000.

Nadere toelichting inhaalafschrijving MICK-gebouw

In de 2e bestuursrapportage is reeds aangekondigd dat het noodzakelijk is de boekwaarde van het MICK-gebouw af te waarderen. Na onderzoek in verband met de aanstaande verbouwing van de meldkamer is gebleken dat in het verleden installatie componenten van het gebouw bij de bouwkundige componenten zijn opgeteld waardoor de afschrijvingstermijnen ongelijk zijn aan de levensduur van de installaties. De uiteindelijke afwaardering bedroeg € 420.000. Deze is als volgt verwerkt in het resultaat:

- Gebouw excl. Meldkamerdeel € 121.000
- Gebouw Meldkamerdeel € 299.000 (22)

Van het Meldkamerdeel is conform de geldende afspraken 53% (€ 155.000) verrekend met de politie (zie toelichting MICK). Uiteindelijk komt daarmee een bedrag van € 265.000 incidenteel ten laste van de VRK.

Ontwikkelingen meldkamer Noord-Holland

In juli 2016 is in beginsel besloten om, onder voorwaarden, verder te werken aan de vorming van de nieuwe meldkamer. Hiertoe is ook een krediet gevoteerd. De realisatie van de verbouwing heeft een kritisch tijdspad. Op basis van het met alle partijen afgestemde programma van eisen zijn de benodigde aanbestedingsdocumenten gemaakt. De aanbesteding is gepubliceerd op 15 september 2016. Inmiddels heeft het AB VRK op 13 februari 2017 besloten dat aan de voorwaarden is voldaan, waarmee er een rechtsgeldige overeenkomst met een inschrijver tot stand kan worden gebracht. Het werk is in februari 2017 gegund. Het voorziene contract betreft een Design & Build (D&B)-overeenkomst.

Ziekteverzuim en personeelsverloop

Het ziekteverzuim en het personeelsverloop laten de volgende ontwikkelingen zien:

Ziekteverzuim	Resultaat 2015	Resultaat 2016
Ziekteverzuimpercentage VRK	4.9%	5.9%

Personeelsverloop	Resultaat 2015	Resultaat 2016
Aantal uitstromers	76	104
Aantal instromers	64	91

De trend die zichtbaar wordt is dat vooral het lange en zeer lange verzuim toenemen. Het korte en middellang verzuim blijven stabiel. De stijging van het totale ziekte-verzuimpercentage van 4,9% naar 5,9% wordt op statistische gronden bij een aantal werknemers van 800 nog niet als significant beoordeeld. Het verschil kan evengoed verklaard worden uit het toeval.

Overige resultaten bedrijfsvoering

Individueel loopbaanbudget (ILB) (35)

Het aanwenden van het ILB budget is voor medewerkers per 2017 beëindigd. Een bedrag van € 324.000 is uiteindelijk niet benut en valt derhalve vrij. Deze vrijval zal betrokken worden bij de resultaatbestemming.

Personeelsverplichtingen (36)

De VRK heeft als beleid om talenten van medewerkers te benutten en actief te streven naar een optimale functievervulling. Op een personeelsbestand van circa 830 medewerkers komt het voor dat soms na veel inspanningen toch blijkt dat voor een medewerker binnen de VRK geen perspectief meer aanwezig is en dat externe oriëntatie nodig is. Om de lopende dossiers goed te kunnen afronden, is een toevoeging aan de voorziening nodig van € 292.000.

5. Jaarrekening

5.1 Grondslagen

De jaarrekening 2016 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De samenstelling van de jaarrekening vindt plaats op basis van een aantal grondslagen voor de waardering en de bepaling van het resultaat. Deze kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën

a. algemene grondslagen
b. waarderingsgrondslagen
c. grondslagen voor resultaatbepaling.

Ad a. Algemene grondslagen

Als algemeen uitgangspunt wordt het voorzichtigheidsbeginsel gehanteerd, wat wil zeggen dat de VRK bij de toepassing van de grondslagen voorzichtigheid in acht neemt.

Ad b. Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingprijs. Duurzame activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op grond van vastgestelde afschrijvingstermijnen. Is een object niet ingedeeld, dan geldt de verwachte gemiddelde levensduur van een soortgelijk object. Op grond wordt niet afgeschreven.

Afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op de investering. De objectspecificatie, het verloop van de boekwaarden, gedurende het verslagjaar en een specificatie van de vermeerderingen en verminderingen blijken uit de staat van geactiveerde investeringen.

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarden onder aftrek van een voorziening voor oninbaar. Onder de voorzieningen zijn de (op het moment van opstellen van de jaarrekening) bekende latente verplichtingen opgenomen, evenals verwachte verliezen en risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De overige activa en passiva zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd. Toelichting op het drempelbedrag ten aanzien van schatkistbankieren wordt toegelicht in de paragraaf Financiering. Alle kortlopende schulden zijn opgenomen met een rente typische looptijd korter dan een jaar.

Ad c. Grondslagen voor de resultaatbepaling

Bij de bepaling van het resultaat wordt het volgende in acht genomen:
Het toerekeningbeginsel: de baten en lasten in het boekjaar worden in de jaarrekening verantwoord, ongeacht of zij tot daadwerkelijke ontvangsten of uitgaven in het boekjaar hebben geleid.
Het realisatiebeginsel: alleen gerealiseerde resultaten worden verantwoord.

Financiële administratie

De financiële administratie van de VRK wordt gevoerd met het pakket Agresso Business World.

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

De VRK heeft 2016 afgesloten met een positief exploitatie resultaat van € 777.849. De programmabegroting 2016 voorzag na begrotingswijzigingen in een overschot van € 227.000. Na verwerking van het verplicht treffen van een reservering voor de invoering van het individueel keuze budget (IKB) is het resultaat na bestemming € 680.151 negatief. Het bestuur heeft al bij de 1e bestuursrapportage 2016 besloten de Algemene reserve hiervoor aan te spreken tot een bedrag van € 1.295.000. Rekening houdend met dit besluit resteert een positief jaarresultaat te bestemmen van € 614.849.

Resultatenrekening	**Rekening 2015**			**Begroting 2016**			**Rekening 2016**		
Bedragen x € 1000	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo	Uitg.	Ink.	Saldo
Resultaten per programma:									
Programma Openbare Gezondheidszorg	18.049	8.712	-9.337	18.151	8.571	-9.580	18.022	8.665	-9.357
Programma Brandweerzorg	41.488	2.186	-39.302	42.596	1.661	-40.935	41.704	1.398	-40.306
Programma Multidisciplinaire Samenwerking	4.747	106	-4.641	5.251	-	-5.251	4.725	-	-4.725
Programma Ambulancezorg	8.400	1.687	-6.713	7.875	1.183	-6.692	7.848	1.219	-6.629
Programma GHOR	1.989	14	-1.975	2.080	-	-2.080	1.913	49	-1.864
Programma Veiligheidshuis	510	510	-	508	381	-127	525	366	-159
Financiële middelen	3.359	535	-2.824	993	374	-619	2.762	449	-2.313
Totaal programma's	**78.542**	**13.750**	**-64.792**	**77.454**	**12.170**	**-65.284**	**77.499**	**12.146**	**-65.353**
Dekkingsbronnen:									
BDUR	-	12.565	12.565	-	12.589	12.589	-	12.636	12.636
Bestuursafspraken	-	33.257	33.257	-	33.304	33.304	-	33.304	33.304
Inwonerbijdrage	-	12.669	12.669	-	12.452	12.452	-	12.451	12.451
Onttrekking voorziening	-	272	272	-	94	94	-	94	94
Overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorgverzekeraars	-	6.600	6.600	-	6.686	6.686	-	6.643	6.643
Totaal dekkingsbronnen	**-**	**65.363**	**65.363**	**-**	**65.125**	**65.125**	**-**	**65.128**	**65.128**
Resultaat	**78.542**	**79.113**	**571**	**77.454**	**77.295**	**-159**	**77.499**	**77.274**	**-225**
Onttrekking reserve vernieuwing preventiecontroles		12	12		25	25		11	11
Onttrekking efficiencyverbetering VRK		363	363					599	599
Tarieven GGD			-		115	115		115	115
Veiligheidshuis			-					32	32
Reservering Individueel Keuze-budget (IKB)							1.458		-1.458
Budgetoverheveling het nieuwe werken					246	246		246	246
Resultaat voor bestemming	**78.542**	**79.488**	**946**	**77.454**	**77.681**	**227**	**78.957**	**78.277**	**-680**
Besluit 1e berap aanspreken algemene reserve tbv IKB								1.295	1.295
Resultaat te bestemmen							**78.957**	**79.572**	**615**

Verantwoordingsniveau

In het jaarverslag 2016 wordt op programmaniveau verantwoording afgelegd. Dit houdt concreet in dat op de totalen van Openbare Gezondheidszorg, Brandweer, Multidisciplinaire Samenwerking, Ambulancezorg en GHOR en Veiligheidshuis in dit verslag een verantwoording is opgesteld. Deze toelichting in hoofdstuk 3 is onderverdeeld naar sectoren.

Balansposities

Voor de jaarrekening zijn alle balansposities gecontroleerd en zijn risico's geïnventariseerd. Toekomstige verplichtingen en onderhanden projecten zijn gecontroleerd en in kaart gebracht. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal voorzieningen is vrijgevallen. Anderzijds zijn ook risico's geconstateerd waarvoor een voorziening is getroffen of in de risicoparagraaf zijn omschreven.

Jaarresultaten per programma in vergelijking met de 2e Bestuursrapportage 2016

(* € 1.000)	Jaarresultaat 2015	2e berap 2016	Jaarresultaat 2016	Verwijzing programma's	I/S
Uniform 4-19 JGZ en digitaal dossier	-54				
Lagere inzet op pilot jeugdarts MBO		45	60	1	I
Overige product/teamresultaten	-34		80	2	I
Voordeel kapitaallasten PA&C	30		48		I
Ebola, TBC, IZB, SOA	-73				
Technische hygienezorg			-49	3	I
Epidemiologie			-48	4	I
Brede Centrale Toegang			18	5	I
Nabetaling 2014 subsidie SOA		62	62	6	I
Diverse resultaten			52	7	I
Programma Openbare Gezondheidszorg	**-131**	**107**	**223**		
Brandweer					
Alarmering brandweer	44		35		I
Repressie: koude taken	-24		-157	8	I
Repressie: meerkosten combiposten	-53		-30	9	I
Repressie: warme taken	138		-151	10	I
Repressie: inkomsten afhijsingen	-60				
Repressie: meerkosten vrijwilligers	-222				
Repressie: voorziening afbouw piketten		-158	-137	11	I
Intensiveringsmiddelen t.b.v HOVD		226	206	12	I
Risicobeheersing	-56	126	147	13	I/S
Risicobeheersing: vrijval brandveilig leven	141				
Voordeel kapitaallasten	934		636		I
Extra afschrijvingen en boekwinst	-81				
Projecten	34		65		I
Programma Brandweer	**795**	**194**	**614**		
Ambulancezorg					
Ambulancezorg	-24		14	15	I
Alarmering ambulance	40		0		I
Programma Ambulancezorg	**16**	**-**	**14**		

(* € 1.000)	Jaarresultaat 2015	2e berap 2016	Jaarresultaat 2016	Verwijzing programma's	I/S
GHOR					
Operationele activiteiten	19		146	16	I/S
Opleiden, trainen, oefenen (OTO)			66	17	I
voordeel kapitaallasten	35		4		I
Programma GHOR	**54**	**0**	**216**		
Multidisciplinaire samenwerking					
VBK					
Producten VBK	197	66	67	18	I
RCC Schiphol	193	31	46	19	I
Vrijval project risicoprofiel	62				
Projecten					
Versterkingsgelden politie	116		265	20	I/S
Multidisciplinaire informatievoorziening (MIV)	17		68		I
Auditteam			11		I
Bevolkingszorg	131		56	21	I/S
Auditteam			11		I
Bevolkingszorg	131		56	22	I/S
MICK					
Afrekening TATA steel convenant			202		I
Aandeel politie TATA en inhaalafschrijving			51		I
Aandeel meldkamers opschaling, brandweer en ambulance-zorg TATA en inhaalafschrijving			46		I
Inhaalafschrijving meldkamerdeel			-299	22	I
Opschaling meldkamer	-23		-30		I
Kwaliteitsverbetering MICK	-4		43		I
Programma Multidisciplinaire samenwerking	**689**	**97**	**526**		
Programma Veiligheidshuis	**-**		**-**		
Subtotaal Programmaresultaten	**1.423**	**398**	**1.593**		

(* € 1.000)	Jaarresultaat 2015	2e berap 2016	Jaarresultaat 2016	Verwij-zing pro-gramma's	I/S
Financiele middelen					
Renteresultaat	305		85	23	I
Overig	-21		-20		
Onvoorzien	124	64	64	24	I
Extra ontvangst BDUR			46	25	S
Bedrijfsvoering					
Facilitair Bedrijf : Personeelskosten		210	239	26	I
ICT (kosten software, dataverkeer, printen en kopiëren)	-379	-337	-377	27	I/S
Digitalisering en informatiemanagement	528	186	227	27	I
Het Nieuwe Werken			241	28	I
Facilitair Bedrijf : Overige budgetten	206		-90	29	I
Kapitaallasten Huisvesting	177		179	30	I/S
Huisvesting Zijlweg en Spaarnepoort	42	131	-16	30	I
Zijlweg OZB 2015			-57	30	I
Meerkosten verbouwing Zijlweg		-282	-395	30	I
Dotatie voorziening onderhoud kazerne Oost			-130	31	
Overige huisvestingslokaties	-23		43	32	I
Meidoornweg teruggave OZB 2014/2015		34	34	32	I
Gebruikskosten kazernes	-154	-93	-137	33	I
Kosten bureau KWK		-31	-31	33	I
Huisvesting MICK (afwaardering gebouw)		-249	-121	34	I
Huisvesting MICK	-39		11		I
Inkoop en aanbesteding	-460				
Directie/holdingstaf	24	40	78		I
ILB	-249		324	35	I
Externe loopbaanondersteuning	-392	41	-292	36	I
Reservering opleidingsbudget GGD	-60				
Nabetaling sociale premies 2013/2014	-260				
Resultaat Financiele middelen en bedrijfsvoering	-631	-286	-95		
af: aandeel onderuitputting kap.lst op begrotingsaldo			-720		
Begrotingssaldo 2016		225			
Resultaat voor bestemming	**792**	**337**	**778**		
- besluit 1e berap vorming voorziening IKB			-1.458		
Resultaat aansluitend jaarrekening			**-680**		

De rekeningresultaten zijn voor het grootste deel incidenteel van aard. De als structurele effecten gemarkeerde onderdelen zijn grotendeels voorzien van structurele maatregelen. Het betreft de volgende onderdelen:

Bevolkingszorg

Het voordelig resultaat op Bevolkingszorg van € 56.000 heeft voor een deel een structureel effect.
Medio 2016 heeft het onderdeel Bevolkingszorg zijn intrek genomen op de locatie Zijlweg. Het bijbehorende budget voor de huurlasten van € 35.000 valt vanaf 2017 in de begroting vrij. Deze vrijval zal betrokken worden bij het opstellen van de programmabegroting 2018.

Extra ontvangst BDUR

In verband met loonbijstelling is eind 2015 een extra uitkering BDUR uitbetaald van € 46.643. Deze bijdrage heeft een meerjarige doorwerking.

Toename kosten dataverkeer en licenties

De voortschrijdende digitalisering heeft tot gevolg dat er meer licenties nodig zijn en meer gebruik wordt gemaakt van dataverkeer capaciteit. De voordelen van digitalisering worden echter pas op termijn vanaf 2019 zichtbaar. De structurele kostentoename ad. € 250.000 wordt betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2018.

Een aantal structurele effecten binnen de resultaten van product Risicobeheersing bij de brandweer en GHOR worden betrokken bij dekkingsvoorstellen in de programmabegroting 2018.

Incidentele baten en lasten per programma

Incidentele baten en lasten > € 50.000	baten	lasten
(*€ 1.000)		
Programma Openbare Gezondheid		
Nabetaling 2014 subsidie SOA	62	
Onttrekking bestemmingsreserve tarieven GGD	115	
Lagere inzet op pilot jeugdarts MBO		60
Totaal OGZ	**177**	**60**
Programma Brandweerzorg		
Dotatie voorziening afbouw piketten		-157
Totaal Brandweer	**0**	**-157**
Programma Ambulancezorg		
Dotatie voorziening Persoonlijk levensfase budget		-134
Totaal Ambulancezorg	**0**	**-134**
Programma Multidisciplinaire Samenwerking		
Afrekening TATA steel	178	
Aandeel inhaalafschrijving MICK gebouw		-299
Totaal Multi	**178**	**-299**

Incidentele baten en lasten > € 50.000	baten	lasten
Huisvesting		
Onttrekking bestemmingsreserve toekomstig bestendig VRK	599	
Verbouwing Zijlweg		-395
Dotatie vooorziening onderhoud Kazerne Haarlem oost		-130
Aandeel inhaalafschrijving MICK gebouw		-121
OZB heffing Zijlweg 2015		-57
Totaal Huisvesting	**599**	**-703**
Bedrijfsvoering		
Vrijval ILB budget		324
Extra uitkering BDUR	46	
Dotatie voorziening Individueel Keuzebudget		-1,458
Externe loopbaanondersteuning medewerkers		-259
Budgetoverheveling t.b.v. het nieuwe werken	241	246
Totaal bedrijfsvoering	**287**	**-1.147**
Incidentele baten en lasten	**1.241**	**-2.380**
Totaal baten en lasten programma's	77.681	77.454

Informatie over maximum inkomensnorm voor de publieke sector

Naam	Functie	Beloning 2016	Belaste onkosten 2016	Beloning betaalbaar op termijn	Dienst-verband	Fte	Periode
de heer A.F.M. Schippers MPA	Algemeen directeur VRK	140.898		15.538	vast	1	01-03-2007-heden
de heer A. van de Velden	Directeur publieke gezondheid	126.730	323	15.589	vast	1	01-06-2013-heden
Dagelijks bestuur:							
de heer drs. TH.L.N. Weterings	Burgemeester Haarlemmermeer, Waarnemend voorzitter dagelijks bestuur	0	0		nvt		
de heer mr. B.B. Schneiders	Burgemeester Haarlem, tot 21 september 2016	0	0		nvt		
de heer J. Wienen	Burgemeester Haarlem, vanaf 21 september 2016						
De heer C.M Beentjes	Wethouder volksgezondheid Heemskerk	0	0		nvt		
Mevrouw A.E. Koopmanschap	Burgemeester Velsen (tot 19 april 2016)	0	0		nvt		
De heer F.C. Dales	Burgemeester Velsen (vanaf 19 april 2016)						
De heer O. Wagner	Wethouder volksgezondheid Haarlemmerliede & Spaarnwoude (18 april-7 november 2016)	0	0	0	nvt		
Algemeen bestuur:							
De heer F. Ossel	Waarnemend burgemeester Beverwijk	0	0		nvt		
de heer mr. B.B. Schneiders	Waarnemend Burgemeester Bloemendaal	0	0		nvt		
de heer mr. B.B. Schneiders	Burgemeester Haarlem	0	0		nvt		
de heer J. Wienen	Burgemeester Haarlem						
de heer P.J. Heiliegers	Burgemeester Haarlemmerliede-Spaarnwoude	0	0		nvt		
de heer drs. TH.L.N. Weterings	Burgemeester Haarlemmermeer	0	0		nvt		
mevrouw drs. A.E.H. Baltus	Burgemeester Heemskerk	0	0		nvt		
mevrouw M.J.C. Heeremans	Burgemeester Heemstede	0	0		nvt		
mw. A.E. Koopmanschap	Waarnemend Burgemeester Velsen tot 19 april	0	0		nvt		
De heer F.C. Dales	Burgemeester Velsen vanaf 19 april 2016						
de heer mr. N. Meijer	Burgemeester Zandvoort	0	0		nvt		
Mw. W.J.A. Verkleij-Eimers	Burgemeester Uitgeest	0	0		nvt		

Voor instellingen die onder de werking van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) vallen, gelden openbaarmakingseisen. In dit kader dient de VRK in de jaarrekening van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris de navolgende gegevens van het boekjaar te vermelden (artikel 4.1 lid 1 WNT)

5.3 Balans en toelichting

(bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2015	31-12-2016	Passiva	31-12-2015	31-12-2016
Vaste activa			**Eigen vermogen**		
Materiële vaste activa			Algemene reserve	2.795	2.811
Bedrijfsgebouwen	19.144	19.277	Overige bestemmingsreserves	984	347
Vervoermiddelen	7.506	7.788	**Totaal reserves**	**3.779**	**3.158**
Machines. apparaten en installaties	3.786	3.952			
Overig	1.945	1.979			
	32.380	**32.996**	Saldo Jaarrekening	946	-680
Activa in ontwikkeling	439	115			
Totaal vaste activa	**32.819**	**33.043**	**Totaal eigen vermogen**	**4.725**	**2.478**
			Voorzieningen	3.138	2.233
			Totaal voorzieningen	**3.138**	**2.233**
Vlottende activa					
Voorraad	13	13	Leningen o/g	23.138	20.607
Totaal Vlottende activa	**13**	**13**	**Totaal langlopende schulden**	**23.138**	**20.607**
Vorderingen			**Kortlopende schulden**		
Vorderingen op openbare lichamen	2.668	2.442	Kasgeldleningen o/g	19	11
Rek. courant niet financ. instellingen	2.249	1.719	Transitoria overig	3.828	5.031
Overige vorderingen	950	394	Overige schulden	4.964	4.599
			Rekening courant BNG		3.245
Uitzettingen met een rentetyp.looptijd<1jr	**5.866**	**4.472**			
Transitoria overig	551	584			
Overlopende activa	**551**	**584**			
Liquide middelen	**564**	**25**	**Totaal vlottende passiva**	**8.812**	**12.886**
Totaal ACTIVA	**39.814**	**38.205**	**Totaal PASSIVA**	**39.814**	**38.205**

Toelichting op de balans

(alle bedragen x € 1.000)

Het verloop van de 'Materiële vaste activa' is als volgt:

Onderdeel	Boekwaarde 31-12-2015	Herrubr. 2016	Investering 2016	Desinvestering 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	19.144	-93	1.449		-1.223	19.277
Vervoersmiddelen	7.506	455	1.032		-1.205	7.788
Machines. apparatuur en installaties	3.785	-193	1.209		-849	3.952
Overige materiële vaste activa	1.945	-169	887		-684	1.979
	32.380	**0**	**4.576**	**0**	**-3.961**	**32.996**
Activa in ontwikkeling	439		-324			115
Totaal	**32.819**	**0**	**4.252**	**0**	**-3.961**	**33.111**

ACTIVA

Materiële vaste activa

Voor de waarderingsgrondslagen en gehanteerde afschrijvingsmethodiek wordt verwezen naar paragraaf 5.1

Herrubricering

In verband met ingebruikname van een geautomatiseerde module voor activa-administratie heeft bij de conversie een herrubricering tussen de verschillende onderdelen plaatsgevonden.

Investeringen

In 2016 is door de VRK voor een bedrag van € 4.5 miljoen geïnvesteerd. gespecificeerd naar grootste posten (x € 1.000) :

Brandweermaterieel: € 1.831.668
- Hydraulisch redgereedschap (€ 574.659).
- Arbeidshygiëne (€ 494.513)
- Waterwagens (€ 190.104)
- Apparatuur centrale ademluchtwerkplaats (€ 326.908)
- Warmtebeeldcamera's (€ 61.347)
- Ademluchtmaskers (71.299)
- Overig (€ 112.837)

Ambulancezorg: € 54.285
- Roostersoftware (€ 20.000)
- Hartmassage-apparatuur (€ 34.285)

GHOR: € 62.667
- twee voertuigen inclusief bepakking

Facilitair bedrijf huisvesting: € 1.276.800
- Meubilair (€ 280.858)
- Verbouwing kazerne Haarlem-oost (€ 296.385)
- Centrale ademluchtwerkplaats (€ 69.558)

Facilitair bedrijf ICT: (€ 600.529)

De activa in ontwikkeling betreft voornamelijk uitgaven op het voorbereidingskrediet voor de herinrichting van het terrein aan de Zijlweg.

De investeringen passen binnen de kredieten die in 2016 beschikbaar zijn gesteld.
Voor een volledige specificatie van de investeringen wordt verwezen naar bijlage 4 overzicht kredieten en investeringen.

Voorraden

Brandweerkazerne Hoofddorp beschikt over een eigen dieselpomp. De voorraad brandstoffen is per balansdatum € 13.000.

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Vordering op openbare lichamen	2.668	2.442
Totaal	**2.668**	**2.442**

Deze balanspost bestaat uit de vorderingen op deelnemende gemeenten en zijn onderling afgestemd.

Rekening Courant RAV

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Rekening courant AZ	2.497	1.677
Rekening courant MKA	-248	-136
Totaal	**2.249**	**1.541**

Als partner in de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) heeft de VRK een rekening-courantverhouding met de RAV. waarop alle verrekeningen in RAV-verband plaatsvinden.

Overige vorderingen

Deze vorderingen zijn als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Publiekrechtelijke vorderingen	143	0
Dubieuze debiteuren	-105	0
Overige nog te ontvangen bedragen	867	486
Overige vorderingen	45	3
Totaal	**950**	**489**

Transitoria overig

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Nog te ontvangen exploitatiebaten	207	203
Vooruitbetaalde exploitatielasten	341	381
Nog te ontvangen overige transitoria	3	0
Totaal	**551**	**584**

Het saldo nog te ontvangen exploitatiebaten bestaat uit posten die na balansdatum nog over boekjaar 2016 ontvangen moeten worden.

Het saldo vooruitbetaalde exploitatielasten ad € 447.687 betreft betalingen van facturen die in 2016 ontvangen zijn. maar die betrekking hebben op boekjaar 2017.

Liquide middelen

De saldi van de dagafschriften van kasbladen per 31 december 2016. die periodiek geteld worden. zijn in overeenstemming met het weergegeven bedrag in de balans 2016. Hiervan betreft:

- Kas € 25.085

De huisvestingskosten. die voortvloeien uit huurovereenkomsten voor de verschillende bedrijfsruimten. zijn afgedekt door drie bankgaranties. die zijn ondergebracht bij de Rabobank te Amstelveen. Het bedrag is geblokkeerd en beperkt de liquiditeit met € 136.350. Onderstaand een specificatie. De garantie voor de Binnenweg zal beëindigd worden. aangezien daar via de VRK geen overeenkomst voor loopt.

Ruimte	Bedrag
Spaarnepoort 5. Hoofddorp	€ 124.933
Binnenweg 6. Hoofddorp	€ 11.417

PASSIVA

(alle bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

Algemene reserve

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Resultaat-bestemming 2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene Reserve	2.795	16			2.811
Totaal	**2.795**	**16**	**0**	**0**	**2.811**

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Resultaat-bestemming 2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Systeemoefening	16	-16			0
Vernieuwing preventiecontrole	51			11	40
Inhaalslag opleid.bevelvoerders BRW	75	-75			0
Veiligheidshuis	243		12	32	222
Efficëncyverbetering VRK	599			599	0
Tarieven GGD	**0**	**200**		**115**	**85**
Totaal	**984**	**109**	**12**	**757**	**347**

- De resultaatbestemming 2015 is verwerkt waarbij van het resultaat 2015 van € 946.000, naast de hierboven gespecificeerde mutaties, € 246.000 is bestemd voor het Nieuwe Werken, welk bedrag in 2016 weer is onttrokken. Daarnaast is € 575.000 terugbetaald aan de gemeenten.
- De bestemmingsreserve vernieuwing preventiecontrole is bedoeld om de Nieuwe toegangsmethodiek (NTM) binnen de brandweer uit te rollen.
- De bestemmingsreserve Inhaalslag bevelvoerders was beschikbaar gesteld voor de periode 2012 tot en met 2014. Het saldo is via resultaatbestemming 2015 vrijgevallen ten gunste van de Algemene Reserve.
- Het AB heeft in december 2013 besloten om op verzoek van de gemeenten het Veiligheidshuis op te nemen als onderdeel van de VRK en meer in het bijzonder de GGD. Daarbij is ook besloten om voor het resultaat van het Veiligheidshuis (zowel opgebouwd tot en met 2013. als resultaat in de jaren daarna) een balanspost op te nemen.
- De bestemmingsreserve Efficiencyverbetering VRK is aangewend voor de omslag van het kantoor Zijlweg naar HNW kantoor. zodat hier alle medewerkers. waaronder die van de vestiging Spaarnepoort. een moderne flexwerkplek kunnen krijgen.
- Bij de vaststelling van de begroting 2016 besloten de GGD-tarieven te verlagen en de GGD een termijn te geven om naar een structureel lager kostenniveau toe te groeien. Ten behoeve van de aanpassingsperiode 2016 – 2019 is een bestemmingsreserve gevormd.

Saldo jaarrekening

Het nadelig saldo ad € 680.151 is het resultaat na onttrekking aan de diverse (bestemmings)reserves.

Voorzieningen

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Saldo per 31-12-2016
Onderhoudsfonds (AZ)	7			7
Egalisatievoorziening Kleding BRW	223	276	183	316
Boventalligen	382	415	223	574
Frictiekosten TC	205		94	111
Frictiekosten JGZ AM	149		115	34
Groot onderhoud Zijlweg	598	260	717	141
Wachtgeld verplichtingen	302	185	298	189
Egalisatie gezondheidsmonitor	40		40	0
Onderhoud Kazerne Oost	82	143	21	204
Onderhoud Huisvesting Mick	291	110	103	298
Risico subsidie BCT	66		27	39
Kosten verhuizing FB/Zijlweg	22		22	0
Egalisatie cumulatieve budgetkorting Ambulance	128		128	0
Subsidie DJI nazorg ex-gedetineerden	71	26	71	26
Individueel loopbaanbudget (ILB)	496	0	496	0
Opvolging aanwijzing Archiefinspectie	76		55	21
Afbouw piket vrijwilligers	0	137		137
Persoonlijk levensfase budget (PLB) AZ		101		101
Persoonlijk levensfase budget (PLB) MKA		34		34
Totaal	**3.138**	**1.687**	**2.593**	**2.232**

Onder de voorzieningen zijn de (op het moment van opstellen van de jaarrekening) bekende latente verplichtingen opgenomen, evenals verwachte verliezen en risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voorzieningen zijn dan ook resultaatbepalend.
Het vormen van een voorziening is aan de orde als:

- er sprake is van geoormerkte ontvangen middelen van derden, of;
- er sprake is van onvermijdbare kosten als gevolg van besluitvorming, welke niet in de normale begroting worden opgenomen, of;
- er sprake is van egalisatie van onvermijdbare kosten/risico's in de toekomst

Aan iedere voorziening ligt een onderbouwing ten grondslag. Wanneer de grondslagen vervallen wordt een eventueel restant ten gunste van het resultaat gebracht.

Toelichting op bestedingen en toevoegingen uit voorzieningen

- In 2013 is het, in 2012 vastgestelde, kledingbeleid uitgerold. Op basis van een bestedingsplan vindt een jaarlijkse dotatie plaats en zijn de jaarlijkse bestedingen in beeld gebracht.
- In de voorziening boventalligen zijn de kosten van enkele boven-formatieve medewerkers opgenomen.
- De voorziening frictiekosten Territoriale congruentie is bedoeld ter compensatie van het verschil in inwonerbijdrage tussen Haarlemmermeer en de overige gemeenten. Deze aanvulling wordt in 5 jaar afgebouwd, voor het laatst in 2017.
- De verbouwingskosten van de JGZ locatie aan de Dussenstraat is, conform besluitvorming bij 1e bestuursrapportage, gecompenseerd uit de voorziening frictiekosten JGZ AM.
- De wachtgeldverplichting heeft per eind 2016 betrekking op drie personen.
- De voorziening gezondheidsmonitor is ingezet om iedere vier jaar elke leeftijdsgroep van de bevolking te onderzoeken volgens de landelijke standaard.
- De onderhoudsvoorzieningen Zijlweg en kazerne Oost zijn gebaseerd op recente onderzoeksrapporten van bureau KWK. Op basis van de uitkomsten is het noodzakelijk gebleken een extra dotatie aan de voorziening kazerne Oost te doen. De structurele effecten worden verwerkt in de programmabegroting 2018.

- Om invulling te geven aan besparingen is het Facilitair Bedrijf van Spaarnepoort naar de Zijlweg verhuist. De voorziening is ingezet voor de kosten van de amovatie van Spaarnepoort, het feitelijke verhuizen, het herinrichten van de kantoorruimten en de voorzieningen voor ICT ed.
- *Egalisatie cumulatieve budgetkorting:*
  Als gevolg van de lagere ritaantallen over de jaren 2011-2013 wordt in de jaren 2014-2016 het budget van de Regionale Ambulancevoorziening gekort met een totaalbedrag van € 841.771. Op basis van de afspraken met de partners draagt GGD-Ambulance hiervan € 391.423.
  Deze voorziening, gebaseerd op de ritproductie 2011-2013, dient ter egalisatie van de kortingen 2014-2016 op het budget van de GGD-ambulance.
- *Veiligheidshuis subsidie DJI nazorg ex-gedetineerden*
  2014 heeft de GGD een subsidie ontvangen vanuit DJI voor het verzorgen van nazorg trajecten voor ex-gedetineerden. De looptijd van deze subsidie is verlengd tot eind 2016, dan zal er ook verantwoord worden.
- *Individueel loopbaanbudget*
  In 2014 is het individueel loopbaanbudget ingevoerd voor een periode van drie jaar (t/m 31 december 2016). Het niet benutte deel valt vrij.
- *Opvolging aanwijzing archiefinspectie*
  Gedeputeerde Staten van Noord-Holland heeft in het kader van haar toezichthoudende rol op de uitvoering van de Archiefwet de archivering bij de VRK op een aantal aspecten als niet adequaat aangemerkt. Naar aanleiding hiervan is een aantal knelpunten aangepakt. De noodzakelijke verbeteringen en de benodigde inzet worden bekostigd uit de gemaakte reservering.

Nieuwe voorzieningen:

- *Afkoop piket vrijwilligers*
  Deze voorziening is bedoeld voor de afbouwregeling in verband met inkomensderving voor vrijwilligers in verband met beëindiging piket.
- *Persoonlijk levensfase budget (PLB) Ambulancezorg en Meldkamer Ambulance (MKA)*
  Met ingang van de cao-AZ 2011 hebben ambulancemedewerkers jaarlijks recht op het zogenaamde Persoonlijk Levensfase Budget (PLB). Jaarlijks wordt dit opgebouwd in uren. Met ingang van 2017 worden maatregelen genomen de voorziening jaarlijks op het gewenste peil van 100% te brengen en houden.

Langlopende schulden

Vaste schulden

Leningnr	Instelling	Datum overeenkomt	Oorspronkelijke bedrag	Rente %	Rente/afl.	Saldo 31/12-2015	Aflossing 2016	Rente 2016	Saldo 31/12/2016
40.102078	BNG	10/9/2006	4.500.000	4.49	8/1/2048	3.684.375	-112.500	163.534	3.571.875
40.102079	BNG	9/12/2006	3.000.000	4.35	9/1/2021	3.000.000	0	130.500	3.000.000
40.102080	BNG	10/9/2006	6.500.000	4.45	11/1/2047	5.200.000	-162.500	228.688	5.037.500
40.104410	BNG	7/6/2009	8.000.000	3.76	7/6/2019	3.200.000	-800.000	120.320	2.400.000
40.108888	BNG	12/23/2013	4.000.000	3.29	11/1/2038	3.680.000	-160.000	119.098	3.520.000
40.109273	BNG	8/1/2014	3.000.000	0.49	8/1/2016	1.125.000	-1.125.000	2.756	0
40.109561	BNG	12/23/2014	3.420.000	1.54	2/1/2034	3.249.000	-171.000	49.047	3.078.000
Totaal			**32.420.000**			**23.138.375**	**-2.531.000**	**813.944**	**20.607.375**

Kortlopende schulden

Lening o/g looptijd kleiner dan 1 jaar.

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Sociaal Voorzieningenfonds VRK	19	11
Totaal	**19**	**11**

In 2013 is de stichting Sociaal Voorzieningenfonds personeel VRK in het leven geroepen. De stichting heeft tot doel het verlenen van geldelijke en/of andere bijstand aan contribuanten, die naar het oordeel van het bestuur van het fonds, in (financiële) nood verkeren. Omdat er in 2016 meer gehonoreerde hulpaanvragen waren dan het vermogen van het SVF toeliet is besloten de middelen van het SVF met € 15.000 te verhogen.

Transitoria

De schuld is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Nog te betalen exploitatiekosten	2.272	3.136
Diversen nog te verrekenen posten	46	38
Tussenrekening salarissysteem	52	-2
Niet gespecificeerde ontvangsten	39	3
Toekomstige verplichtingen	1.144	963
Vooruitontvangen exploitatiebaten	275	893
Totaal	**3.828**	**5.031**

De nog te betalen exploitatiekosten wordt grotendeels bepaald door de verwerking van transitorische posten. Dit zijn lasten met betrekking tot het boekjaar 2016 waarvoor in 2016 nog geen inkoopfacturen ontvangen zijn.

Op 1 januari 2017 is het Individueel Keuzebudget ingevoerd op basis van het CAO akkoord Gemeenten. Hiervoor is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een kortlopende schuld ad € 1.458.000 opgenomen voor het aandeel vakantiegeld 2016.

De toekomstige verplichtingen ad € 963.229 worden in onderstaande tabel gespecificeerd.

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Saldo per 31-12-2016
Diverse kleine projecten GGD	225	66	201	90
ESF 2 / Project	38		38	0
SW kst HP-Zone HP-Travel	25		25	0
Europees Fp7 project Disaster	25		25	0
2e Loopbaanbeleid	693	111	65	739
Project Miracle	11			11
Maatwerkregeling	17	5		22
Objectregistratie	24		24	0
Brandveilig leven Haarlemmermeer	66	5	1	70
Brandveilig leven VRK	20	31	20	31
Totaal	**1.144**	**218**	**399**	**963**

Toelichting:

- Diverse projecten GGD, dit betreffen projecten waarvan de looptijd het boekjaar over gaat .
- Brandweer Kennemerland is verplicht een 2e loopbaanbeleid op te stellen voor de medewerkers, die maximaal 20 jaar een bezwarende functie mogen uitoefenen. Deze gereserveerde middelen komen van de drie gemeenten waar de medewerkers oorspronkelijk, voor de regionalisering in 2008, in dienst waren.
- Het project Miracle is een Europese (subsidie)project waarin de VRK participeert. Het project heeft drie onderdelen en liep door tot halverwege 2015:
  - de verplichtingen in EU verband, Miracle
  - de interne VRK projectorganisatie Miracle
  - het Netwerk Resilience

Het restantbedrag zal in 2017 benut worden voor het Europees samenwerkingsverband Cirint waar VRK partner van is.

- Brandveilig leven Haarlemmermeer: eind februari 2014 is Brandweer Kennemerland gestart met het project "Brandveilig Leven IV, minder zelfredzame bewoners eengezinswoningen Haarlemmermeer".
- Brandveilig leven VRK: de reservering betreft de bijdragen van gemeenten voor rookmelders.

Overige schulden

Omschrijving	Bedrag per 31-12-2015	Bedrag per 31-12-2016
Schulden aan leveranciers publiek	3.155	2.632
schulden aan leveranciers privaat	1.784	1.906
Betalingen onderweg	0	-11
Te betalen lonen en salarissen	24	66
Nominale premie IZA	2	0
Pensioen ABP	-1	5
Loonheffing	1	1
Totaal	**4.965**	**4.599**

Rekening courant BNG

Per balansdatum bedraagt de rekening courant verhouding met de BNG een nadelig saldo van € 3.244.900.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Hiernavolgende worden de belangrijkste overeenkomsten met financiële verplichtingen uiteengezet voor zover deze niet nader zijn opgenomen in de toelichting op de balans.

Huur	600.000
ICT	1.900.000
Onderhoud materieel	1.800.000
Overig:	
-Verbruiksgoederen en diensten t.b.v. AZ en GGD	400.000
- Schoonmaak en drankautomaten	300.000
Totaal	**5.000.000**

Huurovereenkomsten

De VRK heeft huurovereenkomsten voor diverse locaties. De hieruit voortkomende verplichtingen bedragen € 0,6 miljoen per jaar.

ICT, telecommunicatie, etc.

De jaarlijkse verplichtingen voortvloeiende uit overeenkomsten inzake licenties, onderhoud van hard en software, huur van print en kopieerapparatuur en vaste en mobiele telecommunicatie bedragen € 1,9 miljoen per jaar.

Onderhoud materieel

De jaarlijkse verplichtingen voortvloeiende uit overeenkomsten voor onderhoud van het materieel bedragen € 1,8 miljoen per jaar.

Overige goederen en diensten

De jaarlijkse contractuele verplichtingen voor schoonmaak en drankenautomaten bedraagt € 0,3 miljoen per jaar.
De jaarlijkse contractuele verplichting voor verbruiksgoederen en diensten voor Ambulancezorg en GGD bedraagt € 0,4 miljoen per jaar.
De optelsom van de bovenomschreven niet uit de balans blijkende verplichtingen is € 5,0 miljoen per jaar.

6. Controleverklaring onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland

A. Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2016 en de toelichting (pagina 58 tot en met 63); 2. de balans per 31 december 2016 en de toelichting (pagina 64 tot en met pagina 72); 3. een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (pagina 57); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 82).	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 57 tot en met pagina 72 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
	Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol Veiligheidsregio Kennemerland 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

73

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 750.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het voorwoord en het algemeen beeld (pagina 4 tot en met pagina 8);
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina 9 tot en met pagina 56);
- de bijlagen (pagina 74 tot en met pagina 82).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de gemeenschappelijke regeling.
In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

74

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol Veiligheidsregio Kennemerland 2016, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 7 april 2017

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.
H.C.J. Bot RA

7. Bijlagen

Bijlage 1: Gemeentelijke bijdragen 2016

Inwonerbijdrage 2016

GEMEENTELIJKE BIJDRAGE 2016 (op basis aantal inwoners per 01-01-2014) prijspeil 2016 * € 1.000

			Brandweerzorg					Publieke Gezondheid			GHOR		VBK		Veiligheidshuis		Fin middelen		
Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2014	Index percentage	Programma Brandweerzorg		Alarmering Brandweerzorg		Regionale brandweer zorg	Programma Publieke Gezondheid		DD-JGZ	Programma Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen		Programma Multidisciplinaire Samenwerking		Programma Veiligheidshuis		Bijdrage per inwoner, nader in te vullen		
			Per inwoner	Totaal	Per inwoner	Totaal	Totaal	Per inwoner	Totaal	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner	Totaal	Totaal
Beverwijk	40.093	0.00%	1.52	61	3.50	140	2.218	17.00	682	28	0.70	28	0.75	30	0.23	9	0.01	0	3.196
Bloemendaal	22.059	0.00%	1.52	34	3.50	77	1.027	17.00	375	17	0.70	15	0.75	17	0.23	5	0.01	0	1.567
Haarlem	155.147	0.00%	1.52	236	3.50	543	10.214	17.00	2.637	102	0.70	108	0.75	116	0.23	35	0.01	2	13.994
Haarlemmerliede	5.535	0.00%	1.52	8	3.50	19	361	17.00	94	3	0.70	4	0.75	4	0.23	1	0.01	0	495
Haarlemmermeer	144.061	0.00%	1.31	189	3.04	438	10.280	17.00	2.449	248	0.70	100	0.75	108	0.23	33	0.01	1	13.847
Heemskerk	39.088	0.00%	1.52	59	3.50	137	1.706	17.00	664	30	0.70	27	0.75	29	0.23	9	0.01	0	2.662
Heemstede	26.364	0.00%	1.52	40	3.50	92	1.062	17.00	448	19	0.70	18	0.75	20	0.23	6	0.01	0	1.706
Uitgeest	13.234	0.00%	1.52	20	3.50	46	567	17.00	225	10	0.70	9	0.75	10	0.23	3	0.01	0	891
Velsen	67.220	0.00%	1.52	102	3.50	235	4.569	17.00	1.143	54	0.70	47	0.75	50	0.23	15	0.01	1	6.216
Zandvoort	16.575	0.00%	1.52	25	3.50	58	1.300	17.00	282	10	0.70	12	0.75	12	0.23	4	0.01	0	1.703
TOTAAL	**529.376**			**775**		**1.787**	**33.304**		**8.999**	**522**		**369**		**397**		**120**		**5**	**46.277**

Bijlage 2: Overzicht salariskosten en formatie 2016

Afdelingsnaam	Salarissen	Vrijwilligers vergoeding	Sociale premies	Toeslagen, vergoedingen, overwerk,	Totaal personeelslasten	Totaal begrote personeelslasten	Toegestane formatie in Fte	Bezetting in Fte per 31-12-2016
Directie	862	0	202	34	1.098	1.212	11.80	11.78
Facilitair bedrijf	4.527	0	1.148	109	5.784	6.791	98.10	84.30
Centrale Overhead	**5.389**	**0**	**1.350**	**143**	**6.882**	**8.003**	**109.90**	**96.08**
Veiligheidsbureau Kennemerland	1.089	0	270	82	1.441	1.560	20.20	20.90
Meldkamer Brandweer en Ambulance en MICK	2.744	0	552	406	3.702	3.791	39.50	39.20
Alarmering en multidisciplinaire opschaling	**3.833**	**0**	**822**	**488**	**5.143**	**5.351**	**59.70**	**60.10**
PAC	4.736	0	1.246	226	6.208	6.450	90.78	88.50
Jeugdgezondheidszorg	4.475	0	1.146	71	5.693	5.786	82.80	81.50
Ambulancehulpverlening	2.744	0	851	545	4.140	3.873	53.70	58.90
Publieke Gezondheid en Ambulancedienst	**11.955**	**0**	**3.243**	**843**	**16.041**	**16.108**	**227.28**	**228.90**
Repressie	8.324	2.154	2.648	1.630	14.756	14.500	195.00	192.00
Preparatie & Nazorg	3.699	71	968	571	5.309	5.388	82.39	77.20
Proactie/Preventie	2.302	65	600	81	3.048	3.453	50.00	45.10
Brandweer Algemeen	78	43	22	4	147	39	0.00	0.00
JBW Algemeen	0	2	0	0	2	14	0.00	0.00
Brandweerzorg	**14.403**	**2.334**	**4.239**	**2.286**	**23.262**	**23.394**	**327.39**	**314.30**
Totaal	**35.580**	**2.334**	**9.654**	**3.759**	**51.328**	**52.857**	**724.27**	**699.38**

Bijlage 3: Staat van vaste activa 2016

Onderdeel	Boekwaarde 31-12-2015	Herrubr. 2016	Investering 2016	Desinvestering 2016	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	19.144	-93	1.449		-1.223	19.277
Vervoersmiddelen	7.506	455	1.032		-1.205	7.788
Machines, apparatuur en installaties	3.785	-193	1.209		-849	3.952
Overige materiële vaste activa	1.945	-169	887		-684	1.979
	32.380	**0**	**4.576**	**0**	**-3.961**	**32.996**
Activa in ontwikkeling	439		-324			115
Totaal	**32.819**	**0**	**4.252**	**0**	**-3.961**	**33.111**

Bijlage 4: Restantkredieten 2016

Omschrijving	Kredieten 2016	Realisatie 2016	Resultaat	Vrijval	MJIP 2017
BT ruimte audiovisuele aparatuur	13.500	0	13.500		13.500
Inrichting ruimte 1.33	70.500	0	70.500		70.500
Audiovisuele apparatuur BT/OT ruimte	34.100	30.818	3.282		0
Totaal investeringen VBK	**118.100**	**30.818**	**87.282**	**0**	**84.000**
Hardware servers	80.000	82.227	-2.227		0
Beeldschermen	44.000	42.477	1.523		0
MICK Utility Power supply	40.000	0	40.000	40.000	0
MICK GMS cliënts	36.000	0	36.000		36.000
MICK plotbord /beamers	64.000	0	64.000		64.000
MICK C 2000	50.000	0	50.000		50.000
Totaal investeringen MICK	**314.000**	**124.704**	**189.296**	**40.000**	**150.000**
Hard-software JGZ	80.100	58.473	21.627	21.627	0
Medische koelkasten JGZ	35.000	42.518	-7.518		0
Totaal investeringen JGZ	**115.100**	**100.991**	**14.109**	**21.627**	**0**
Dienstauto OGGZ 101 JZ-379-R	16.700	15.981	719		0
Totaal investeringen OGGZ	16.700	15.981	719	0	0
Medische koelkasten PAC	18.000	20.092	-2.092		0
Totaal investeringen PAC	**18.000**	**20.092**	**-2.092**	**0**	**0**
Hartmassage-apparatuur	35.000	34.285	715		0
Roostersoftware ambulancedienst	20.000	20.000	0	0	0
Totaal investeringen Ambulance	**55.000**	**54.285**	**715**	**0**	**0**
GHOR 12-840 ACGZ-voertuig incl. inventaris	37.200	30.569	6.631	6.631	0
GHOR 12-850 DPG-voertuig incl. inventaris	38.700	32.097	6.603	6.603	0
Totaal investeringen GHOR	**75.900**	**62.667**	**13.233**	**13.233**	**0**
Pagers	15.300	15.299	1		0
Haakarmbak 12-1382	81.000	0	81.000		81.000
Personenbus 12-2401	49.900	46.534	3.366		3.366
Hydraulisch redgereedschap tankautospuiten	717.100	468.192	248.908	56.408	192.500
Hydraulisch redgereedschap TS 12-9130 Schiphol	31.200	14.738	16.462	16.462	0
Hydraulisch redgereedschap TS 12-9230 Schiphol	31.200	14.738	16.462	16.462	0
Warmtebeeldcamera	91.000	61.347	29.653	29.653	0
Meetapparatuur TS: EX. O2. CO (H2S) en dosistempometer	6.700	8.409	-1.709		0
Redvest (regionaal 388 stuks)	74.200	0	74.200		74.200
Duikmasker	74.800	0	74.800		74.800
Duiktoestel	43.600	0	43.600		43.600

Omschrijving	Kredieten 2016	Realisatie 2016	Resultaat	Vrijval	MJIP 2017
Duikcilinder	37.400	0	37.400		37.400
Seinlijn met toebehoren	56.100	0	56.100		56.100
Was- en droogapparatuur toestellen	106.000	106.000	0		0
Heftruck	15.000	0	15.000	10.000	5.000
CAWP Compressor. buffer en appendage Bauer PE 550	102.900	102.900	0		0
Ademluchtmaskers	82.700	71.299	11.401	11.401	0
Ademluchttoestellen	41.400	0	41.400		41.400
Brandstofregistratiesysteem Hoofddorp	6.200	0	6.200	6.200	0
Hydraulisch redgereedschap Vakbekwaamheid	56.000	33.126	22.874	12.874	10.000
Inventaris haakarmbak Ademlucht	43.600	0	43.600		43.600
Hydraulisch redgereedschap Hulpverleningsvoertuig	75.000	43.865	31.135	22.135	9.000
Arbeidshygiene: Bluspakken	555.800	382.641	173.159		173.159
Arbeidshygiene: containeraanpassing	30.000	24.996	5.004	5.004	0
Arbeidshygiene: helmen en nekflappen	142.000	32.817	109.183		109.183
Arbeidshygiene: krattenwasmachine	23.000	15.586	7.414	7.414	0
Arbeidshygiene: handschoenen	58.100	38.473	19.627		19.627
Slangenbak en spoelmachine	8.200	7.524	676		0
Waterwagens	197.700	190.104	7.596		0
CAWP Werktafels	66.000	66.783	-783		0
Inventaris SIE IBGS	18.000	10.397	7.603		7.603
Ademlucht testapparatuur	43.700	43.700	0	0	0
Roostersoftware Planbureau	30.000	32.197	-2.197		0
Totaal investeringen BRW	**3.010.800**	**1.831.668**	**1.179.132**	**194.013**	**981.538**
Netwerk (Forticare)	77.000	54.701	22.299	22.299	0
Implementatie Agresso (ABW)	35.400	0	35.400		35.400
Uitbreiding NetApp storage	114.000	94.972	19.028	19.028	0
Vervangingen thin en fat clients vaste werkplekken	364.000	336.427	27.573		27.573
Uitbreiding en vervanging mobiele werkplekken	86.000	75.836	10.164	10.164	0
Vervanging mobiele telefoons	35.000	38.593	-3.593		0
Totaal investeringen FB/ICT	**711.400**	**600.529**	**110.871**	**51.491**	**62.973**
Meubilair jaarschijf 2016	315.300	281.858	33.442		33.442
Technische installaties	5.100	0	5.100		5.100
Brandmeldinstallatie	20.000	0	20.000		20.000
Afzuiginstallatie	16.200	0	16.200		16.200
Verbouwing Floris van Adrichemlaan Haarlem	298.200	296.385	1.815		0
Centrale ademluchtwerkplaats Heemstede	700.500	698.558	1.942		0
Aanpassing toegangscontrole zijlweg	35.500	0	35.500		35.500

Omschrijving	Kredieten 2016	Realisatie 2016	Resultaat	Vrijval	MJIP 2017
Vervanging walaansluiting remise zijlweg	18.600	0	18.600		18.600
Totaal investeringen FB/HV	**1.409.400**	**1.276.800**	**132.600**	**0**	**128.842**
Totaal investeringen	**5.844.400**	**4.118.534**	**1.725.866**	**320.364**	**1.407.353**
Mobiele Data terminals (MDT's)	566.700	12.838	553.862	134.334	419.528
Beamers en schermen	44.500	1.140	43.360		43.361
Herinrichting Terrein	90.000	33.673	56.327		56.327
Totaal investeringen in ontwikkeling	**701.200**	**47.651**	**653.549**	**134.334**	**519.215**
Totaal kredieten 2016	**6.545.600**	**4.166.185**	**2.379.415**	**454.698**	**1.926.569**
Nog te activeren opstalrecht		18.950	-18.950		
Geactiveerde activa in ontwikkeling 2015		391.248	-391.248		
Totaal	**6.545.600**	**4.576.384**	**1.969.216**	**454.698**	**1.926.569**

De grootste posten. die doorgeschoven worden naar 2017. zijn:

- Diversen huisvesting en meubilair (€ 128.800)
  In verband met onder handen zijnde verbouwing aan de Zijlweg worden investeringen op dit gebied afgerond in 2017.
- Voorbereidingskrediet herinrichting terrein Zijlweg (€ 56.327)
- Inrichting en audiovisuele apparatuur BT ruimte (€ 84.000).
  In verband met interne verbouwingen op de Zijlweg wordt deze inrichting in 2017 afgerond.
- ICT (€ 106.334)
  Dit betreft met name nog te leveren hardware op de diverse werkplekken.
- MICK hard- en software (€ 150.000)
- Aanschaf in het kader van Arbeidshygiëne (€ 301.967)
  Door intensievere reiniging is nog geen goed beeld van de werkelijke levensduur van de bluskleding en is het krediet nog niet volledig benut. De kleding zal nu gespreid over twee jaar worden aangekocht; de vervanging wordt hier in het MJIP op aangepast.
- Aanschaf Mobiele Data Terminals (€ 419.527)
  De verwerving. contractafsluiting en implementatievoorbereiding is in 2016 afgerond. De inbouw kon echter. vanwege leveringsproblemen niet in 2016 plaatsvinden. Tweede kwartaal 2017 zal het project afgerond zijn.
- Inbouw hydraulisch redgereedschap (€ 211.500)
  Onderdeel van het investeringsbedrag voor hydraulisch redgereedschap is de inbouw in de diverse voertuigen. Deze inbouw wordt door Spaarnelanden uitgevoerd en gecombineerd met garagebezoek van de 35 tankautospuiten en 2 hulpverlenings-voertuigen. Uitlevering van het gereedschap heeft 2e helft 2016 plaatsgevonden. de inbouw loopt door tot in 2017.
- Duikapparatuur (€ 286.100)
  Zoals bij de tweede bestuursrapportage gemeld vindt de aanschaf van duikapparatuur in 2017 plaats. Dit had te maken met zaken rondom aanbesteding en heeft vervolgens vertraging opgelopen door de acties afgelopen zomer.
- Haakarmbak ademlucht inclusief inventaris (€ 124.600)
  Conform melding bij de tweede bestuursrapportage wordt deze investering doorgeschoven naar 2017 totdat duidelijk is wat precies benodigd is.

Bijlage 5: Overzicht reserves en voorzieningen 2016

Algemene reserve

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Resultaat-bestemming 2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene Reserve	2.795	16			2.811
Totaal	**2.795**	**16**	**0**	**0**	**2.811**

Bestemmingsreserve

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Resultaat-bestemming 2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Systeemoefening	16	-16			0
Vernieuwing preventiecontrole	51			11	40
Inhaalslag opleid.bevelvoerders BRW	75	-75			0
Veiligheidshuis	243		12	32	222
Efficëncyverbetering VRK	599			599	0
Tarieven GGD	0	200		115	85
Totaal	**984**	**109**	**12**	**757**	**347**

Voorzieningen

Omschrijving	Saldo per 31-12-2015	Resultaat-bestemming 2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Onderhoudsfonds (AZ)	7				7
Egalisatievoorziening Kleding BRW	223		276	183	316
Boventalligen	382		415	223	574
Frictiekosten TC	205			94	111
Frictiekosten JGZ AM	149			115	34
Groot onderhoud Zijlweg	598		260	717	141
Wachtgeld verplichtingen	302		185	298	189
Egalisatie gezondheidsmonitor	40			40	0
Onderhoud Kazerne Oost	82		143	21	204
Onderhoud Huisvesting Mick	291		110	103	298
Risico subsidie BCT	66			27	39
Kosten verhuizing FB/Zijlweg	22			22	0
Egalisatie cumulatieve budgetkorting Ambulance	128			128	0
Subsidie DJI nazorg ex-gedetineerden	71		26	71	26
Individueel loopbaanbudget (ILB)	496		0	496	0
Opvolging aanwijzing Archiefinspectie	76			55	21
Afbouw piket vrijwilligers	0		137		137
Persoonlijk levensfase budget (PLB) AZ			101		101
Persoonlijk levensfase budget (PLB) MKA			34		34
Totaal	**3.138**		**1.687**	**2.593**	**2.232**

Bijlage 6: Langlopende leningen 2016

Leningnr	Instelling	Datum overeenkomst	Oorspronkelijke bedrag	Rente %	Rente/afl.	Saldo 31/12-2015	Aflossing 2016	Rente 2016	Saldo 31/12/2016
40.102078	BNG	10/9/2006	4.500.000	4.49	8/1/2048	3.684.375	-112.500	163.534	3.571.875
40.102079	BNG	9/12/2006	3.000.000	4.35	9/1/2021	3.000.000	0	130.500	3.000.000
40.102080	BNG	10/9/2006	6.500.000	4.45	11/1/2047	5.200.000	-162.500	228.688	5.037.500
40.104410	BNG	7/6/2009	8.000.000	3.76	7/6/2019	3.200.000	-800.000	120.320	2.400.000
40.108888	BNG	12/23/2013	4.000.000	3.29	11/1/2038	3.680.000	-160.000	119.098	3.520.000
40.109273	BNG	8/1/2014	3.000.000	0.49	8/1/2016	1.125.000	-1.125.000	2.756	0
40.109561	BNG	12/23/2014	3.420.000	1.54	2/1/2034	3.249.000	-171.000	49.047	3.078.000
Totaal			**32.420.000**			**23.138.375**	**-2.531.000**	**813.944**	**20.607.375**

Bijlage 7: Verantwoording in het kader van SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017				
V&J	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** **Veiligheidsregio's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01*	
			€ 12,636,075	